

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/166

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 13. listopada 2022.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem **Godišnje izvješće o obrani za 2021. godinu**, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 8. Zakona o obrani ("Narodne novine", broj 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda RH, 30/18 i 70/19) podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 13. listopada 2022. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra obrane dr. sc. Marija Banožića i državne tajnike mr. sc. Zdravka Jakopa i Branka Hrga.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-14/08
URBROJ: 50301-29/23-22-2

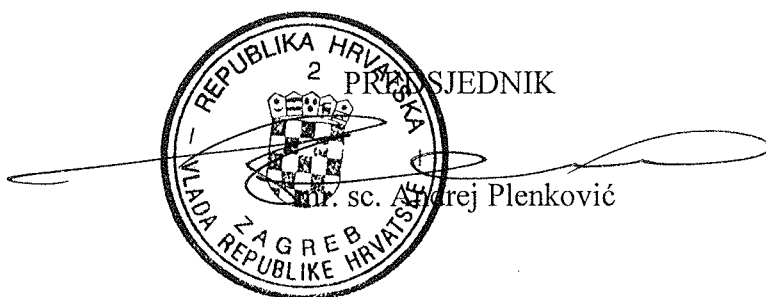
Zagreb, 13. listopada 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Godišnje izvješće o obrani za 2021. godinu

Na temelju članka 8. Zakona o obrani („Narodne novine“, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18. i 70/19.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o obrani za 2021. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra obrane dr. sc. Marija Banožića i državne tajnike mr. sc. Zdravka Jakopa i Branka Hrga.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2021. GODINU

Zagreb, listopad 2022.

PREDGOVOR

Izazovi s kojima se svijet suočio 2020. godine zbog pojave pandemije uzrokovane virusom COVID-19 obilježili su i 2021. godinu. Vlada Republike Hrvatske nastavila je s primjenom mjera kako bi se zaštitilo zdravlje građana te osigurao nastavak gospodarske aktivnosti.

Iako su se posljedice gospodarske krize uzrokovane pandemijom odrazile na sva područja života i rada, na području obrane osigurana je provedba projekata opremanja i modernizacije Oružanih snaga Republike Hrvatske. Prepoznata je važnost i potreba ulaganja u obranu kako bi se pravovremeno i na odgovarajući način odgovorilo na novo sigurnosno okruženje uzrokovano geopolitičkim i geostrateškim promjenama kako globalno tako i u neposrednom okruženju Republike Hrvatske.

U tom kontekstu, dostizanje smjernica NATO-a u 2021. godini o izdvajanjima za obranu od 2 % BDP-a, od čega 20 % za modernizaciju i opremanje, te proračun od 7,2 milijarde kuna značajan su iskorak za Republiku Hrvatsku i Ministarstvo obrane. Rezultat je to kontinuiranog rada i usmjerenosti obrambenog resora na ispunjavanje zadaća Oružanih snaga Republike Hrvatske, kao i uspješne realizacije ključnih prioritetnih projekata potkraj 2021. te početkom 2022. godine. Najvažniji projekt, ujedno i najveća investicija u Oružane snage Republike Hrvatske od samostalnosti Republike Hrvatske je sklapanje ugovora o nabavi 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale. Riječ je o projektu kojim će se značajno i u više domena unaprijediti nacionalne obrambene sposobnosti, očuvati tradicija lovačkoga borbenoga zrakoplovstva te osnažiti položaj Republike Hrvatske u okviru NATO-a i Europske unije. Važan doprinos daljnjem jačanju Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva je i isporuka dva helikoptera UH-60M Black Hawk u sklopu projekta nabave četiri helikoptera, od kojih su dva donacija Sjedinjenih Američkih Država. Uz tradicionalne vojne zadaće, dodana vrijednost ovih helikoptera je i mogućnost njihova korištenja za pružanje pomoći civilnim institucijama. Uspješno je započet projekt opremanja Oružanih snaga Republike Hrvatske borbenim vozilima pješništva Bradley M2A2 ODS, gdje je prihvaćena ponuda Sjedinjenih Američkih Država o donaciji 89 borbenih vozila te obnovi i dovođenju u operativno stanje 62 borbenih vozila. Ovaj projekt važan je iskorak prema ispunjavanju NATO cilja sposobnosti uspostave srednjopješačke brigade, kao i potpora hrvatskoj industriji u smislu održavanja tih vozila. Nastavljen je projekt gradnje četiriju obalnih ophodnih brodova, kao i niz drugih aktivnosti usmjerenih na jačanje sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske u svim granama.

U okviru jačanja obrambenih sposobnosti usmjerenih na obranu suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske kao primarne misije Oružanih snaga Republike Hrvatske, nastavljene su i aktivnosti usmjerene na misiju doprinosa izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i povjerenja te na misiju pružanja potpore civilnim institucijama.

Tijekom 2021. godine Republika Hrvatska nastavila je aktivno sudjelovati u operacijama potpore miru, misijama i aktivnostima u okviru NATO-a, Europske unije i Ujedinjenih naroda. Značajno je povećano sudjelovanje u operaciji potpore miru u Republici Kosovo, kao doprinos sigurnosti u neposrednom okruženju Republike Hrvatske. Zbog pogoršanja sigurnosne situacije na istoku Europe uslijed ruske agresije na Ukrajinu, Republika Hrvatska podržala je daljnje jačanje savezničkog postava odvratanja i obrane kako bi se osiguralo provođenje kolektivne obrane euroatlantskog područja, kao i uspostavu novih borbenih skupina u okviru aktivnosti ojačane budnosti NATO-a u središnjoj i jugoistočnoj Europi. S tim u vezi, Hrvatski sabor donio je Odluku o sudjelovanju Oružanih snaga Republike Hrvatske u aktivnosti ojačane budnosti NATO-a u Mađarskoj.

U sklopu sudjelovanja u radu NATO i EU odbora i radnih tijela, Republika Hrvatska aktivno pridonosi promišljanjima u vezi s izradom novog Strateškog koncepta NATO-a, kao i provedbi Strateškog kompasa Europske unije, usvojenog u ožujku 2022. Izrada ovoga najambicioznijeg dokumenta Europske unije na području sigurnosti i obrane započela je upravo tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Dinamika aktivnosti u okviru međunarodne obrambene suradnje nastavljena je predsjedanjem Američko-jadranskom poveljom, Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom te Forumom europskih obalnih straža.

Kao jedna od ključnih sastavnica sustava domovinske sigurnosti, Oružane snage Republike Hrvatske uspješno su ispunjavale misiju pružanja potpore civilnim institucijama i tijekom 2021. godine. U prvoj polovici 2021. godine nastavljeno je pružanje potpore zdravstvenom resoru u okviru borbe protiv pandemije COVID-19, kao i pružanje pomoći stanovništvu i lokalnoj zajednici u uklanjanju posljedica na potresom pogođenim područjima. Namjenske snage Oružanih snaga Republike Hrvatske angažirane su na zadacima uklanjanja ruševina, čišćenja objekata, prometnica i javnih površina sa svom potrebnom mehanizacijom i materijalno-tehničkim sredstvima te postavljanju šatora i stambenih jedinica. Pružena je operativna i logistička potpora Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović” u Petrinji.

Tijekom protupožarne sezone 2021. protupožarne zračne snage Republike Hrvatske dva su puta pružale međunarodnu pomoć u gašenju požara u Bosni i Hercegovini te dva puta putem prijelaznih rescEU kapaciteta u Republici Turskoj odnosno u Helenskoj Republici.

Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo obrane nastavit će razvijati nove i unaprjeđivati postojeće sposobnosti, kako bi Oružane snage i u budućnosti mogle odgovoriti na sve izazove i zadaće definirane Ustavom. Pritom će se nastaviti provoditi personalna politika „čovjek, središte obrambenog sustava“ radi daljnjeg unaprjeđenja uvjeta života i rada pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, kao preduvjeta za dostizanje i održavanje visoke razine motiviranosti i spremnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Sadržaj

UVOD	7
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA	8
1.1. Strateški kontekst.....	8
1.2. Obrambena politika i planiranje.....	13
1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost.....	15
1.3.1. Djelovanje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije	16
1.3.2. Multilateralna suradnja.....	22
1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja.....	26
1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima.....	35
1.4.1. Postojeća struktura osoblja.....	35
1.4.2. Prijam osoblja.....	36
1.4.3. Profesionalni razvoj.....	36
1.4.4. Sveučilište obrane i sigurnosti Dr. Franjo Tuđman.....	39
1.4.5. Dragovoljno vojno osposobljavanje.....	39
1.4.6. Pričuvni sastav	40
1.4.7. Zdravstvena zaštita.....	41
1.4.8. Ravnopravnost spolova.....	42
1.4.9. Tranzicija i izdvajanje osoblja.....	44
1.4.10. Kineziologija i sport.....	44
1.4.11. Vojna psihologija.....	45
1.4.12. Dušobrižništvo.....	46
1.4.13. Digitalizacija arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata.....	47
1.4.14. Zaklada vojne solidarnosti.....	48
1.5. Upravljanje materijalnim resursima.....	49
1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske.....	49
1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice.....	53
1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.....	54
1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova.....	58

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva.....	58
1.5.6. Potpora hrvatskoj obrambenoj industriji.....	58
1.5.7. Vojne lokacije i građevine.....	60
1.5.8. Zaštita okoliša.....	63
1.6. Upravljanje financijskim resursima.....	65
1.7. Komunikacijsko-informacijski sustavi.....	69
2. HRVATSKA VOJSKA.....	71
2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske.....	71
2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske.....	71
2.1.2. Doprinos međunarodnom miru i sigurnosti.....	73
2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama.....	82
2.2. Pregled stanja sposobnosti Hrvatske vojske.....	90
2.3. Obuka i vježbe.....	91
2.4. Logistička potpora.....	94
2.4.1. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava.....	94
2.4.2. Opskrba materijalnim sredstvima.....	95
2.4.3. Prehrana i usluge.....	96
2.4.4. Prometna potpora.....	97
2.5. Izvanredni događaji.....	100
3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE.....	101
3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju.....	101
3.2. Inspekcijski poslovi.....	101
3.3. Sigurnosno-obavještajni poslovi.....	102
3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa.....	103
3.5. Analiza vojnostegovnih poslova.....	104
3.6. Vojnopolicijski poslovi.....	105
4. UPRAVNO-PRAVNI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA.....	106
4.1. Upravni postupci i imovinsko-pravni poslovi.....	106
4.2. Javna nabava.....	106
4.3. Ostala područja rada.....	107

4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole.....	107
4.3.2. Unutarnja revizija.....	108
4.3.3. Odnosi s javnošću.....	108
5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA	
ORUŽANIH SNAGA OD 2015. DO 2024.	111
PRILOZI	112

UVOD

Godišnje izvješće o obrani za 2021. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 2. Zakona o obrani („Narodne novine“, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18. i 70/19.).

Izvješće prikazuje aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Hrvatska vojska) u 2021. godini, stanje i razvoj obrambenih sposobnosti, provedbu obrambenih priprema, strukturu obrambenih resursa te ključne razvojne projekte, prioritete i rezultate.

Izvješće je dokument kojim se zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskome saboru i javnosti omogućuje uvid u aktivnosti i djelovanje Ministarstva obrane i Hrvatske vojske te predstavlja mehanizam demokratskog nadzora nad obrambenim resorom, čime se pridonosi izgradnji povjerenja i kvaliteti civilno-vojnih odnosa u hrvatskome društvu.

Pri izradi Izvješća za 2021. godini uzeti su u obzir mišljenja i prijedlozi izneseni u raspravama o prethodnim godišnjim izvješćima o obrani na plenarnim sjednicama Hrvatskoga sabora, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Hrvatskoj vojsci, sudjelovanju i aktivnostima u okviru Sjevernoatlantskog saveza (NATO) i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te o sudjelovanju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, a koji imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

Poput 2020. i 2021. godina je u velikoj mjeri obilježena pandemijom uzrokovanom virusom COVID-19 koja je nastavila utjecati i na područje sigurnosti na globalnoj razini, uključujući u kontekstu unutarnjopolitičkih otpora načinima suzbijanja pandemije u brojnim zemljama Europe i svijeta. Paralelno s globalnom pandemijom nastavljeno je nadmetanje globalnih i regionalnih sila za stjecanjem prednosti u geopolitičkoj, ekonomskoj, tehnološkoj i vojnoj domeni. Dok je dolazak nove američke administracije dao novi zamah euro-atlantskim odnosima i obnovi multilateralizma, nastojanja Ruske Federacije su konkretnije i otvorenije bila usmjerena na preispitivanje postojećeg međunarodnog poretka. Zabilježena je pojačana dinamika u demonstraciji geopolitičkih i geoekonomskih rivalstava te jačanju sigurnosnih aranžmana u indopacifičkom području.

S druge strane, u domeni sigurnosti primjetan je trend opadanja zapadnog fokusa na područje Bliskog istoka te na razmeđe Srednje i Južne Azije, najvidljiviji je u završetku angažmana NATO-a u dosadašnjoj Islamskoj Republici Afganistan. Međutim, spomenuta područja, uključujući velike dijelove saharske i subsaharske Afrike te Istočno Sredozemlje i dalje ostaju prostor sučeljavanja regionalnih, ali i globalnih sila u potrazi za političkim i ekonomskim utjecajem te mogućim novim lokacijama pogodnim za ostvarivanje trajne vojne prisutnosti. Nedržavni akteri, terorističke skupine ili paravojne formacije, koji nastupaju samostalno ili kao posrednici država koje nastoje izbjeći izravno uključivanje u sukobe, osobito u spomenutim područjima, nastavili su iskorištavati nedostatke i slabosti državnih vlasti tih regija za provedbu ekstremističkih ciljeva te krijumčarenje migranata, oružja i narkotika.

Klimatske promjene te eksponencijalni razvoj inovativnih i disruptivnih tehnologija nastavljaju ne samo postavljati nove, već i multiplicirati postojeće sigurnosne rizike. Ovo posebno dolazi do izražaja s obzirom na oslonjenost i međuovisnost ključnih civilnih i vojnih sposobnosti na nove tehnologije i kibernetički prostor, koji sve više postaje područje nadmetanja državnih i nedržavnih aktera.

Globalne odgovore na navedene izazove države su nastavljale razvijati ponajprije u kontekstu multilateralnih institucija i foruma, poput izrade Strateškog kompasa Europske unije ili novog Strateškog koncepta NATO-a.

Bliže i šire europsko okružje zadržalo je, a u nekim područjima i pojačalo obilježja nestabilnosti.

To se prije svega odnosi na područje Istočne Europe, gdje je višemjesečno grupiranje vojnih snaga Ruske Federacije na granici s Ukrajinom te hibridno djelovanje Bjelorusije prema istočnim članicama NATO-a i Europske unije na kontinentu i šire prepoznato kao izričiti pokušaj pritiska na procese donošenje suverenih odluka i destabilizacije Istočne Europe.

Ruska Federacija se i u 2021. godini nastojala nametnuti kao globalni akter u svim segmentima međunarodnih odnosa nastavljajući jačanje svojeg strateškog utjecaja, ne samo u neposrednom europskom i azijskom susjedstvu, nego i na području Bliskog istoka i Sjeverne Afrike te u pojedinim državama supsaharske Afrike i Latinske Amerike.

Kontinuirana demonstracija vojne sile i grupiranje oružanih snaga Ruske Federacije tijekom 2021. godine uz granicu s Ukrajinom doveli su do konvencionalnog oružanog napada na Ukrajinu u veljači 2022. Vojne aktivnosti odvijale su se paralelno s ultimativnim zahtjevima Moskve upućenim NATO-u i Sjedinjenim Američkim Državama kojima je cilj povratak na hladnoratovske modele sfere utjecaja. Među zahtjevima su najznačajniji oni kojima se traže sigurnosna jamstva o prestanku širenja NATO-a na istok, ponajprije na Ukrajinu, te zahtjev za povlačenjem savezničkih postrojbi i oružnih sustava iz zemalja Istočne i Jugoistočne Europe koje su se od 1997. godine počele pridruživati NATO-u.

Bjeloruske vlasti, djelujući u skladu s ojačanom suradnjom i savezništvom s Ruskom Federacijom, tijekom druge polovice 2021. godine izazvale su eskalaciju napetosti na granici s članicama NATO-a i Europske unije Republikom Poljskom, Litvom i Latvijom zbog ciljanog usmjeravanja nekoliko tisuća ilegalnih migranata iz zemalja Bliskog istoka na granicu s navedenim zemljama. Ovoj eskalaciji prethodilo je prisilno prizemljenje europskoga putničkog zrakoplova u svibnju, radi uhićenja bjeloruskog političkog disidenta te jačanje sankcija Sjedinjenih Američkih Država, Europske unije i drugih zapadnih zemalja prema Bjelorusiji.

Navedene aktivnosti značajno su utjecale na sigurnost europskog prostora, kao i na odnose Ruske Federacije i zemalja Zapada. U svojoj reakciji NATO je kontinuirano isticao predanost dvotračnom pristupu dijaloga i obrane prema Ruskoj Federaciji. Demonstrirao je svoje čvrsto transatlantsko jedinstvo pozivajući Rusku Federaciju na deeskalaciju situacije, istovremeno odbacujući neistinite optužbe te neprihvatljive zahtjeve upućene Savezu.

S predsjednikom Josephom Bidenom potvrđena je predanost Sjedinjenih Američkih Država multilateralizmu u transatlantskim odnosima, kako u okviru NATO-a, tako i u okviru suradnje s Europskom unijom.

To je osobito značajno ne samo u kontekstu potrebe jačanja suradnje između transatlantskih partnera, već i važne uloge u savezničkom pristupu rješavanja eskalacije sigurnosne situacije na rusko-ukrajinskoj granici tijekom 2021. godine.

Kao rezultat bilateralnih dogovora Sjedinjenih Američkih Država i Talibana postignutih u Kataru 2020. godine, nova administracija provela je potpuno povlačenje američkih snaga iz dosadašnje Islamske Republike Afganistan. Ponovno su pokrenuti pregovori o normalizaciji odnosa s Islamskom Republikom Iran u sklopu Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana. Utemeljenjem Sigurnosnog pakta s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske i Australijom, Sjedinjene Američke Države ojačale su postojeću mrežu vojno-sigurnosnih savezništva i partnerstava u indopacifičkom području. Ovi su postupci samo dio pokazatelja kako se globalni fokus Sjedinjenih Američkih Država nastavlja premještati s regionalnih sukoba na strateške takmace. Osim na odnose s Ruskom Federacijom, to se prije svega odnosi na dugoročno strateško nadmetanje s Narodnom Republikom Kinom.

Na Bliskom istoku i u Sjevernoj Africi 2021. godine nije bilo značajnijih ratnih djelovanja u odnosu na ranija razdoblja, iako sporadični oružani sukobi u Republici Jemen, Sirijskoj Arapskoj Republici, Republici Irak i Državi Libiji i dalje traju. Unatoč činjenici da je ISIL u prethodnim godinama doživio vojni i politički poraz, nije u potpunosti umanjena opasnost od terorističkih aktivnosti povezanih s militantnim islamizmom ISIL-a, Al-Qaide i drugih ideološki srodnih skupina s obzirom na nastavak njihova djelovanja kako na regionalnoj, tako i na globalnoj razini. U pojedinim afričkim državama poput Etiopije intenzivno su nastavljeni građanski ratovi, a u nekoliko zemalja Zapadne Afrike i Sahela došlo je do nasilne promjene vlasti putem vojnih udara što je utjecalo na sigurnosne angažmane i humanitarnu pomoć europskih zemalja tim područjima.

Rast geopolitičkih ambicija Narodne Republike Kine nastavljen je i u proteklom razdoblju, što je posebno vidljivo u odnosu na pitanja kao što su suverenitet Tajvana, razgraničenja na moru i kopnu, narativ oko pandemije bolesti COVID-19, nastavak porasta prisutnosti u drugim regijama, značajna modernizacija oružanih snaga te politički i trgovinski odnosi sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Geostrateške i ekonomske ambicije Narodne Republike Kine više nisu ograničene samo na njezinu tradicionalnu zonu interesa u Istočnoj i Jugoistočnoj Aziji nego obuhvaćaju sve regije svijeta.

Pri svemu tome je kao strateškog partnera u ostvarivanju svojih vanjskopolitičkih ciljeva Narodna Republika Kina prepoznala Rusku Federaciju i njezine partnere s kojima konzistentno jača bilateralnu suradnju na političkom, gospodarskom i sigurnosnom području. Narodna Republika Kina usmjerava svoje napore prema restrukturiranju sigurnosne arhitekture u indopacifičkoj regiji te reviziji međunarodnog poretka u širem smislu, u skladu s vlastitim nacionalnim interesima.

U odnosu na opće prijetnje od uporabe oružja za masovno uništenje, nastavljene su aktivnosti očuvanja i jačanja učinkovitog sustava nadzora naoružanja, razoružanja i njegova neširenja. Nakon višegodišnjeg zastoja u pregovorima, sporazum Novi START o kontroli nuklearnog naoružanja država s najvećim nuklearnim arsenalima, Sjedinjenih Američkih Država i Ruske Federacije, početkom 2021. produljen je na pet godina.

Nestabilnost jugoistočnog susjedstva Republike Hrvatske obilježila je i 2021. godinu što je, među ostalim, utjecalo i na tempo približavanja država jugoistočne Europe euroatlantskoj zajednici. Uslijed internih prijevora te neriješenih regionalnih, odnosno međudržavnih pitanja, nije bilo značajnijih pomaka u tom pogledu.

Većina navedenih procesa i s njima povezanih događanja nisu isključiva posljedica pokušaja realizacije političkih ciljeva i djelovanja unutarnjih, nego i pojedinih vanjskih čimbenika koji uz podršku lokalnih političkih partnera sve aktivnije djeluju u regiji koristeći raznovrsne poluge utjecaja. Pri tome su ti čimbenici vođeni konceptima koji nisu u skladu, ili su čak u suprotnosti s vrijednostima Europske unije kojoj, načelno, žele pristupiti sve države u regiji.

Pojačana nestabilnost u jugoistočnom susjedstvu do određene se mjere odražava i na sigurnost Republike Hrvatske te neminovno utječe na položaj hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini i hrvatskih manjinskih zajednica u ostalim zemljama jugoistočnog susjedstva.

Iako je broj migranata ilegalno pristiglih na europski prostor u padu, među ostalim i zbog pandemije uzrokovane virusom COVID-19, nema naznaka okončanja migrantskog izazova, što će i dalje iziskivati zajednički i sveobuhvatan odgovor Europske unije. Dogovor između Europske unije i Republike Turske iz 2016. godine i dalje je ključan za kontrolu ilegalnih prolazaka istočno-sredozemnim pravcem. Nestabilna sigurnosna situacija na Bliskom istoku i u Sjevernoj Africi, potpomognuta sve većim utjecajem klimatskih promjena, dugoročno sadrži potencijal ponovnog povećanja priljeva migranata iz tih područja. Takve okolnosti zahtijevaju daljnju učinkovitu suradnju među državama na tzv. istočno-mediteranskoj ruti te održavanje i unaprjeđivanje sposobnosti za koordinirano postupanje na nacionalnoj razini.

Za Republiku Hrvatsku ovo je osobito značajno u kontekstu pojačanoga migrantskog pritiska na granici s Bosnom i Hercegovinom tijekom 2021. godine.

Sjevernoatlantski savez nastavlja svoju adaptaciju na promjenjivo sigurnosno okružje očitovano ponajviše agresivnim ponašanjem Ruske Federacije od 2014. godine te kontinuiranom prijetnjom terorizma, u svim njegovim oblicima, širenjem strateškog nadmetanja na nova područja svemirske i kibernetičke domene i razvojem novih disruptivnih tehnologija uslijed čega su prijetnje i izazovi postali povezaniji i značajno kompleksniji.

Kako bi zadržao ulogu glavnog jamca euroatlantske sigurnosti, ostao relevantan te održao svoju stratešku nadmoć, Savez je tijekom 2021. godine nastavio s implementacijom Koncepta za odvratanje i obranu euroatlantskog područja te Koncepta razvoja sposobnosti ratovanja. U okviru plana NATO 2030 saveznici su postavili višu razinu ambicije temeljenu na postojećim procesima prilagodbe Saveza. Cilj je osnažiti političke konzultacije, pojačati kolektivnu obranu, unaprijediti otpornost, osigurati tehnološku izvrsnost, održati međunarodni poredak temeljen na pravilima, značajnije poduprijeti izgradnju kapaciteta partnera te pružiti odgovor na utjecaj klimatskih promjena. Dogovoreno je i odgovarajuće financiranje plana kao i izrada novog Strateškog koncepta NATO-a kao krovnog dokumenta koji će sadržavati zajedničko viđenje sigurnosnog okružja i temeljnih zadaća Saveza.

U okviru Europske unije nastavljen je rad na Strateškom kompasu koji je formalno započeo u lipnju 2020. tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije te usvojen u ožujku 2022. Riječ je o dokumentu koji daje smjernice za daljnji razvoj obrambenih i civilnih sposobnosti Europske unije, jačanje obrambene suradnje te partnerstava na području sigurnosti i obrane, osnaživanje operativne dimenzije Zajedničke sigurnosne i obrambene politike te daljnji razvoj zaštitnih mehanizama i otpornosti, što bi omogućilo Uniji da snažnije djeluje u globalnom i dinamičnom geopolitičkom okruženju.

Nastavljene su i aktivnosti provedbe triju ključnih obrambenih inicijativa Europske unije: Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*), Koordiniranoga godišnjeg pregleda u području obrane (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*) i Europskog fonda za obranu (*European Defence Fund – EDF*).

1.2. Obrambena politika i planiranje

U izvještajnom razdoblju obrambena politika bila je usmjerena na unaprjeđivanje obrambenih sposobnosti te na intenziviranje potpore Hrvatske vojske civilnim institucijama i stanovništvu, posebno na doprinos prevladavanju posljedica pandemije uzrokovane virusom COVID-19 te razornih potresa. Obrambena politika provedena je u funkciji potpore vanjskoj politici Republike Hrvatske, nastojanjem za jačanjem međunarodne obrambene suradnje, kontinuiranim doprinosom međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti te doprinosom unaprjeđivanju sposobnosti NATO-a i Europske unije.

Ministarstvo obrane nastavilo je provoditi obrambenu politiku usredotočenu na daljnje jačanje identiteta, društvenog imidža i sposobnosti Hrvatske vojske kroz sustav domovinske sigurnosti koji je tijekom 2021. godine dodatno osnažen i potvrđen u situacijama na terenu, posebno pružanjem potpore civilnim institucijama u odgovorima na krize i katastrofe. Intenzivno angažiranje Hrvatske vojske na potresom pogođenim područjima očitivalo se kroz pomoć civilnim institucijama i građanima Republike Hrvatske te druge oblike potpore zbog širenja pandemije uzrokovane virusom COVID-19. Organiziranjem protupožarnih namjenskih snaga, Hrvatska vojska potvrđena je kao jedna od ključnih sastavnica sustava domovinske sigurnosti i bitan čimbenik u kriznim i izvanrednim situacijama.

Hrvatska vojska nastavila je s angažmanom u različitim oblicima međunarodnih aktivnosti, ponajprije u okviru NATO-a i Europske unije, čime se osim doprinosa svjetskom miru i sigurnosti jača međunarodni ugled Republike Hrvatske.

Donošenjem Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske 2017. godine i Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine oblikovana je odgovarajuća konceptualna osnova za izradu i donošenje nove Strategije obrane Republike Hrvatske, kao jedne od ključnih sektorskih strategija nacionalne razine. S obzirom na to da je od donošenja prve Strategije obrane Republike Hrvatske došlo do značajnih geostrateških i geopolitičkih promjena, kao i promjena niza sigurnosnih okolnosti u okružju Republike Hrvatske, u 2021. godini izrađen je Prijedlog nove strategije obrane Republike Hrvatske.

Aktivnosti obrambenog planiranja provedene su na temelju nacionalnog okvira, NATO procesa obrambenog planiranja i obrambenih inicijativa Europske unije. U sklopu četverogodišnjeg NATO ciklusa obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Process – NDPP*) Republika Hrvatska preuzela je novi paket obveza – NATO Ciljevi sposobnosti 2021, koji predstavlja okosnicu za razvoj obrambenih sposobnosti Hrvatske vojske i dio je sposobnosti koje se planiraju i razvijaju iz perspektive nacionalnih potreba.

U okviru „Izvješća o implementaciji Zavjeta o investiranju u obranu“ (*Defence Investment Pledge Report – DIP Report*) i „Nacionalnog plana ispunjavanja obveza iz Stalne strukturirane suradnje“ za 2021. godinu Republika Hrvatska izvijestila je o dostizanju 2,16 % izdvajanja za obranu, od čega 30,03 % za opremanje i modernizaciju, čime je prvi put dostigla zahtijevani postotak ukupnih izdvajanja za obranu od 2 % BDP-a, odnosno 20 % za opremanje i modernizaciju.

U izvještajnom razdoblju težište je bilo na izradi novoga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Riječ je o jednom od temeljnih dokumenata na području obrane kojim će se utvrditi projekcija razvoja sposobnosti Hrvatske vojske od 2023. do 2034. godine. Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske sadržavat će i obveze iz novoga paketa NATO Ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku, s naglaskom na dostizanje Cilja sposobnosti „Srednja pješaka brigada“ kao prioritnog nacionalnog i NATO cilja.

U sklopu razvoja vojnih sposobnosti težišne aktivnosti bile su usmjerene na unaprjeđenje i razvoj sposobnosti za nacionalne potrebe. Izdvajanja iz državnog proračuna Republike Hrvatske za potrebe obrane znatno su povećana u odnosu na 2020. godinu, ponajprije u potpori nabave višenamjenskoga borbenog aviona. Sklapanjem ugovora o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona Rafale, osim podizanja nacionalnih sposobnosti, Republika Hrvatska pridonosi i daljnjem razvoju savezničkih sposobnosti u okviru NATO-a i Europske unije.

Nastavljeno je aktivno sudjelovanje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije.

Na temelju obveza u sklopu Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*) donesen je „Nacionalni plan ispunjavanja obveza iz stalne strukturirane suradnje“ za 2021. godinu. Republika Hrvatska, uz aktivno sudjelovanje u šest PESCO projekata, u 2021. godini pristupila je novom PESCO projektu „Air Power“ radi jačanja zračnih sposobnosti oružanih snaga zemalja članica Europske unije. Intenzivirana je suradnja s Europskom obrambenom agencijom i sudjelovanje u definiranju radnih programa Europskog fonda za obranu, u okviru kojega Ministarstvo obrane nastavlja pružati potporu hrvatskoj obrambenoj industriji.

Zbog kontinuiranog rasta utjecaja hibridnih prijetnji na sigurnost NATO-a, Europske unije i na svoje neposredno susjedstvo Republika Hrvatska nastavila je jačati razvoj sposobnosti za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama. U lipnju 2021. pristupila je Europskom centru izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji sa sjedištem u Helsinkiju, u okviru kojeg će proširivati svoja znanja i dijeliti iskustva sa saveznicima i partnerima.

Donošenjem Zakona o osnivanju Sveučilišta obrane i sigurnosti u ožujku 2021. postavljeni su trajni okviri za obrazovanje budućih časnika Hrvatske vojske, ali i zaposlenika u drugim tijelima čiji su poslovi i nadležnosti povezani sa sustavom domovinske sigurnosti, kao i okviri razvoja znanosti u tom području.

1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

Provedba međunarodne obrambene suradnje izravan je doprinos jačanju ugleda i daljnjeg potvrđivanja Republike Hrvatske kao odgovorne članice međunarodne zajednice. Suradnjom sa strateškim partnerima, sudjelovanjem u operacijama, misijama i aktivnostima NATO-a, Europske unije i Ujedinjenih naroda, kao i aktivnostima Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Centra za sigurnosnu suradnju RACVIAC, nastavlja se zajednički doprinos miru, sigurnosti i stabilnosti globalnog i euroatlantskog prostora te prostora jugoistočne Europe.

S obzirom na izazove u području međunarodne sigurnosti, kao i obveze koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i inicijativama, prioritetna područja međunarodne obrambene suradnje u 2021. godini bila su:

- predsjedanje Republike Hrvatske Američko-jadranskom poveljom i Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom
- predsjedanje Forumom europskih obalnih straža
- aktivno sudjelovanje u operacijama, misijama i aktivnostima Ujedinjenih naroda, NATO-a i Europske unije
- razmjesticost, održivost i interoperabilnost pripadnika i postrojbi Hrvatske vojske u operacijama potpore miru i misijama, vježbama te drugim aktivnostima
- aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa
- ispunjavanje međunarodnih obveza uz promicanje nacionalnih interesa
- uključivanje u višenacionalne inicijative i aktivnosti radi daljnje izgradnje sposobnosti i jačanja interoperabilnosti Hrvatske vojske
- intenzivan rad na donošenju Strateškog kompasa Europske unije i Strateškog koncepta NATO-a
- daljnje jačanje suradnje sa strateškim partnerima
- doprinos i potpora hrvatskoj obrambenoj industriji u okviru Europskog fonda za obranu
- jačanje obrambene suradnje s državama srednje Europe

- jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi.

1.3.1. Djelovanje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Aktivnosti u sklopu NATO-a

Tijekom trinaeste godine članstva u NATO-u Republika Hrvatska nastavila je pridonositi međunarodnoj sigurnosti kao pouzdana i odgovorna članica, ističući važnost euroatlantskih vrijednosti, savezničko jedinstvo, solidarnost i suradnju s Europskom unijom.

U 2021. godini održana su tri redovita sastanka Sjevernoatlantskog vijeća u formatu ministara obrane te NATO samit na vrhu. Jedna od važnijih tema ministarskih sastanaka bila je i jačanje suradnje između NATO-a i Europske unije u kontekstu strateških refleksijskih procesa kroz koje prolaze obje organizacije (Strateški koncept NATO-a i Strateški kompas Europske unije). S obzirom na globalne izazove, zajedničke sigurnosne interese i zajedničke vrijednosti, suradnja NATO-a i Europske unije značajno se proširila, o čemu svjedoče dvije zajedničke deklaracije iz 2016. i 2018. godine. Uz NATO kao temelj kolektivne obrane saveznika, Republika Hrvatska zastupa stajalište kako NATO i Europska unija trebaju poticati sinergije, težiti komplementarnosti te izbjegavati udvostručivanje kako bi se zajedničkim naporima odgovorilo na regionalne i globalne sigurnosne izazove, poštujući različite nadležnosti i autonomiju donošenja odluka dviju organizacija, kao i nacionalne odgovornosti.

Promjenljivo geopolitičko okružje u 2021. godini potaknulo je raspravu o donošenju treće NATO-EU deklaracije kojom bi se dao dodatni politički legitimitet i poticaj daljnjem unaprjeđenju transatlantskih odnosa.

Slika 1. NATO ministarski sastanak

U kontekstu pravedne raspodjele tereta u NATO-u, potvrđen je trend povećanja izdvajanja za obranu sedmu godinu zaredom, unatoč otežanim gospodarskim uvjetima uzrokovanim pandemijom COVID-19.

NATO pruža i niz mogućnosti zajedničkog razvoja sposobnosti i dostizanje nacionalnih ciljeva kroz zajedničke projekte članica Saveza. U kontekstu multinacionalnog razvoja sposobnosti, Republika Hrvatska nastavila je sudjelovati u Konceptu vodećih nacija (*Framework Nation Concept – FNC*) pod vodstvom Savezne Republike Njemačke i onom pod vodstvom Talijanske Republike, koji predstavlja izvrstan alat za povećanje interoperabilnosti snaga i poboljšanje nacionalnih sposobnosti na učinkovit i isplativ način. Unutar vojnog konteksta NATO-a, istim intenzitetom nastavljeno je hrvatsko sudjelovanje u NATO misiji u Iraku, operaciji potpore miru Sea Guardian te aktivnosti ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj. Hrvatsko sudjelovanje u operaciji potpore miru KFOR na Kosovu značajno je povećano u 2021. godini, čime Republika Hrvatska nastavlja još snažnije pridonositi održavanju mira i stabilnosti na području jugoistočne Europe. Započeto je sudjelovanje u aktivnosti Stalne NATO skupine protuminskih snaga 2 s timom protuminskih ronitelja na brodovima talijanske ratne mornarice. U prosincu 2021. Hrvatski sabor donio je Odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operaciji NATO-a „ALLIED SOLACE“ u Republici Kosovu, a upućivanje je realizirano početkom 2022. godine.

Posljednjih godina, NATO je proveo najveću prilagodbu i jačanje svoje zapovjedne strukture od kraja hladnog rata koja je rezultirala uspostavom novih zapovjedništava. NATO zapovjedna struktura i NATO struktura snaga prilagođavaju se i proširuju zbog novonastale sigurnosne situacije što pred članice stavlja obvezu popune novih pozicija. Popuna NATO zapovjedne strukture provodi se prema postotku određenom državama članicama Saveza za uplatu u zajednički proračun. U 2021. godini Republika Hrvatska je u potpunosti ispunila obvezu popune kvota. U nacionalnim predstavništvima pri NATO-u¹, NATO zapovjednoj strukturi, NATO strukturi snaga, NATO agencijama i četiri NATO središta izvrsnosti² Republika Hrvatska popunila je 79 pozicija, od toga 60 stožernih pozicija u NATO strukturama i 19 u nacionalnim predstavništvima pri NATO-u.

---

¹ Nacionalna vojna predstavništva Republike Hrvatske: Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, Obrambeni odjel Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri NATO-u, Nacionalno vojno predstavništvo pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE), Nacionalni ured za vezu pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju (ACT)

² Središte izvrsnosti Vojne policije u Republici Poljskoj, Središte izvrsnosti za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji, Središte izvrsnosti za protuobavještajne poslove u Republici Poljskoj i Središte izvrsnosti za Cyber obranu u Estoniji.

U idućem razdoblju Republika Hrvatska nastaviti će ispunjavati svoje obveze u kontekstu popune kvota pozicija te popunjavati pozicije na temelju dragovoljnog doprinosa u skladu s nacionalnim interesima.

Kako bi se ispunio nedostatak u sadašnjem teritorijalnom rasporedu zapovjedništava NATO strukture snaga te povećala razina sigurnosti u srednjoj Europi i na jugoistočnim granicama Saveza, Republika Hrvatska je s Mađarskom 2018. pokrenula uspostavu Multinacionalnog divizijskog zapovjedništva za Srednju Europu (*Headquarter Multinational Division – Centar – HQ MND-C*). Dostizanje inicijalne operativne sposobnosti Zapovjedništva očekuje se u 2022. godini. Republika Hrvatska od kolovoza 2020. popunjava petnaest pozicija u ovom Zapovjedništvu, od kojih je jedna i zapovjednik HQ MND-C. U 2021. godini HQ MND-C-u je pristupila i Republika Slovačka.

Slika 2. Susret s pripadnicima u Multinacionalnom divizijskom zapovjedništvu za Srednju Europu u Szekesfehervaru u Mađarskoj

U svrhu ispunjavanja obveze ustrojavanja postrojbe za specijalne zračne operacije (*Special Operations Air Task Unit – SOATU*) u okviru NATO cilja sposobnosti, Republika Hrvatska, Republika Bugarska, Mađarska i Republika Slovenija osnovale su 2019. godine Međunarodno središte za obuku helikopterskih posada i timova za provedbu zadaća specijalnih zračnih operacija (*Multinational Special Aviation Programme – MSAP*) sa sjedištem u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“ u Zemuniku Donjem. MSAP značajno pridonosi razvoju sposobnosti Hrvatske vojske i oružanih snaga članica koje sudjeluju u njegovu radu. Tijekom 2021. godine, u provedbi obučnih aktivnosti sudjelovali su i instruktori iz Oružanih snaga Republike Poljske, čime je dodatno podignuta razina kvalitete obuke. Ambicija Republike Hrvatske je da MSAP s vremenom preraste u jedno od NATO središta izvrsnosti.

Pripadnici Hrvatske vojske sudjelovali su tijekom 2021. godine na tečajevima u NATO školi u Oberammergau, gdje se provodi edukacija i individualna obuka kao potpora postojećoj i razvojnoj NATO strategiji, politici i doktrini.

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske redovito su sudjelovali na sastancima ministara obrane i načelnika glavnih stožera država članica Europske unije, kao i na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku.

U 2021. godini Republika Hrvatska bila je zastupljena s tri predstavnika u strukturama Vojnog osoblja Europske unije te je započelo popunjavanje jedne pozicije u Službi za vojno planiranje i provođenje. Predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su u radu nadležnih odbora i radnih skupina Europske obrambene agencije te u radu Satelitskog središta i drugih tijela Europske unije. U prosincu 2021. Ministarstvo obrane posjetio je izvršni direktor Europske obrambene agencije Jiří Šedivý pri čemu je izraženo obostrano zadovoljstvo suradnjom tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije te je iskazana podrška ulozi Europske obrambene agencije u obrambenim inicijativama Europske unije i suradnji u razvoju sposobnosti.

Slika 3. Posjet izvršnog direktora Europske obrambene agencije

Tijekom 2021. godine države članice Europske unije vodile su intenzivan strateški dijalog u vezi s izradom Strateškog kompasa, dokumenta čija izrada je pokrenuta tijekom hrvatskog Predsjedanja Vijećem Europske unije, uz značajno zalaganje i doprinos Vlade, Ministarstva obrane i Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Dokument je u ožujku 2022. odobrilo Vijeće Europske unije te potvrdilo Europsko vijeće.

Riječ je o jednom od najvažnijih i najambicioznijih dokumenata Unije, koji daje političko-strateške smjernice o tome što Europska unija treba postići na području sigurnosti i obrane.

Strukturalno je podijeljen u pet poglavlja (Svijet s kojim se suočavamo, Djelovanje, Osiguravanje, Ulaganje, Partnerstvo) te iznosi niz konkretnih prijedloga i inicijativa s vremenskim okvirima za implementaciju.

Najznačajnije smjernice odnose se na uspostavu Snaga za brzi razmještaj (*Rapid Deployment Capacity – RDC*), jačanje otpornosti država članica, jačanje obrambenih izdvajanja, izgradnju strateških obrambenih sposobnosti u svim domenama, smanjivanje tehnoloških ovisnosti te jačanje suradnje sa strateškim partnerima, posebno s NATO-om i Sjedinjenim Američkim Državama. Republika Hrvatska aktivno je sudjelovala u raspravama, seminarima, radionicama na ministarskoj i stručnim razinama.

U organizaciji Ministarstva obrane i Instituta Europske unije za sigurnosne studije, u travnju 2021. održan je seminar „*Making the Strategic Compass work: How to embed EU ambitions in national defence planning?*”. Riječ je o nastavku doprinosa Ministarstva obrane raspravi u okviru jednog od četiriju klastera Strateškog kompasa koji se odnosi na razvoj sposobnosti. Jedan od glavnih zaključaka seminara je da EU obrambene inicijative još uvijek nisu dovoljno prepoznate u planskim dokumentima država članica Europske unije te da je potrebno očuvati komplementarnost između EU i NATO planskih procesa. Proces rada na Strateškom kompasu Republika Hrvatska prepoznala je kao poticanje zajedničkog političkog razumijevanja razine ambicije Europske unije na području sigurnosti i obrane, izgradnje zajedničke sigurnosno-obrambene kulture, potrebnih sposobnosti te operativne spremnosti Europske unije, kao i strateškog povezivanja, usmjeravanja i usklađivanja sigurnosno-obrambenih inicijativa. S obzirom na promijenjeni međunarodni geopolitički i sigurnosni kontekst te ambiciju Europske unije kao geopolitičkog čimbenika koji pridonosi međunarodnom miru i sigurnosti, Republika Hrvatska smatra iznimno važnim razmotriti poboljšanje relevantnih politika i instrumenata kako bi Europska unija bila sposobna pružiti učinkovit i primjeren odgovor na rastuće prijetnje i izazove u idućem desetljeću. U tom kontekstu, Republika Hrvatska je zagovarala da se u Strateški kompas ugradi izričaj o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini – što je i prihvaćeno.

Slika 4. Neformalni ministarski sastanak Europske unije

U okviru obrambenih inicijativa Europske unije, predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske aktivno su sudjelovali u aktivnostima PESCO-a, CARD-a, unaprjeđivanja vojne pokretljivosti te u aktivnostima usmjerenim na jačanje suradnje Europske unije i NATO-a.

U okviru PESCO-a nastavljeno je sudjelovanje u šest projekata u koje je uključena Republika Hrvatska te je u skladu s analizom predloženih projekata u okviru četvrtog vala pokretanja PESCO projekta iskazan interes za sudjelovanje u projektu „Air Power“. Na taj se način, uz doprinos razvoju sposobnosti Europske unije, jačaju nacionalne sposobnosti te sposobnosti u okviru NATO obveza.

Poseban naglasak Republika Hrvatska stavila je na utvrđivanje provedbenog modela i usvajanje Uredbe o Europskom fondu za obranu, pri čemu se zalagalo za model koji će omogućiti poticajne uvjete za sudjelovanje srednjeg i malog poduzetništva te pridonijeti razvoju i jačanju hrvatske obrambene industrije. Uredba o uspostavi Europskog fonda za obranu donesena je 2021. godine. U skladu s uvjetima prvog EDF natječaja, radi osnaživanja potpore hrvatskim tvrtkama koje su se u okviru industrijskih konzorcija prijavile za EDF financiranje za 2021. godinu, Ministarstvo obrane potpisalo je tri pisma namjere te pisma potpore za četiri dodatna projekta i konzorcija u kojima sudjeluju hrvatski poslovni i pravni subjekti.

Odlukom Vijeća Europske unije u ožujku 2021. uspostavljen je Europski instrument mirovne pomoći (*European Peace Facility – EPF*), kako bi se financirali zajednički troškovi operacija i misija u sklopu Zajedničke vanjske i sigurnosne politike i operativni troškovi za djelovanje radi unaprjeđenja kapaciteta partnera te regionalnih i međunarodnih organizacija koji se odnose na vojna i obrambena pitanja.

Što se tiče operativnog doprinosa Republike Hrvatske Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, nastavljeno je sudjelovanje u pomorskim operacijama Europske unije, EUNAVFOR MED Irini i EUNAVFOR Somalija ATALANTA, s po tri pripadnika na bazi rotacije. Nastavljeno je sudjelovanje u borbenim skupinama Europske unije (*European Union Battle Group – EUBG*). U prvom tromjesečju 2021. godine produljeno je sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, dok je u drugoj polovici 2021. godine započelo šestomjesečno sudjelovanje u DECI borbenoj skupini Europske unije pod vodstvom Talijanske Republike te je produljeno sudjelovanje u ovoj skupini tijekom prve polovice 2022. godine.

1.3.2. Multilateralna suradnja

Multilateralna obrambena suradnja provođena je u okviru međunarodnih i regionalnih organizacija, s naglaskom na tematska područja od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku. Dinamika multilateralne suradnje i u 2021. godini uvelike je obilježena dinamikom pandemije uzrokovane virusom COVID-19 i s njom povezanih nacionalnih i međunarodnih ograničenja, kao i novim sigurnosnim izazovima i ugrozama.

Težišne aktivnosti u 2021. godini odvijale su se u sklopu predsjedanja Republike Hrvatske dvjema regionalnim sigurnosno-obrambenim inicijativama; Američko-jadranskom poveljom i Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom. Provođene su mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti u okviru Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Ujedinjenih naroda, proaktivno djelovanje i potpora u radu RACVIAC-Centra za sigurnosnu suradnju te su primjenjivani ugovori, sporazumi i konvencije iz područja nadzora naoružanja. Predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su na međunarodnim sajmovima i izložbama vojne opreme i naoružanja te promicanje hrvatske obrambene industrije ostaje jedan od trajnih ciljeva multilateralne obrambene suradnje.

Sudjelovanje u regionalnim inicijativama

Tijekom 2021. godine nastavljeno je sudjelovanje u radu regionalnih organizacija, foruma i inicijativa, s namjerom jačanja povjerenja i partnerstva, izgradnje stabilnosti i sigurnosti u srednjoj i jugoistočnoj Europi te na Sredozemlju, kao i izgradnje interoperabilnosti i obrambenih sposobnosti u skladu s prioritetima sigurnosne politike Republike Hrvatske.

Glavna područja suradnje odnosila su se na unaprjeđenje suradnje, zajednički razvoj obrambenih sposobnosti te razmatranje mogućnosti zajedničkog sudjelovanja u operacijama, potporu nastavku procesa proširenja NATO-a i Europske unije na zemlje jugoistočne Europe, ispunjavanje obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji te jačanje mjera povjerenja i sigurnosti. Proaktivnim sudjelovanjem u regionalnim inicijativama i forumima, Ministarstvo obrane nastavilo je pridonositi međunarodnoj afirmaciji Republike Hrvatske, kao regionalnog lidera i pokretača euroatlantskih procesa u državama jugoistočne Europe. Navedeno je postizano prije svega predsjedanjem Republike Hrvatske Američko-jadranskom poveljom i Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom u 2021. godini.

U sklopu Američko-jadranske povelje pod hrvatskim predsjedanjem, Ministarstvo obrane i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nastavili su pružati potporu novim članicama NATO-a, kao i podupirati projekte u funkciji približavanja preostalih država aspirantica iz jugoistočne Europe NATO-u. Prioriteti hrvatskog predsjedanja bili su usmjereni na suradnju u području suzbijanja hibridnih djelovanja, jačanje otpornosti i kibernetičke sigurnosti, razvoj i unaprjeđenje interoperabilnosti kao ključnog preduvjeta za budući zajednički doprinos operacijama i misijama NATO-a te potporu razvoju kibernetičkih sposobnosti. U organizaciji Ministarstva obrane održan je okrugli stol „Izazovi prijma, zadržavanja i tranzicije vojnih kibernetičkih stručnjaka“, koji je okupio stručnjake i upravljačko osoblje iz komunikacijsko-informacijskog područja i upravljanja ljudskim potencijalima te stručnjake iz civilnog IT sektora i sveučilišne zajednice u Republici Hrvatskoj. Završni godišnji sastanak država članica i promatrača održan je u Zagrebu na razini ravnatelja i ministara vanjskih poslova. Ministar obrane Mario Banožić bio je domaćin sastanka ministara obrane u Splitu na temu hibridnih utjecaja na području jugoistočne Europe, trenda jačanja prisutnosti „trećih“ država i njegovim implikacijama na proces euroatlantskih integracija preostalih država aspirantica te na temu dugoročne perspektive procesa integracije. U vojnom dijelu suradnje održani su tečajevi, vježbe i obučne aktivnosti, među kojima međunarodna vježba „LAUFER 21“ i međunarodna kibernetička vježba „Midwest Croatia Kosovo Engagement 21“. Načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske admiral Robert Hranj bio je domaćin 24. Konferencije načelnika glavnih stožera zemalja članica Američko-jadranske povelje, u rujnu 2021. u Splitu s temom „Jačanje interoperabilnosti A-5: kreiranje zajedničkih pristupa u kolektivnom odgovoru na sigurnosne prijetnje i izazove kroz implementaciju naučenih lekcija u okviru vojnih vježbi Southern Exercise Portfolio 2021“.

Slika 5. Ministarski sastanak Američko-jadranske povelje u Splitu

U okviru predsjedanja Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom Republika Hrvatska implementirala je zaključke Zagrebačkog sastanka na vrhu iz svibnja 2020. u kontekstu jačanja otpornosti na ugroze koje potječu od dezinformacija i srodnih hibridnih djelovanja. Prioriteti hrvatskog predsjedanja bili su usmjereni na jačanje otpornosti na sigurnosne ugroze te jačanje sposobnosti i kapaciteta odgovora za borbu protiv dezinformacija i lažnih vijesti te na razvoj partnerstava država srednje i jugoistočne Europe poticanjem dijaloga o važnosti strateškoga komuniciranja u kriznom upravljanju. Tijekom 2021. godine vođene su rasprave radi usuglašavanja stavova o tekućim projektima Europske unije s fokusom na jačanje solidarnosti i suradnje s partnerima te operativnih veza između NATO-a i Europske unije. Nastavljene su rasprave i stručne radionice o vojnoj pokretljivosti.

Sastanci ravnatelja za obrambenu politiku održani su u formatu s predstavnicima država jugoistočne Europe, a ministar obrane Mario Banožić bio je domaćin zajedničkog sastanka ministara obrane Srednjoeuropske obrambene suradnje i država jugoistočne Europe putem videokonferencije. Ministri obrane su tom prigodom izrazili snažnu potporu nastavku suradnje te je vođena rasprava o jačanju partnerstva s državama jugoistočne Europe radi ubrzanja euroatlantskih procesa. Analizirane su mogućnosti koje pružaju nove inicijative i alati Europske unije u kontekstu razvoja partnerstva i suradnje s državama jugoistočne Europe te su razmijenjena mišljenja o nacrtu Strateškog kompasa.

Putem videokonferencije Republika Hrvatska organizirala je održavanje dviju stručnih radionica o suzbijanju lažnih vijesti i dezinformacijskih kampanja, koje su omogućile uspostavu širega regionalnog dijaloga na području borbe protiv širenja dezinformacija i lažnih vijesti.

Održana je stručna radionica o vojnoj pokretljivosti, kao i redoviti godišnji sastanak na temu projekta povezivanja jezičnih instituta oružanih snaga država članica i unaprjeđenja međusobne suradnje u funkcionalnom području izobrazbe jezika. Pod hrvatskim domaćinstvom, putem videokonferencije, održana je i vježba „COOPSEC 21“ na temu kriznog upravljanja, sa scenarijem kreiranja odgovora na dvije simultane krizne situacije – pandemiju i potres.

Nastavljeno je sudjelovanje u okviru Foruma ministara obrane jugoistočne Europe (*South Eastern Defence Ministerial – SEDM*) kroz sastanke koordinacijskog i upravljačkog odbora te ministara obrane, radi promicanja sigurnosnog dijaloga u jugoistočnoj Europi o pitanjima od zajedničkog interesa.

Sastanak Foruma ministara obrane jugoistočne Europe održan je u okviru bugarskog predsjedanja, pod domaćinstvom Republike Sjeverne Makedonije u Skopju, pri čemu je potvrđena predanost suradnji u okviru inicijative. U okviru multilateralne suradnje poseban naglasak stavljen je na jačanje ugleda i pozicije RACVIAC-a kao međunarodne organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Djelovanjem u Centru, nastavljeno je jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske, aktivan doprinos sigurnosti i stabilnosti regije te pružanje potpore euroatlantskim integracijama država aspirantica.

Aktivnosti u sklopu Ujedinjenih naroda

Predstavnici Ministarstva obrane su zbog pandemije uzrokovane virusom COVID-19 sudjelovali na videokonferencijama i sastancima po konvencijama Ujedinjenih naroda iz područja nadzora naoružanja, kao i u izradi nacionalnih godišnjih izvješća po Konvenciji o kasetnom streljivu, Konvenciji o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje i transportu protupješačkih mina te njihovu uništavanju, Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenoga konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj. Republika Hrvatska podržava inicijativu Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda koji se odnosi na plan budućih djelovanja u području operacija „*Action for Peacekeeping*“ te provodi plan Ujedinjenih naroda za povećanje sudjelovanja žena u operacijama potpore miru do 2028. godine. Tijekom 2021. godine od 29 pripadnika Hrvatske vojske u misijama Ujedinjenih naroda šest su bile žene.

Aktivnosti u sklopu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Aktivnosti predstavnika Ministarstva obrane tijekom 2021. u radu Forum za sigurnosnu suradnju OESS-a i njegovih radnih skupina bile su smanjenog intenziteta i uglavnom ograničene na sudjelovanje na videokonferencijama zbog pandemije uzrokovane virusom COVID-19, izuzev predstavnika Stalne misije Republike Hrvatske pri OESS-u i UN-u. Nakon obustave inspeksijskih režima po međunarodnim ugovorima i sporazumima iz područja nadzora naoružanja u ožujku 2021. godine, Republika Hrvatska i tijekom 2021. godine nije provodila verifikacijske aktivnosti u zemlji ni u inozemstvu. Izuzetak je jedino Sporazum o subregionalnoj kontroli naoružanja za koji je inspeksijski režim ponovno pokrenut 30. kolovoza 2021. i provedene su sve planirane verifikacijske aktivnosti.

Verifikacijske aktivnosti po drugim sporazumima i ugovorima nisu provedene, a Republika Hrvatska je do kraja 2021. godine ostala zatvorena na njihovu provedbu.

U okviru standardnih obveza Republike Hrvatske po mehanizmima izvješćivanja, Ministarstvo obrane izradilo je i dostavilo članicama OESS-a dokumente: Godišnja razmjena vojnih informacija o obrambenom planiranju i proračunu, Godišnja razmjena vojnih informacija po Bečkom dokumentu 2011., Godišnja razmjena vojnih informacija o naoružanju po Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja te Globalna razmjena vojnih informacija, kao i ostala izvješća u skladu s odlukama Forum za sigurnosnu suradnju OESS-a koje je Republika Hrvatska obvezna dostaviti svake godine.

1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja

Aktivnosti bilateralne obrambene suradnje tijekom 2021. godine bile su usmjerene na daljnje produbljivanje odnosa sa strateškim saveznicima i partnerima u području obrane radi jačanja međunarodnog ugleda i afirmacije Republike Hrvatske kao odgovorne doprinositeljice globalnom i regionalnom miru i sigurnosti te razvoja nacionalnih obrambenih sposobnosti i pružanja potpore ispunjenju preuzetih obveza koje proistječu iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na pružanje potpore državama jugoistočne Europe u procesu euroatlantskih integracija s ciljem jačanja stabilnosti i otpornosti neposrednoga hrvatskog susjedstva. Iako je Republika Hrvatska provela značajan dio planiranih bilateralnih aktivnosti tijekom 2021. godine, njihov opseg bio je manji naspram prethodnih godina zbog globalne epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom tijekom 2021. godine djelovala su 32 strana vojnodiplomatska predstavništva s ukupno 44 člana vojnodiplomatskog zbora. Sjedište u Republici Hrvatskoj ima 15 vojnodiplomatskih predstavništava, dok ih 17 ima sjedište u inozemstvu i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku na nerezidentnoj osnovi. U inozemstvu je tijekom 2021. godine djelovalo 12 hrvatskih vojnih izaslanika akreditiranih na rezidentnoj i nerezidentnoj osnovi u 21 zemlji te je u četiri države akreditiran tzv. putujući vojni izaslanik sa sjedištem u Zagrebu.

Aktivna strateška suradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama, Francuskom Republikom, Saveznom Republikom Njemačkom, Republikom Poljskom, Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske nastavila se i u 2021. godini.

Sa susjednim državama, odnosno državama od posebnog interesa za regionalnu sigurnost – Mađarskom, Republikom Slovenijom, Talijanskom Republikom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom, Republikom Sjevernom Makedonijom i Republikom Kosovo – ostvarena je značajna suradnja na području sigurnosti i obrane.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području obrane i sigurnosti s kojim se suradnja razvija u gotovo svim funkcionalnim područjima.

Tijekom 2021. godine nastavljena je uspješna suradnja prioritetno usmjerena na razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti s fokusom na razvoj helikopterskih, kibernetičkih i mornaričkih sposobnosti te sposobnosti specijalnih snaga i kibernetičke obrane.

Tijekom 2021. godine obilježeno je 25 godina od uspostave suradnje Hrvatske vojske i Nacionalne garde Minnesote. S ovom saveznom američkom državom suradnja se već 25 godina uspješno odvija kroz Program suradnje država te predstavlja značajan segment ukupne bilateralne obrambene suradnje sa Sjedinjenim Američkim Državama. Na poziv zapovjednika nacionalne garde Minnesote general bojnika Shawna Mankea, ministar obrane Mario Banožić u srpnju 2021. službeno je posjetio Sjedinjene Američke Države. Tijekom posjeta održani su sastanci i u Pentagonu s načelnikom Združenog stožera Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država generalom zborom Markom Milleyem i podtajnikom Ministarstva obrane za politiku Colinom Khalom. Sastanci su pridonijeli daljnjem jačanju obrambene i bilateralne suradnje sa Sjedinjenim Američkim Državama, uključujući otvaranje novih mogućnosti za hrvatsku i američku obrambenu industriju.

Slika 6. Sastanak u Pentagonu s načelnikom Združenog stožera Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država generalom zbora Markom Milleyem

Suradnja s Vladom Sjedinjenih Američkih Država od strateške je važnosti za daljnje unaprjeđenje sposobnosti Hrvatske vojske. Tijekom 2021. godine prioritetni projekti odnosili su se na opremanje Hrvatske vojske helikopterima UH-60M Black Hawk te borbenim oklopnim vozilima pješastva Bradley. Nastavljena je i dobra suradnja u području vojne izobrazbe upućivanjem pripadnika Hrvatske vojske na školovanje u Sjedinjenim Američkim Državama, kao i zajedničke aktivnosti u području razvoja i modernizacije infrastrukture Hrvatske vojske. Izvrсни bilateralni odnosi i visok stupanj suradnje, kao i namjera njezina intenziviranja potvrđeni su i tijekom redovitih bilateralnih obrambenih konzultacija koje su na strateškoj razini održane u prosincu 2020. godine.

Slika 7. Ministar obrane u posjeti Campu Ripley Nacionalne Garde Minnesote

Američka je strana u studenome 2021. poslala „*Letter of Offer and Acceptanc*“ – LOA za donaciju borbenih pješačkih vozila Bradley, s rokom za potpisivanje u siječnju 2022. Vlada Republike Hrvatske donijela je 27. siječnja 2022. Odluku o nabavi borbenih vozila pješaštva Bradley M2A2 ODS. Prihvaćena je ponuda Vlade Sjedinjenih Američkih Država o donaciji 89 borbenih vozila pješaštva Bradley, obnovi i dovođenju u operativno stanje 62 borbena vozila te isporuci paketa roba i usluga za njih, dok će se ostatak vozila koristiti za pričuvne dijelove.

Tijekom 2021. godine suradnja s Francuskom Republikom značajno je osnažena donošenjem odluke o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona Rafale. Potvrda strateškog partnerstva obilježena je službenim posjetom francuskog predsjednika Emmanuela Macrona Republici Hrvatskoj u studenome 2021. kada je potpisan Sporazum o strateškom partnerstvu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Francuske Republike.

Predsjednik Emmanuel Macron prvi je francuski predsjednik koji je posjetio Republiku Hrvatsku nakon njezina osamostaljenja. Sporazumom o strateškom partnerstvu dogovoreno je značajno jačanje bilateralnoga i europskog političkog partnerstva, usklađeni su elementi zajedničkog djelovanja za stabilnost i prosperitet u jugoistočnoj Europi te je potvrđeno daljnje jačanje suradnje u obrambenim pitanjima. Tom su prigodom ministri obrane Mario Banožić i Florence Parly potpisali ugovor o nabavi 12 rabljenih francuskih višenamjenskih borbenih aviona Rafale. U skladu s razvojem sustava domovinske sigurnosti, uvođenje u operativnu uporabu višenamjenskoga borbenog aviona Rafale, nužna je aktivnost opremanja i modernizacije Hrvatske vojske proizašlih iz potrebe i opredjeljenja Republike Hrvatske za samostalnu zaštitu svojega zračnog prostora, nacionalne sigurnosti i međunarodnog pozicioniranja, ali prije svega kao sredstvo obrambenog potencijala i odvrćanja.

Bliska obrambena suradnja s vodećom vojnom silom unutar Europske unije Republiku Hrvatsku stavlja u dosad najpovoljniji položaj po pitanju obrane i sigurnosti, ali i zaštite njezinih ključnih nacionalnih interesa.

Slika 8. Potpisivanje ugovora za višenamjenski borbeni avion Rafale

Slika 9. Prelet Rafale iznad Zagreba povodom potpisivanja ugovora za višenamjenski borbeni avion

Sa Saveznom Republikom Njemačkom, važnim strateškim partnerom u Europi, zadržan je kontinuitet bilateralne obrambene suradnje, nastavljena je suradnja u okviru NATO operacija, misija i aktivnosti te Zajedničke sigurnosne obrambene politike Europske unije.

Na bilateralnom planu nastavljena je suradnja u području obuke, izobrazbe i logistike te je između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Savezne Republike Njemačke potpisan „Sporazum o gostujućim snagama“ kojim se regulira boravak pripadnika njemačkih oružanih snaga na području druge zemlje i obratno. Ostvarena su i dva posjeta – posjet zapovjednika Zapovjedništva vojne policije Savezne Republike Njemačke i posjet zapovjednika Zapovjedništva za potporu Savezne Republike Njemačke kojima se nastavlja razvoj suradnje postrojbi i razvoj interoperabilnosti.

Suradnja s Republikom Poljskom očituje se kroz suradnju specijalnih snaga u području obuke i vježbi između Zapovjedništva specijalnih snaga i Zapovjedništva komponente specijalnih snaga Oružanih snaga Republike Poljske, suradnju vojnih policija u okviru Multinacionalne bojne vojne policije, suradnju vojno-obrazovnih institucija, kopnenih snaga u području obuke i vježbi te nastavak dugogodišnje suradnje na vojno-tehničkom području kroz razmjenu iskustava u održavanju borbenih oklopnih vozila AMV Patria. U sklopu aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti, Republika Hrvatska nastavila je sudjelovati u borbenoj skupini na teritoriju Republike Poljske, pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država. Pripadnici Hrvatske vojske sudjelovali su i u radu nekoliko NATO zapovjedništava i središta izvrsnosti u Republici Poljskoj.

Republika Poljska od studenoga 2020. pruža potporu radu MSAP-u u Donjem Zemuniku kroz angažman instruktora poljskih Oružanih snaga, koji pružaju stručnu potporu obukom hrvatskih pilota, bočnih strijelaca i tehničara za provedbu zadaća specijalnih zračnih operacija. Izvrsna bilateralna obrambena suradnja potvrđena je i u siječnju 2022. tijekom službenog posjeta ministra obrane Maria Banožića Republici Poljskoj. Ministar obrane tom se prigodom sastao s ministrom obrane Republike Poljske Mariuszom Blaszczakom te s pripadnicima osmoga hrvatskoga kontingenta u Republici Poljskoj.

Nastavak izvrsnih bilateralnih odnosa u području obrane i sveobuhvatna suradnja potvrđeni su tijekom 2021. godine i s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske, jednom od strateških partnera Republike Hrvatske u području obrane. Poseban doprinos u jačanju obrambene suradnje dviju zemalja dao je i Dokument o strateškom partnerstvu Republike Hrvatske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, potpisan u veljači 2022. između ministra obrane Maria Banožića i ministra obrane Bena Wallacea. Navedeni dokument sadrži plan zajedničkih aktivnosti u području obrane kojima se jačaju sposobnosti Hrvatske vojske i potvrđuje Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske kao jedan od strateških partnera u Europi. Dokument predviđa suradnju za jednogodišnje razdoblje te se ažurira prema potrebi.

Potpisanim Sporazumom definirana su četiri područja suradnje: NATO – suradnja u radu na daljnjem jačanju kohezije i kredibiliteta Saveza, zapadni Balkan – zajednički rad i zajednička odgovornost za sigurnost i stabilnost Zapadnog Balkana, suočavanje s hibridnim prijetnjama i interoperabilnost naših snaga jačanjem kroz vježbe i treninge, bilateralno i u okviru NATO-a.

U okviru obrambene suradnje Republike Hrvatske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u 2021. godini nastavljen je kontinuitet suradnje kroz glavna područja bilateralne obrambene suradnje u vidu održavanja redovitih godišnjih sigurnosno-obrambenih konzultacija na razini ravnatelja za obrambenu politiku, održavanja vježbe kopnenih vojski SAVA STAR, redovitih godišnjih susreta akrobatskih skupina ratnih zrakoplovstava, nizu stručnih sastanaka na temu pričuve, kibernetičke obrane i hibridnog djelovanja te aktivnosti izobrazbe.

Slika 10. Ministar obrane Mario Banožić s ministrom obrane Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske Benom Wallaceom

Bilateralna obrambena suradnja između Države Izrael i Republike Hrvatske nastavljena je u 2021. godini kroz pretežno vojno-tehničku suradnju u potpori opremanja i modernizacije Hrvatske vojske te kroz obuku i izobrazbu osoblja u korištenju novih borbenih sustava. Pri tome se projekt opremanja BOV Patria CRO daljinski upravljanim oružanim stanicama (DUOS) tipa UT30MK2 izdvaja kao glavna aktivnost suradnje u 2021. godini.

Osim postojećih područja suradnje, u srpnju 2021. pripadnici Izraelskih obrambenih snaga, Hrvatske vojske, Oružanih snaga Republike Slovenije i Oružanih snaga Mađarske proveli su aktivnosti združenog padobranskog skoka i memorijalnu hodnju povodom 100. obljetnice rođenja izraelske pjesnikinje i nacionalne junakinje Hanne Szenes, koja je tijekom Drugoga svjetskog rata kao pripadnica britanskih specijalnih snaga djelovala na području Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

Suradnja s Talijanskom Republikom tijekom 2021. godine nastavljena je prije svega u području suradnje ratnih mornarica, ratnih zrakoplovstava, kao i suradnjom u regionalnim inicijativama.

Nastavljena je i aktivnost ukrcavanja naših protuminskih ronionca na brodove talijanske Ratne mornarice, čime se Hrvatska vojska aktivno priprema za jedan od NATO ciljeva sposobnosti. Hrvatska vojska u drugoj polovici 2021. godine sudjelovala je u DECI EU borbenim skupinama pod talijanskim vodstvom, a sudjelovanje je produljeno na prvu polovicu 2022. godine. Potkraj 2020. godine Republika Hrvatska zaprimila je ponudu Talijanske Republike za kupnju polovnih brodova lovaca mina te se tijekom 2021. godine provodilo ekspertno usuglašavanje i razmjena mišljenja o toj ponudi.

Težište suradnje s Mađarskom u 2021. godini prioritetno je nastavljeno angažmanom u multilateralnim projektima, pri čemu se posebno izdvaja zajednički projekt uspostave Multinacionalnoga divizijskog zapovjedništva – Centar (*MND-C*) smještenog u gradu Székesfehérváru. Zapovjedništvo je osnovano radi jačanja nacionalne sigurnosti, a time i sigurnosti srednje Europe i NATO-a, kroz zajednički razvoj obrambenih sposobnosti zemalja članica, uzimajući u obzir sigurnosne izazove koje nameće promjenjivo i sve složenije okruženje. Republika Hrvatska od kolovoza 2020. popunjava 15 pozicija u MND-C-u, uključujući poziciju zapovjednika zapovjedništva. Suradnja s Mađarskom obuhvaćala je i zajedničke aktivnosti u okviru MSAP-a u Donjem Zemuniku u kojem mađarski predstavnik obnaša dužnost zamjenika direktora središta. U siječnju 2021. održan je sastanak i zajednički obilazak MNDC ministara obrane Republike Hrvatske i Mađarske, tijekom kojega je dogovoren i usklađen daljnji razvoj obrambene suradnje. Uz navedeno, suradnja se ostvaruje zajedničkim članstvom u Regionalnom zapovjedništvu komponente specijalnih snaga. Bilateralnom suradnjom nastavljene su aktivnosti koje se odnose na suradnju Hrvatske kopnene vojske i mađarskih obrambenih snaga, od kojih je posebno vrijedno istaknuti obuku topničkih postrojbi mađarskih obrambenih snaga, koju provodi Hrvatska vojska i koja je započela potkraj 2021. godine na temelju ugovora sklopljenih između dvaju ministarstava obrane.

S Republikom Slovenijom obrambena suradnja tijekom 2021. godine bila je usmjerena na suradnju kopnenih i zračnih snaga i vježbe. Nastavljena je i suradnja unutar multilateralnih inicijativa poput Srednjoeuropske obrambene suradnje, RACVIAC Središta za sigurnosnu suradnju, Foruma ministara obrane Jugoistočne Europe (SEDM), projekta ADRION i Virtualnoga regionalnog središta za nadzor pomorskog prometa (V-RMTC).

Najznačajniji dio aktivnosti obrambene suradnje s Bosnom i Hercegovinom tijekom 2021. godine provodio se u domeni vojnog školovanja pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na studijskim programima i programima vojne izobrazbe na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.

Održano je nekoliko sastanaka ministara obrane u okviru sudjelovanja na događanjima regionalnih inicijativa u kojima sudjeluju obje zemlje. U studenome 2021. ministar obrane Mario Banožić službeno je posjetio Bosnu i Hercegovinu gdje se sastao s ministrom obrane Sifetom Podžićem. Nastavljene su aktivnosti potpore Bosni i Hercegovini u procesu euroatlantskih integracija i unaprjeđenju interoperabilnosti njihovih oružanih snaga sa snagama članica NATO-a i Europske unije. Tijekom lipnja 2021. s Bosnom i Hercegovinom potpisan je Tehnički dogovor između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine o međusobnoj suradnji u području upravljanja krizama. Suradnja sa Sjevernom Republikom Makedonijom odvijala se kroz aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje te u području obuke i izobrazbe. Republika Hrvatska pruža dugogodišnju potporu makedonskim euroatlantskim aspiracijama, posebice pružanjem podrške u provođenju reformi Oružanim snagama Sjeverne Makedonije. Nastavljena je suradnja s Crnom Gorom, ponajprije u području izobrazbe pripadnika Vojske Crne Gore na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ i studijskim programima „Vojno pomorstvo“ i „Vojno inženjerstvo“. Republika Hrvatska pridonosi suradnji s Crnom Gorom i kroz aktivnosti nerezidentnog vojnog izaslanika, dok Crna Gora trenutačno nema imenovanog vojnog izaslanika u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2021. godine Republika Hrvatska nastavila se zalagati za pronalazak bilateralnog rješenja s Crnom Gorom u vezi s povratom školskog broda Jadran u Republiku Hrvatsku. Tijekom 2021. godine osnažena je suradnja s Republikom Kosovo, održana su četiri bilateralna sastanka ministara obrane, tri u Republici Hrvatskoj i jedan u Republici Kosovo. Tijekom sastanka u Republici Kosovu u prosincu 2021. potpisan je Memorandum o suglasnosti između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Republike Kosova na području obrane.

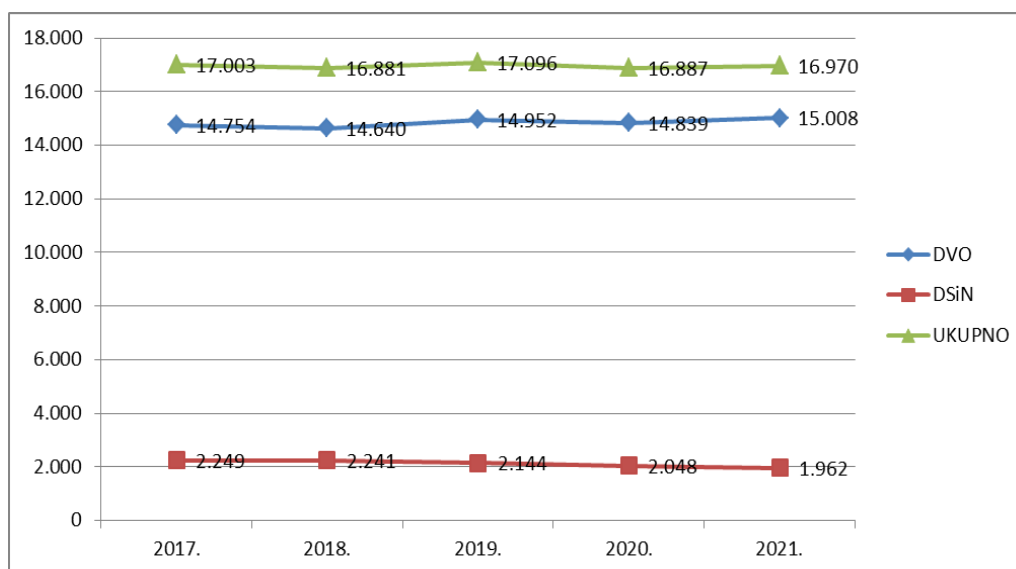
Slika 11. Posjet ministra obrane Republike Kosovo Armenda Mehaja

1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima

Ministarstvo obrane jedinstvenim i nadzornim upravljanjem ljudskim potencijalima vodi profesionalni razvoj i upravljanje karijerom ročnog, djelatnog i pričuvnog vojnog sastava, državnih službenika i namještenika, potrebnim za popunu Ministarstva obrane i Hrvatske vojske. Upravljanje ljudskim potencijalima provodi se kako bi se dostigla i održala dobna struktura, brojčane veličina i spremnost pripadnika Hrvatske vojske radi provedbe misija i zadaća Hrvatske vojske u Republici Hrvatskoj i inozemstvu visoke razine motiviranosti i spremnosti pripadnika Hrvatske vojske, što uključuje poslove od uvođenja u evidenciju, prijma, raspoređivanja, školovanja i promicanja do tranzicije, otpusta, umirovljenja odnosno brisanja iz vojne evidencije. Uz to, provodi se niz mjera usmjerenih na dobrobit vojnika/mornara, dočasnika i časnika, poboljšanje njihova socioekonomskog statusa, uvjeta života i rada, a posebno mjera zdravstvene i psihološke skrbi, zadržavanje popunjenosti i personalne spremnosti sastava.

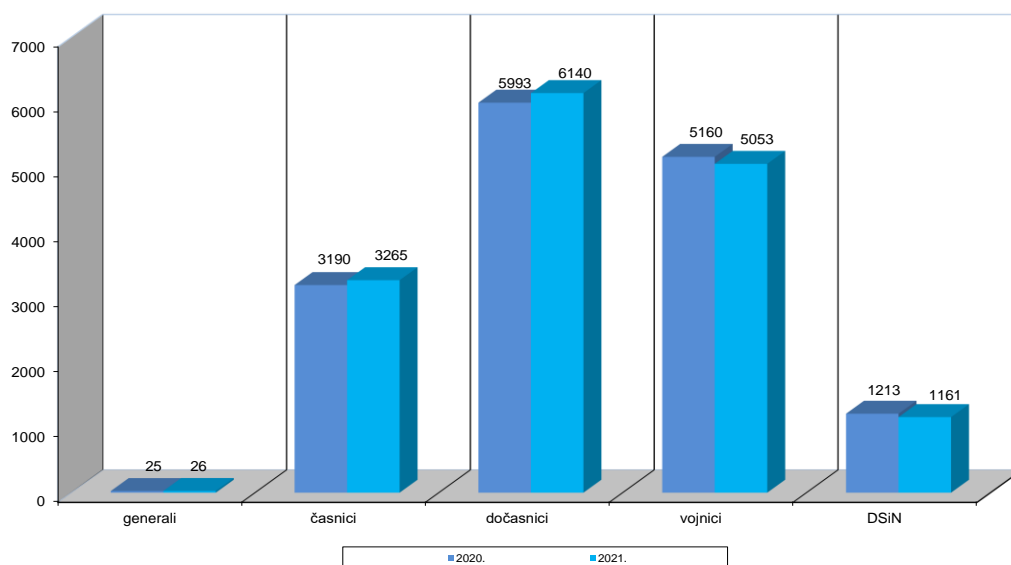
1.4.1. Postojeća struktura osoblja

Brojno stanje Ministarstva obrane, koje uključuje Hrvatsku vojsku na dan 31. prosinca 2021. bilo je 16 990 osoba, od kojih 15 008 djelatnih vojnih osobe i 1 982 državna službenika i namještenika.

Prikaz 1. Brojno stanje osoblja od 2017. do 2021.

Usporedba u Hrvatskoj vojsci 2020.-2021.

Prikaz 2. Usporedba brojnog stanja osoblja po kategorijama u 2020. i 2021.

1.4.2. Prijam osoblja

Planskim prijmom osoblja u djelatnu vojnu službu u 2021. godini nastavljeno je poboljšanje dobne strukture i održavanje brojčane veličine osoblja. Raspored na časničke dužnosti i prvi časnički čin poručnika/poručnika korvete dobilo je 145 pripadnika Hrvatske vojske, od čega 63 na osnovi završene temeljne časničke izobrazbe u 2021. godini i 82 kadeta nakon završenog studijskog programa.

Na osposobljavanje za časnike upućeno je 39 kandidata, od kojih 21 djelatnik s odgovarajućim stupnjem obrazovanja te 18 kandidata nedostajućih struka s tržišta rada.

Promjenom kategorije iz vojnika/mornara u dočasnika prvi dočasnički čin dobilo je 267 djelatnih vojnih osoba, od čega 20 vojnih specijalista.

Vojnicima/mornarima omogućeno je sklapanje ugovora na neodređeno vrijeme do 45. godine života te je na temelju prethodnih ugovora do kraja 2021. godine ugovor na neodređeno vrijeme sklopljen sa 729 vojnika/mornara.

1.4.3. Profesionalni razvoj

Motivacijski element profesionalnog razvoja realiziran je i kroz provedbu Plana promicanja u činove te je u 2021. godini u viši čin promaknuto 1 846 djelatnih vojnih osoba (638 časnika, 808 dočasnika i 400 vojnika/mornara).

Ključni element profesionalnog razvoja odvijao se kroz obrazovni proces koji se i u 2021. godine nastavio razvijati kao sustavan, dostupan, fleksibilan, slijedan, temeljen na cjeloživotnom učenju i usklađen sa sustavom obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Studijski programi

Na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ provodi se ili su u pripremi za provedbu sveučilišni studijski programi: preddiplomski i diplomski studij „Vojno inženjerstvo“, preddiplomski i diplomski studij „Vojno vođenje i upravljanje“, integrirani preddiplomski i diplomski studij „Vojno pomorstvo“ i akreditirani sveučilišni poslijediplomski specijalistički studij „Domovinska sigurnost“.

U okviru Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu uz potporu Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ izvode se sveučilišni preddiplomski i diplomski studij Aeronautika – smjer vojni pilot.

U akademskoj godini 2021./2022. na studijskim programima školuje se 434 studenta kadeta, od čega je 48 polaznika iz inozemstva (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo).

Školovanje uz rad

Tijekom 2021. godine, uz financijsku potporu Ministarstva obrane, na diplomskim i poslijediplomskim studijima u Republici Hrvatskoj školovalo se 98 djelatnika (45 na diplomskom studiju i 53 na poslijediplomskom studiju). Na temelju natječaja za školovanje uz rad na poslijediplomske doktorske sveučilišne studije u 2021. godini upisano je šest djelatnika. Nastavljena je i suradnja s Tehničkim veleučilištem u Zagrebu te je na temelju ugovora u akademskoj godini 2021./2022. na specijalistički diplomski stručni studij „Informacijske sigurnosti i digitalne forenzike“ koji se izvodi na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ upisano 10 djelatnika, uz devet koji se već školuju. Specijalizaciju doktora medicine u 2021. godini pohađalo je 13 djelatnika, od čega je za četiri djelatnika odobrena specijalizacija u 2021. godini. Nastavljeno je osposobljavanje kandidata za pilote izvan projekta „Kadet“ te se u programu nalazi osam kandidata za pilote (šest časnika, jedan dočasnik i jedan polaznik s tržišta rada). Osim toga, u potpori zadržavanja vojnih pilota u službi za njih pet je na temelju ugovora o školovanju uz rad omogućeno školovanje na diplomskom studiju Aeronautike – smjer vojni pilot, uz potporu Ministarstva obrane.

Stipendiranje učenika srednjih škola

U 2021. godini nastavljeno je stipendiranje 28 učenika za specijalistička zanimanja zrakoplovne struke. U školskoj godini 2021./2022. dodijeljene su četiri stipendije za školovanje na Fakultetu prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, studij Aeronautika – smjer vojni pilot.

Slijedno-rastuće izobrazbe

Na temelju Plana izobrazbe za 2021. godinu sve razine slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi provodile su se na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“. Iako su neke od planiranih izobrazbi zbog pandemije bolesti COVID-19 morale biti odgođene, programe slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi u 2021. godini završio je 881 polaznik i to 852 pripadnika Hrvatske vojske i 29 polaznika iz drugih državnih tijela i inozemnih polaznika (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Slovenija, Kosovo).

Izobrazba u inozemstvu

Izobrazbu u inozemstvu završila su 33 djelatnika (16 slijedno-rastuće i 17 funkcionalne izobrazbe). Na temelju Odluke o školovanju u inozemstvu za 2021. godinu, na različite oblike funkcionalnih i slijedno-rastućih izobrazbi upućeno je 55 polaznika, uglavnom u suradnji sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Funkcionalna izobrazba

Funkcionalnu izobrazbu i stručno usavršavanje časnika i dočasnika u 2021. godini završila su 742 djelatnika te dva djelatnika drugih državnih tijela (Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova).

Izobrazba stranih jezika

Izobrazba i testiranje stranih jezika provedeni su u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” u Zagrebu. U 2021. godini iz engleskog, njemačkog, francuskog i talijanskog jezika po ALCPT i ECL metodi testirano je 4 240, a po STANAG 6001 metodi 224 djelatnika. U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” tijekom 2021. godine provedena su tri tečaja koje je završilo 190 polaznika uključujući i 20 polaznika iz drugih državnih tijela i inozemnih polaznika (Crna Gora).

1.4.4. Sveučilište obrane i sigurnosti Dr. Franjo Tuđman

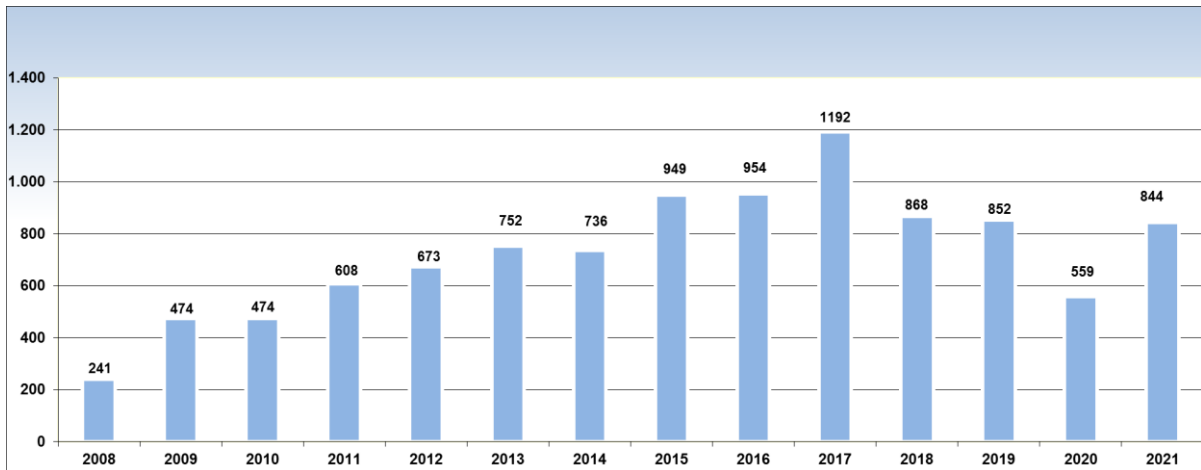
Obrazovanje časnika već se godinama odvija u suradnji sa sveučilišnom zajednicom u Republici Hrvatskoj. Donošenjem Zakona o osnivanju Sveučilišta obrane i sigurnosti stvorene su pretpostavke za uspostavljanje cjelovitog i multidisciplinarnog obrazovanja u području obrane i sigurnosti kao i okviri razvoja znanosti u tom području te su postavljeni trajni okviri za obrazovanje budućih časnika, ali i zaposlenika u drugim tijelima čiji su poslovi i nadležnosti povezane s domovinskom sigurnošću. Nakon stvaranja uvjeta za obavljanje djelatnosti Sveučilišta te prijenosa postojećih preddiplomskih i diplomskih studijskih programa i provedbe postupka reakreditacije, pristupit će se izvođenju poslijediplomskog specijalističkog sveučilišnog studijskog programa za potrebe Hrvatske vojske i sustava domovinske sigurnosti. U daljnjem razvoju predlagat će se akreditacija pojedinih od postojećih programa vojne izobrazbe, a u funkciji osiguranja kvalitete kontinuirano će se provoditi unaprjeđenja, prilagodbe te unutarnje i vanjsko vrednovanje.

1.4.5. Dragovoljno vojno osposobljavanje

U 2021. godini dragovoljno vojno osposobljavanje realizirano je u četiri redovna uputna roka po standardnom programu obuke u trajanju od 40 radnih dana i osam izvanrednih uputnih rokova po skraćenom programu obuke. Po standardnom programu obuci je pristupilo 835 kandidata, a na izvanredne uputne rokove pristupilo je osam doktora medicine, jedan vojni specijalist, 10 vojnih stipendista, osam kandidata za časnike po raspisanom javnom natječaju i 18 vrhunskih sportaša.

Slika 12. Svečana prisega ročnika na dragovoljnom vojnom osposobljavanju u Požegi

Prikaz 3. Broj ročnika koji su završili dragovoljno vojno osposobljavanje od 2008. do 2021.

1.4.6. Pričuvni sastav

Od ukupnog broja pričuvnika predviđenih ustrojem Hrvatske vojske pričuvne postrojbe popunjene su sa 17 705 razvrstanih pričuvnika.

Radi kvalitetnijeg obavljanja zadaća, planiranja popune i provedbe obuke pričuvnika za pješačke pričuvne postrojbe razine bojne i pukovnije u okviru mirnodopskog ustroja/djelatnog sastava Hrvatske vojske, utvrđene su djelatne razvojne jezgre.

U zapovjedništvima pješačkih pukovnija i 2. topničko-raketnoj pukovniji raspoređeno je osam djelatnih vojnih osoba te po šest djelatnih vojnih osoba u zapovjedništvima prvih bojni 1., 2. i 5. pješačke pukovnije. Provedeno je osposobljavanje ključnog osoblja i kritičnih vojnostručnih specijalnosti za 98 razvrstanih pričuvnika svih pričuvnih postrojbi u trajanju od sedam dana.

U suradnji s Hrvatskim olimpijskim odborom, Ministarstvo obrane je 2021. godine sklopilo ugovor o službi u ugovornoj pričuvi s 42 vrhunskih sportaša.

Svrha ugovornih pričuvnika vrhunskih sportaša je promicanje zdravog načina života i promidžba Hrvatske vojske prilikom sportskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Postrojba	Broj pričuvnika
1. pješačka pukovnija Zagreb	2183
2. pješačka pukovnija Osijek	2183
3. pješačka pukovnija Karlovac	2189
4. pješačka pukovnija Pula	2189
5. pješačka pukovnija Split	2183
6. pješačka pukovnija Dubrovnik	2189
Topničko-raketna pukovnija Bjelovar	892
2. topničko-raketna pukovnija Knin	1091
Pukovnija PZO Zemunik Donji	1407
Inženjerijska bojna Karlovac	447
Bojna veze Velika Gorica	231
Logistička pukovnija Zagreb	1000
UKUPNO	18 184

Prikaz 4. Struktura, brojno stanje i razmještaj pričuvnih postrojbi

1.4.7. Zdravstvena zaštita

Tijekom 2021. godine donesena je Dopuna Programa posebne zdravstvene zaštite pripadnika Hrvatske vojske koji sudjeluju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, kojom se uređuje cijepljenje protiv bolesti uzrokovane virusom COVID-19.

Sklopljen je Drugi dodatak Sporazuma o suradnji u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza unesrećenih ili oboljelih koji obuhvaća i hitni medicinski let te prijevoz timova i organa za transplantaciju u Republici Hrvatskoj kojim je uređena provedba navedenih aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. Tijekom 2021. godine izvršeno je 789 zahtjeva za hitni zračni medicinski prijevoz te je prevezeno 890 pacijenata i 102 osobe u njihovoj pratnji.

Zaključen je Dodatak VIII. Ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja između Ministarstva obrane i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim je omogućen rad u vojnim ordinacijama opće i dentalne medicine te rad u Centralnom zdravstvenom informacijskom sustavu (CEZIH).

U vezi s pandemijom uzrokovanom virusom COVID-19 u Republici Hrvatskoj su tijekom 2021. godine, u skladu s uputama Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, donesene smjernice kojima je uređeno privremeno postupanje u slučaju isteka roka valjanosti uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti pripadnika Hrvatske vojske. Provedena je nabava zaštitnih sredstava i opreme potrebnih u prevenciji širenja epidemije bolesti COVID-19.

Za potporu i ispomoć civilnim zdravstvenim ustanovama u zdravstvenoj skrbi pacijenata oboljelih od bolesti COVID-19 angažirano je 47 vojnih zdravstvenih djelatnika.

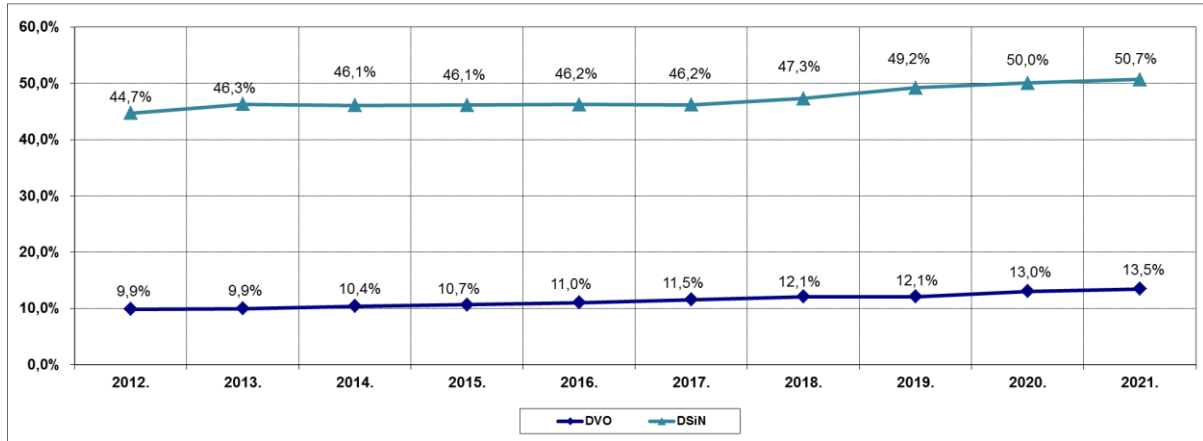
Za ispomoć županijama u provedbi cijepljenja protiv uzročnika bolesti COVID-19 angažirano je osam medicinskih timova odnosno 16 vojnih zdravstvenih djelatnika. U vojnom zdravstvenom sustavu tijekom 2021. godine obavljeno je 7 765 zdravstvenih pregleda u svim kategorijama, od čega 6 470 zdravstvenih pregleda pripadnika Hrvatske vojske te 1 295 zdravstvenih pregleda kandidata za prijam u Hrvatsku vojsku.

Slika 13. Cijepljenje pripadnika Hrvatske vojske u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19

1.4.8. Ravnopravnost spolova

Broj i udio žena među osobljem zaposlenim u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci u stalnom je porastu. Od 15 008 djelatnih vojnih osoba na dan 31. prosinca 2021. bilo je 2019 žena ili 13,45 %. U kategorijama državnih službenika i namještenika od 1 982 zaposlena na dan 31. prosinca 2021. bilo je 1 003 žena ili 50,7 %.

Prikaz 5. Zastupljenost ženskog osoblja

Udio žena na zapovjednim i voditeljskim dužnostima iznosio je 12,04 %. Ukupno je u viši čin u 2021. godini promaknuto 13,86 % žena, a u operacijama potpore miru i misijama u inozemstvu udio žena iznosio je 6,93 %.

U akademskoj godini 2021./2022. na studijskim programima na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ školuje se 434 studenta – kadeta (323 muškarca i 111 žena) i 48 polaznika iz inozemstva (sedam žena i 41 muškarac – iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova).

U 2021. godini školovanje po navedenim studijskim programima završilo je 119 kadeta (37 žena i 82 muškarca).

Na specijalizaciju zdravstvenih djelatnika doktora medicine u 2021. godini upućeno je četiri doktora te se na specijalizaciji nalazi 13 doktora medicine, od toga osam žena i pet muškaraca. U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ u Zagrebu tečajeve stranog jezika završilo je 36 žena i 154 muškarca. Tijekom 2021. godine na diplomskim i poslijediplomskim studijima školovalo se uz potporu Ministarstva obrane 98 djelatnika (23 žene i 75 muškaraca). Funkcionalne izobrazbe i stručna usavršavanja u okviru vojnih i civilnih obrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj završilo je 58 žena i 684 muškarca. Slijedno-rastuće izobrazbe časnika završilo je 37 žena i 150 muškaraca. Slijedno-rastuće izobrazbe dočasnika završilo je 55 žena i 610 muškaraca.

U 2021. godini završeno je znanstveno istraživanje u okviru doktorske disertacije “Određnice položaja žena u obrambenom sustavu Republike Hrvatske”, u okviru kojeg je Ministarstvo obrane pružilo potporu u istraživanju na uzorku od 895 ispitanika odnosno 450 žena i 445 muškaraca djelatnih vojnih osoba Hrvatske vojske.

Usporedbom s javno dostupnim analizama položaja i zastupljenosti žena u NATO -u, obrambeni sustav Republike Hrvatske svrstava se u vrh zemalja članica NATO-a po razini

zastupljenosti žena u oružanim snagama te reguliranim pravima u području spolne ravnopravnosti.

1.4.9. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Planom izdvajanja osoblja za 2021. godinu predviđeno je izdvajanje djelatnih vojnih osoba po sili zakona, a izlazak iz službe odvijao se i po drugim osnovama (zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti, raskid i istek ugovora, sporazumno, otkazi i dr.). Ukupno je u 2021. godini po svim osnovama izdvojeno 695 djelatnih vojnih osoba.

Težišne zadaće tranzicije u 2021. godini odnosile su se na aktivnosti informiranja osoba koje ispunjavaju uvjete za korištenje tranzicijskih programa te je provedeno 211 informiranja. U aktivnost usmjeravanja za novu karijeru uključeno je 35 osoba, većinom se radi o osobama sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem. Ministarstvo obrane s korisnicima programa sklopilo je 38 ugovora o refundaciji troškova obrazovanja za novu karijeru za čiju je realizaciju utrošeno 164.327,49 kuna te ugovor za izradu projektne dokumentacije za samozapošljavanje u iznosu od 4.250,00 kuna.

1.4.10. Kineziologija i sport

Tjelesna spremnost pripadnika Hrvatske vojske u 2021. godini održavana je na visokoj razini, uz primjenu mjera ograničenja uzrokovanih pandemijom COVID-19.

Dvadeset vrhunskih sportaša ugovornih pričuvnika Hrvatske vojske izborilo je odlazak na Ljetne olimpijske igre u Tokio, gdje je njih sedmero osvojilo olimpijske medalje: Martin Sinković i Valent Sinković (veslanje – zlatna medalja), Matea Jelić (taekwondo – zlatna medalja), Tin Srbić (gimnastika – srebrna medalja), Tonči Stipanović (jedrenje – srebrna medalja), Toni Kanaet (taekwondo – brončana medalja), Damir Martin (veslanje – brončana medalja).

Slika 14. Susret s pričuvnicima, vrhunskim sportašima, dobitnicima medalja na Olimpijskim igrama

U svrhu poboljšanja uvjeta za razvoj i održavanje tjelesne spremnosti, održana su sportska natjecanja, kondicijske hodnje, uz distribuciju sportske opreme i rekvizita u postrojbe. Održana su prvenstva Hrvatske vojske u orijentacijskom trčanju, streljaštvu te „Memorijal bojnik Davor Jović – Prvi za Hrvatsku 2021“.

Ministarstvo obrane aktivno je sudjelovalo u radu Međunarodnog vijeća za vojni sport (Conseil International du Sport Militaire – CISM) u sklopu čega je reprezentacija Hrvatske vojske sudjelovala na „12. CISM – Futsal kup za mir“ u Sarajevu te osvojila drugo mjesto.

U skladu sa Sporazumom o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora u veljači 2021. potpisan je Sporazum o pružanju potpore Hrvatske vojske organizaciji Europskog prvenstva u streljaštvu, koje je održano od 23. svibnja do 6. lipnja 2021. u Osijeku.

U skladu s navedenim Sporazumom nastavljena je i vojno-sportska suradnja i s Ministarstvom turizma i sporta.

1.4.11. Vojna psihologija

Tijekom 2021. godine provedeno je 10 948 psihologijskih ispitivanja radi utvrđivanja zahtijevane razine psihičke sposobnosti kandidata za prijam u službu, promjenu kategorije osoblja na službi, upućivanje pripadnika na različite razine vojne izobrazbe te kao dio redovitih i izvanrednih psihologijskih ispitivanja i psihodijagnostičkih obrada osoblja u službi. Provedena su i vrednovanja po psihologijskom kriteriju te psihologijska klasifikacija za 660 kandidata. Vojni psiholozi proveli su ispitivanja psihičke bojne spremnosti na uzorku od 5 035 pripadnika Hrvatske vojske.

U trećem tromjesečju 2021. godine provedeno je ispitivanje razmjera zlorabe sredstava ovisnosti u koje su bila uključena 1 496 pripadnika Hrvatske vojske. Na temu ovisnosti kroz razne oblike izobrazbe obuhvaćeno je 900 pripadnika. U vezi s ovisnosti sa 105 pripadnika provedena su individualna psihološka savjetovanja i/ili psihodijagnostičke obrade.

Provedeno je 1 221 individualno psihologijsko savjetovanja u svrhu pružanja neposredne psihološke potpore i prevencije izvanrednih događaja. Kod većih traumatskih događaja provedene su i psihološke krizne intervencije s 54 pripadnika Hrvatske vojske, odnosno propisani postupci psihološke struke sa skupinama i pojedincima, čime je dodatno obuhvaćeno 428 pripadnika. U prosincu 2021. provedena je i redovita supervizija provoditelja psiholoških kriznih intervencija. Posebna pozornost posvećena je psihološkoj prevenciji nasilja u obitelji koja se provodila u skladu sa smjernicama za prevenciju i postupanje u slučajevima nasilja u obitelji. Individualna psihološka savjetovanja i psihodijagnostička obrada vezano za nasilje u obitelji provedena su s 98 pripadnika.

Predavanjima vojnih psihologa sadržanima u nastavnom planu i programu izobrazbe časnika i dočasnika iz područja psihologije na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te ciljanim edukacijama u postrojbama obuhvaćeno je 1 758 pripadnika.

U Hrvatskoj vojsci održana su predavanja radi pružanja psihološke potpore pripadnicima kako u provedbi zadaća tako i u svakodnevnom radnom i obiteljskom funkcioniranju, uključujući i psihološku pripremu pripadnika koji se upućuju u operacije potpore miru. Tijekom 2021. godine u Hrvatskoj vojsci provedene su antistresne radionice s predavanjima i vježbama opuštanja na kojima je sudjelovalo 818 pripadnika Hrvatske vojske je provedeno i ispitivanje razine stresa na polaznicima tečaja.

1.4.12. Dušobrižništvo

U organizaciji Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, zaduženog za dušobrižništvo katoličkih vjernika djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Hrvatske vojske, tijekom 2021. godine provedeno je više planiranih aktivnosti: 29. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu, pokrajinska hodočašća Hrvatske vojske i policije u Sinj, Ludbreg i Ilok te hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbinu. Od međunarodnih planskih aktivnosti provedeno je hodočašće u Rim (Republika Italija), hodočašće na Bobovac (Bosna i Hercegovina) i redoviti posjet vojnog ordinarija Svetoj Stolici.

Slika 15. Vojno hodočašće u Mariji Bistrici

Tradicionalno međunarodno vojno hodočašće u Lourdes u 2021. godini zbog pandemije bolesti COVID-19, održano je u manjem opsegu, uz sudjelovanje vojne izaslanice Republike Hrvatske u Francuskoj Republici.

Zbog pandemije COVID-19, u 2021. godini planirane duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva obrane i pripadnike Hrvatske vojske održane su samo u jesenskim terminima. Na njima su sudjelevala 143 djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Hrvatske vojske. Redovite djelatnosti iz područja duhovne skrbi i pastoralna koje provodi Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj su slavljenja svetih misa povodom blagdana i proslava blagdana vojnih kapelanija odnosno obljetnica postrojbi; pastoralni pohodi biskupa Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj kapelanijama, posjet obiteljima pripadnika Hrvatske vojske, predavanja i seminari te duhovne obnove u vojnim kapelanijama. Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima zemalja članica NATO-a po pitanju duhovne skrbi pripadnika u operacijama potpore miru i misijama u inozemstvu.

1.4.13. Digitalizacija arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata

Na temelju Sporazuma o suradnji na području digitalizacije arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata u 2021. godini nastavljena je suradnja Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatskoga memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskoga rata i Memorijalnog centra Domovinskoga rata Vukovar. Projekt se provodi uz sufinanciranje Europskoga socijalnog fonda. Ciljevi projekta su organiziranje i digitalizacija arhivskoga gradiva, uspostava klasificiranoga informacijskog sustava s arhivskim gradivom iz Domovinskoga rata te učinkovitost javne uprave u smislu pružanja kvalitetnije usluge sudionicima Domovinskoga rata.

Obrada arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata odvija se u fazama zbog trenutalnog fizičkog stanja gradiva i stupnja pripremljenosti na lokacijama u Zagrebu, Splitu i Karlovcu. Zbog povećanog opsega obrade dokumenata na gotovo dva milijuna povećani su kapaciteti na lokaciji Split.

1.4.14. Zaklada vojne solidarnosti

Potkraj 2021. godine završio je trogodišnji ciklus djelovanja Zaklade vojne solidarnosti osnovane radi pružanja financijske pomoći za liječenje stradalih i teško oboljelih zaposlenika i članova njihove uže obitelji, kao i u drugim slučajevima ugrožavanja njihova socioekonomskog statusa. Nastavljen je porast broja sudionika u Zakladi, uz potporu korisnicima Zaklade i njihovim obiteljima, čime se jamči njezina financijska stabilnost i nesmetana provedba ciljeva.

Potkraj 2021. godine u Zakladi vojne solidarnosti dragovoljnom mjesečnom uskratom iz plaće participira 9 537 djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Hrvatske vojske. U 2021. godini prikupljeno je 2.158.176,50 kuna, a za pomoć potrebitim dionicima Zaklade i njihovim obiteljima odobreno je 2.214.500,00 kuna, u najvećem dijelu zbog teških bolesti i dugotrajnog liječenja.

1.5. Upravljanje materijalnim resursima

Razvoj i održavanje obrambenih sposobnosti i održavanje potrebne razine opremljenosti Hrvatske vojske zadaća je sustava upravljanja materijalnim resursima.

Cilj učinkovitog upravljanja je materijalno zbrinjavanje obrambenog resora kroz djelatnosti opremanja i modernizacije naoružanjem i vojnom opremom, opskrbe materijalnim sredstvima te upravljanja, uređenja i izgradnje infrastrukture.

Opremanje i modernizacija naoružanjem i vojnom opremom tijekom 2021. godine provedeni su radi dostizanja sposobnosti za provedbu misija i zadaća Hrvatske vojske, uključujući ispunjavanje NATO ciljeva sposobnosti.

Prioriteti za programe i projekte opremanja i modernizacije definiraju se u procesu obrambenog planiranja. Pritom se, radi poticanja razvoja domaćih gospodarskih i znanstveno-istraživačkih sposobnosti u području obrane, a u skladu s načelima slobodnog tržišnog natjecanja, u najvećoj mogućoj mjeri nastoji uključiti hrvatske proizvođače.

Ministarstvo obrane važan je partner i promotor hrvatske obrambene industrije te jedan od generatora razvoja njezinih vrhunskih proizvoda, a rezultat partnerskog odnosa je taj što je naš vojnik u potpunosti opremljen osobnim naoružanjem i opremom hrvatske proizvodnje.

U projektima opremanja Hrvatske vojske nastoji se, gdje je to moguće, uskladiti zahtjeve za sposobnostima s drugim državnim tijelima kako bi se primijenilo načelo opremanja opremom civilno-vojne namjene.

1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

U 2021. godini nastavljena je provedba projekata opremanja Hrvatske kopnene vojske naoružanjem i vojnom opremom:

Borbena oklopna vozila BOV PATRIA CRO 8x8

Hrvatska vojska raspolažu sa 126 borbenih oklopnih vozila Patria CRO 8x8. U 2021. godini vršeno je opremanje osam oklopnih vozila BOV Patria CRO 30L daljinski upravljanim oružnim stanicama UT30MK2CRO s topom 30 mm i protuoklopnim vođenim raketnim sustavom SPIKE, a vozila su uvedena u operativnu uporabu u Hrvatskoj kopnenoj vojsci. Od ostalih 118 vozila 114 ih je opremljeno daljinski upravljanom oružnom stanicom 12,7 mm, dva vozila su sanitetske, a dva logističke izvedbe.

Slika 16. Borbeno oklopno vozilo BOV Patria CRO 30L

Haubice 155 mm – PzH 2000

U 2021. godini dovršena je integracija i verifikacija sustava za upravljanje vatrom čime je završen projekt servisa, modifikacije i prilagodbe samohodnih haubica 155 mm PzH2000 nabavljenih od Ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke. Hrvatska kopnena vojska raspolaže s 12 operativnih samohodnih haubica 155 mm PzH2000, jednom haubicom za obuku vozača, s dva taktička operativna centra, tri središta za upravljanje paljbom i devet vozila s opremom za prednje topničke motritelje.

Slika 17. Haubica 155mm – PzH 2000

Borbena vozila pješništva

Aktivnosti koje su 2021. godine provedene u suradnji sa Sjedinjenim Američkim Državama u pogledu mogućnosti opremanja Hrvatske kopnene vojske borbenim vozilima pješništva bile su prioritetno usmjerene na razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti u potpori ispunjavanja NATO cilja sposobnosti srednje pješničke brigade.

Nakon usklađivanja tehničkih i financijskih detalja, američka je strana u studenome 2021. poslala „*Letter of Offer and Acceptance*“ – LOA za donaciju 84 borbenih vozila pješništva Bradley M2A2 ODS, s rokom za potpisivanje do siječnja 2022. Osim donacije 84 vozila ponuda Vlade Sjedinjenih Američkih Država obuhvaćala je obnovu i dovođenje u funkcionalno ispravno i operativno stanje 62 vozila te isporuku pripadajućeg paketa roba i usluga, dok bi se ostatak vozila koristio za pričuvne dijelove. Kroz dodatne pregovore Vlade Republike Hrvatske s predstavnicima Vlade Sjedinjenih Američkih Država u siječnju 2022. postignuti su bolji uvjeti u odnosu na inicijalnu ponudu. Dogovorena je dodatna financijska potpora američke strane u iznosu od 6.188.000 američkih dolara, kao i donacija dodatnih pet vozila Bradley M2A2 ODS u zatečenom stanju odnosno 89 vozila umjesto 84 koliko je bilo ponuđeno u studenome 2021. Odluku o nabavi borbenih vozila pješništva Bradley M2A2 ODS Vlada Republike Hrvatske donijela je 27. siječnja 2022.

Slika 18. Borbeno vozilo pješništva Bradley M2A2 ODS

Nebojna motorna vozila, prekrcajna i transportna oprema

Za potrebe Hrvatske vojske u 2021. godini nabavljena su dva teretna vozila s teleskopskim sustavom te dvije kontejnerske cisterne za prijevoz goriva i vode u iznosu od 9,78 milijuna kuna.

Trošak nabave devet opremljenih sanitetskih vozila iznosio je 4 milijuna kuna, a nabave dva viličara MOFFETT 2,25 milijuna kuna. Nabavljeno je i jedno kombi vozilo 8+1 te jedno specijalno operativno komunikacijsko kombi vozilo.

Zaprimljena je donacija Vlade Sjedinjenih Američkih Država od pet terenskih vozila s pričuvnim dijelovima vrijednosti od oko 4,5 milijuna kuna.

Slika 19. Sanitetska vozila

Ostalo naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

U 2021. godini nabavljeno je 687 jurišnih pušaka VHS-D2 i VHS-K2, 18 snajperskih pušaka kalibra 12,7x99 mm i 21 pištolj XDS-9 domaće proizvodnje, vrijednosti 8,13 milijuna kuna.

Za nabavu opreme za zaštitu od nuklearnih, bioloških i kemijskih ugroza, borbenih kaciga, borbeno zaštitnih prsluka i druge osobne borbene i zaštitne oprema vojnika utrošeno je 4,71 milijun kuna.

Pirotehničari inženjerijske pukovnije opremljeni su dodatnim alatima, opremom za miniranje i razminiranje, rušenje, za označavanje minskih polja te zaštitnim prslucima za razminiranje, vrijednosti 1,17 milijuna kuna.

Zaprimljena je donacija opreme za potrebe Zapovjedništva specijalnih snaga od Vlade Sjedinjenih Američkih Država vrijednosti 11,5 milijuna kuna.

1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

Modernizacija i opremanje Hrvatske ratne mornarice u 2021. godini bila je usmjerena na projekt daljnje gradnje obalnoga ophodnog broda i nabavu gumenih brodica za nadzor morskog ribarstva.

Obalni ophodni brod

Tijekom 2021. godine nastavljena je gradnja brodova serije obalnoga ophodnog broda. Trup i nadgrađe prvog broda serije su završeni, dok su za drugi brod u završnoj fazi gradnje. Za oba broda izvršena je nabava najvećeg dijela ključne opreme te se radi na opremanju navoza. U tijeku je gradnja trupa i nadgrađa trećeg i četvrtog broda serije, jedan dio ključne opreme je nabavljen, a započeto je i opremanje brodova.

Potkraj 2021. godine potpisana je dopuna Ugovora o gradnji obalnoga ophodnog broda kojom se regulira povećanje ugovorene cijene do koje je došlo zbog povećanja troškova energije, rada, materijala i opreme te utvrđuju novi rokovi isporuke. Kao novi rok isporuke zadnjeg broda određeno je drugo tromjesečje 2023. godine.

Za potrebe projekta u 2021. godini utrošeno je 76,5 milijuna kuna.

Slika 20. Obalni ophodni brod

Gumene brodice za nadzor morskog ribarstva

Jedna od zadaća Obalne straže Republike Hrvatske je nadzor morskog ribarstva. Opremanje Obalne straže Republike Hrvatske s četiri gumene brodice rezultat je međuresorne suradnje Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva obrane, a njihovom nabavom ostvarena su istovremeno dva cilja – ojačane su nacionalne sposobnosti za nadzor morskog ribarstva te

sposobnosti Obalne straže Republike Hrvatske za provedbu ove i drugih zadaća, kao što je traganje i spašavanje na moru. Ministarstvo obrane i Hrvatska ratna mornarica nadležne su za osiguranje i obuku posade i za potrebnu logističku potporu.

Brodice su opremljene sustavima za sigurnu navigaciju, sustavima veze te opremom za motrenje i dokumentiranje situacije u dnevnim i noćnim uvjetima. Do kraja 2021. godine isporučene su tri gumene brodice VHB M-46, dok će četvrta brodica biti isporučena tijekom 2022. godine. Nabava brodice u iznosu od 31,5 milijuna kuna financirana je u omjeru 70 % putem Europske unije, a 30 % je osigurano u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva poljoprivrede.

Slika 21. Gumena brodica VHB M-46

1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

U 2021. godini aktivnosti opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva bile su usmjerene na nabavu višenamjenskoga borbenog aviona, nabavu višenamjenskih helikoptera UH-60M Black Hawk te nabavu letачke i padobranske opreme.

Višenamjenski borbeni avion Rafale

Program opremanja višenamjenskim borbenim avionom rezultat je opredjeljenja Republike Hrvatske za samostalnu zaštitu zračnog prostora, jačanje nacionalne sigurnosti i međunarodnog pozicioniranja, ponajprije kao sredstvo povećanja obrambenog potencijala i odvraćanja. S obzirom na ukupnu vrijednost projekta, nabava višenamjenskoga borbenog aviona najveći je iskorak u razvoju sposobnosti od devedesetih godina te najveća investicija u Hrvatsku vojsku od osamostaljenja Hrvatske, koja će značajno pridonijeti nacionalnoj sigurnosti i višestruko povećati ukupnu borbenu moć Hrvatske vojske.

Međuresorno povjerenstvo za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona ocijenilo je pristigle ponude i jednoglasno usvojilo Studiju izvedivosti za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona koju je predalo Vladi Republike Hrvatske. Vijeće za obranu je 20. svibnja 2021. razmotrilo zaključke Međuresornog povjerenstva te dalo potporu Vladi Republike Hrvatske u dovršetku postupka odabira višenamjenskoga borbenog aviona.

Odbor za obranu Hrvatskoga sabora 26. svibnja 2021. jednoglasno je donio zaključak kojim se podržava Vlada Republike Hrvatske da nastavi postupak nabave višenamjenskoga borbenog aviona za potrebe opremanja Hrvatske vojske.

Nakon jednoglasnog usvajanja Studije izvedivosti za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona i nakon temeljite evaluacije svih ponuda pristiglih Međuresornom povjerenstvu za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona, odlukom Vlade Republike Hrvatske od 28. svibnja 2021. ponuda Francuske Republike određena je kao najpovoljnija. Donošenjem Odluke Vlade Republike Hrvatske počeo je postupak ugovaranja koji je okončan 25. studenoga 2021. potpisivanjem – Tehničkog dogovora između Ministarstva obrane Republike Hrvatske u ime Republike Hrvatske i ministra obrane Francuske Republike o kupnji aviona Rafale i povezanog oružanog sustava koje kupuje Republika Hrvatska, Ugovora između Republike Hrvatske, koju predstavlja ministar obrane Republike Hrvatske i tvrtke Dassault Aviation, Ugovora između Republike Hrvatske, koju predstavlja ministar obrane Republike Hrvatske i tvrtke MBDA France i Ugovora između Republike Hrvatske, koju predstavlja ministar obrane Republike Hrvatske i tvrtke Safran Electronics and Defense.

Tehnički dogovor o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona predstavlja strateški sporazum i stvara dugoročnu političku, obrambenu i ekonomsku povezanost s Francuskom Republikom zbog složenosti opremanja, operativne uporabe i ukupnog održavanja sposobnosti borbenog zrakoplovstva.

Nabava uključuje 12 dvomotornih aviona (deset jednosjeda i dva dvosjeda) Rafale u standardu F3-R s pripadajućom opremom i pričuvnim dijelovima, obuku letačkog i tehničkog osoblja u Francuskom ratnom zrakoplovstvu te potporu u realizaciji projekta opremanja. Sposobnosti nabavljenih aviona bit će jednake sposobnostima aviona koji se koriste u Ratnom zrakoplovstvu Francuske Republike.

Na temelju ugovora između Republike Hrvatske i tvrtke Dassault Aviation nabavlja se simulator letenja, zemaljska i ispitna oprema, pričuvni dijelovi, potrošni materijal, obuka letačkog i tehničkog osoblja, podrška ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača, transport robe i potpora u realizaciji projekta opremanja Hrvatske vojske avionima Rafale.

Ugovorom između Republike Hrvatske i tvrtke MBDA France nabavlja se paket naoružanja zrak-zrak, obuka letačkog i tehničkog osoblja, podrška ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača te potpora u realizaciji projekta opremanja Hrvatske vojske avionima Rafale. Od tvrtke Safran Electronics & Defense nabavlja se paket naoružanja zrak-zemlja, obuka letačkog i tehničkog osoblja, podrška ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača te potpora u realizaciji projekta opremanja Hrvatske vojske avionima Rafale.

Uz 12 aviona, čija se isporuka očekuje tijekom 2024. i 2025. godine nabavlja se i moderan simulator letenja koji će omogućiti cjelovit spektar obuke i validaciju taktike, zemaljska i ispitna oprema, pričuvni dijelovi i sveobuhvatna potpora ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača u Francuskoj Republici i u Republici Hrvatskoj. Cjelokupna potpora ugovorena je do četvrtoga tromjesečja 2026. godine kao i jamstvo u trajanju od 12 mjeseci po isporučenom avionu, motoru, opremi i pričuvnim dijelovima. Sklopljeni Tehnički dogovor i tri ugovora s francuskim tvrtkama ukupne su vrijednosti od 7.527.481.561,00 kunu čije se plaćanje provodi u šestogodišnjem razdoblju do 2026. godine.

Prema stručnim projekcijama korištenja u Hrvatskome ratnom zrakoplovstvu, nabava tih, u potpunosti NATO kompatibilnih aviona, dostatna je za idućih 30 i više godina, a operativna uporaba aviona Rafale u Francuskom ratnom zrakoplovstvu planirana je do 2060. godine. Uvođenjem višenamjenskog borbenog aviona Rafale u operativnu uporabu očuvat će se i značajno povećati trenutačne sposobnosti i potencijali borbene komponente zrakoplovstva, ali i očuvati dugogodišnja tradicija borbenog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj. Produbljivanjem strateškog partnerstva s Francuskom Republikom osigurana je obrambena i šira gospodarsko-industrijska suradnja kako između dviju država, tako i na razini Europske unije, čime se podupiru usklađeni naporu u očuvanju i razvoju europske obrambene industrije.

Slika 22. Višenamjenski borbeni avion Rafale u standardu F3-R

Višenamjenski helikopter UH-60M „Black Hawk“

Projekt opremanja Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva helikopterima Black Hawk UH-60M pokrenut je radi nužne zamjene sustava i tehnologije istočnog, napose ruskog podrijetla modernim sustavima razvijenim i proizvedenim u nekoj od zemalja saveznica. Provedbom ovoga projekta zadržat će se sposobnost transporta, medicinske evakuacije, traganja i spašavanja i logističke potpore.

Projekt opremanja helikopterima UH60M „Black Hawk“ obuhvaća donaciju dva helikoptera UH-60M „Black Hawk“ s pripadajućom opremom i dijelovima, nabavu dva dodatna helikoptera s pripadajućom opremom i dijelovima, kao i obuku pilota i zemaljskog osoblja te integralnu logističku podršku. Troškovi projekta u 2021. godini iznosili su 15,9 milijuna kuna. Tijekom 2021. godine provedena je obuka letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja u Sjedinjenim Američkim Državama.

Helikopteri su NATO interoperabilni te će njihovom nabavom Republika Hrvatska dostići i ispuniti niz NATO ciljeva sposobnosti vezanih za helikopterske transportne sposobnosti i sposobnosti specijalnih snaga.

Slika 23. Helikopter UH-60M Black Hawk

Nabava letačke opreme

U 2021. godini nabavljena je letačka oprema u iznosu od 300.000,00 kuna, ponajprije pilotske kacige za školske avione PC-9 te pilotske kacige i za protupožarne avione Air Tractor. Nabavom navedene opreme osigurani su uvjeti za obuku novih pilota i provedbu zadaća gašenja požara.

1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

U devet vojnih skladišnih kompleksa trenutačno se skladišti i čuva 13 333 tone ubojnih sredstava. Za potrebe Hrvatske vojske tijekom 2021. godine provedena je nabava raznih vrsta ubojnih sredstava u iznosu od 24,7 milijuna kuna.

Tijekom 2021. godine zbrinuto je 897 tona neperspektivnih i neispravnih ubojnih sredstava, od čega 810 tona industrijskom demilitarizacijom u tvrtki Demil Tech d.o.o. iz Gospića preko fonda ITF (donacija Vlade Sjedinjenih Američkih Država) te 87 tona kapacitetima Hrvatske vojske. Završetak procesa zbrinjavanja 1 192 tone ubojnih sredstava industrijskom demilitarizacijom očekuje se tijekom 2022. godine.

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva

U 2021. godini osiguran je nastavak opskrbe i opremanje djelatnih i pričuvnih ustrojstvenih jedinica Hrvatske vojske opremom (odjećom i obućom), vojnom opremom opskrbe struke i ostalom intendantskom opremom.

Osigurane su i minimalne zalihe opreme za nastavak opremanja pričuvnih postrojbi u 2021. godine, opremanje sastavnica planiranih za misije i operacije, provedbu obuke dragovoljnih ročnika te prijam novih profesionalnih vojnika-mornara i kadeta.

Za opskrbu odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom u 2021. godini utrošeno je 60,2 milijuna kuna, a za taborsku opremu 2,5 milijuna kuna.

1.5.6. Potpora hrvatskoj obrambenoj industriji

Ministarstvo obrane potpisalo je 2021. godine 38 ugovora i okvirnih sporazuma o nabavi vojne opreme za potrebe opremanja Hrvatske vojske s hrvatskim proizvođačima vojne opreme u vrijednosti od 284 milijuna kuna. Riječ je o ugovorima kojima Ministarstvo obrane nabavlja odjeću, obuću, naoružanje, opremu, usluge remonta, usluge prehrane i osiguranje pripadnika Hrvatske vojske te tako na izravan način doprinosi hrvatskom gospodarstvu i hrvatskoj obrambenoj industriji. Ugovori s hrvatskim proizvođačima značajan su doprinos hrvatskom gospodarstvu i pokazuju kako Ministarstvo obrane i Hrvatska vojska nisu samo potrošači, već aktivno pridonose razvoju hrvatskih tvrtki te plasmanu proizvoda hrvatske obrambene industrije na svjetska tržišta.

Ministarstvo obrane pruža punu potporu i sudjeluje u promociji hrvatske obrambene industrije kroz međunarodne bilateralne i multilateralne aktivnosti, posebno u sklopu NATO-a i Europske unije. Promocija vrhunske kvalitete proizvoda hrvatske obrambene industrije posebno dolazi do izražaja u misijama i zadaćama Hrvatske vojske u zemlji i inozemstvu s obzirom na to da su hrvatski vojnici u potpunosti opremljeni osobnim naoružanjem i opremom proizvedenom u hrvatskim tvrtkama.

Međunarodna izložba naoružanja i vojne opreme ASDA 2021

Od 29. rujna do 1. listopada 2021. pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske u organizaciji američke tvrtke TNT Production Inc., uz potporu Ministarstva obrane, održana je šesta međunarodna izložba naoružanja i vojne opreme u Splitu – Adriatic Sea Defense & Aerospace Exhibition Split (ASDA). Izložba je organizirana i provedena u svrhu prezentiranja i potpore međunarodnoj afirmaciji hrvatske obrambene industrije, čime je pružena prilika za poslovne susrete i dogovaranje poslovnih aranžmana s vodećim proizvođačima naoružanja i vojne opreme u svijetu te prezentiranja njihovih projekata i postignuća. Na izložbi je sudjelovalo 157 izlagača od čega 51 domaća i 106 stranih tvrtki iz 24 države. Sudjelovalo je i 29 stranih izaslanstava koja su održala sastanke s predstavnicima Vlade Republike Hrvatske i hrvatskih gospodarstvenika.

Sporazum između Ministarstva obrane i Hrvatskoga klastera konkurentnosti obrambene industrije

U okviru Jadranske vojne i zrakoplovne izložbe i konferencije – ASDA 2021 održana je radionica „ASDA EDF Boot Camp – Potencijali Republike Hrvatske obrambene industrije“, u organizaciji Hrvatskoga klastera konkurentnosti obrambene industrije. U sklopu radionice potpisan je Sporazum o međusobnoj suradnji Ministarstva obrane i Hrvatskoga klastera konkurentnosti obrambene industrije. Sporazumom se definiraju načela i područja dugoročne suradnje radi poticanja međusobne suradnje na pripremi zajedničkih projekata istraživanja, razvoja i obrazovanja, jačanja konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva, a posebice sektora obrambene industrije koji je predstavljen kroz djelovanje Klastera.

Slika 24. Potpisivanje Sporazuma s Hrvatskim klasterom konkurentnosti obrambene industrije na ASDA-i u Splitu

Europski fond za obranu (EDF)

Zemlje članice Europske unije potkraj 2020. godine postigle su dogovor s Europskim parlamentom o uspostavi Europskog fonda za obranu koji će do 2027. godine imati na raspolaganju osam milijardi eura iz europskog proračuna. Od toga je 5,3 milijarde eura predviđeno za zajedničke projekte razvoja sposobnosti, a 2,7 milijardi eura za zajedničke projekte istraživanja za potrebe obrane radi iznalaženja inovativnih rješenja za rastuće i buduće sigurnosne ugroze.

Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo obrane snažno potiču sudjelovanje i odabir hrvatskih tvrtki obrambene industrije kroz Europski fond za obranu te je u 2021. godini, potpisivanjem pisama namjere podržalo sedam projekata u kojima hrvatske tvrtke i fakulteti namjeravaju sudjelovati. Ministarstvo obrane aktivno sudjeluje u usklađivanju godišnjih programa rada Fonda, kao i u usuglašavanju njegove višegodišnje projekcije.

1.5.7. Vojne lokacije i građevine

Tijekom 2021. godine nastavljene su aktivnosti na rekonstrukciji i obnavljanju građevina i ulaganja u infrastrukturu radi uklanjanja šteta uzrokovanih potresom te radi poboljšanja uvjeta smještaja i rada pripadnika Hrvatske vojske. Najznačajnija ulaganja izvršena su na lokacijama:

- Vojarna „204. brigade Hrvatske vojske” u Vukovaru – nastavljene su radovi na povećanju kapaciteta za smještaj i rad vojnika.

- Vojarna „123. brigade Hrvatske vojske“ u Požegi – završena je sanacija oštećenja na 10 građevina, a za dvije se nastavlja u 2022. godini. Sanacija je provedena zbog posljedica prirodne nepogode koja je 25. lipnja 2021. pogodila područje Požege i nanijela veliku štetu na krovovima 12 građevina.
- Vojarna „7. gardijske brigade Pume“ u Varaždinu – radi poboljšanja uvjeta života i rada pripadnika Hrvatske vojske završena je rekonstrukcija građevine broj 22.
- Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji – završena je sanacija štete nastale potresom na građevini za smještaj straže te je ugovorena sanacija građevine.
- Vojarna „4. gardijske brigade Pauci“ u Kninu – završen je višegodišnji projekt rekonstrukcije građevine broj 1 i modernizacija toplinskog sustava vojarnje.
- Vojarna „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu – za potrebe projekta „ASBE“ nastavljena je rekonstrukcija, dogradnja i opremanje namještajem građevine broj 11, a vrijednost investicije u 2021. godini iznosila je 4,75 milijuna kuna, od toga 1,35 milijuna iz NATO-ova programa ulaganja u sigurnost (*NATO Security Investment Programme – NSIP*).
- Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ – u vojarni „Petar Zrinski“ u Zagrebu završeno je opremanje namještajem i opremom smještajne građevine te su nastavljeni radovi na rekonstrukciji građevine broj 62 u kongresni centar.

Ukupna vrijednost ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju, sanaciju i opremanje građevina i infrastrukture na navedenim lokacijama iznosila je 66,1 milijun kuna.

Slika 25. Infrastruktura u vojarni „204. brigade Hrvatske vojske“, Vukovar

Slika 26. Vojarna „123. brigade Hrvatske vojske”, Požega

Obnova potresom oštećenih građevina i infrastrukture

Za obnovu potresom oštećenih građevina i infrastrukture Ministarstvo obrane je za kompleks na Trgu kralja Petra Krešimira IV br. 1 te zgradu u Zvonimirovoj ulici 5 u Zagrebu potpisalo dva ugovora s Ministarstvom kulture i medija za dodjelu sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije u iznosu od 162 milijuna kuna.

S Ministarstvom znanosti i obrazovanja sklopljen je ugovor za dodjelu sredstava za obnovu Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu za pet građevina, u iznosu od 58.630.875,13 kuna od čega je iz Fonda solidarnosti Europske unije 29.400.621,62 kuna, iz Nacionalnoga plana za otpornost i oporavak 29.173.066,01 kuna te 57.177,50 kuna koji će se financirati iz državnog proračuna Republike Hrvatske. S Ministarstvom prostornoga planiranja, graditeljstva i državne imovine sklopljen je ugovor u iznosu od 6,5 milijuna kuna za sanaciju klizišta u vojarni „1. hrvatski gardijski zbor“ u Zagrebu.

Vojne nekretnine, stanovi, garaže i poslovni prostori

Ministarstvo obrane je na dan 31. prosinca 2021. upravljalo s 448 nekretnina, od čega je 221 vojna nekretnina, 15 uredskih prostora kojima se koriste područni odjeli i odsjeci za poslove obrane, 171 službeni stan, 19 garaža, tri poslovna prostora i 19 grobnih mjesta.

Geoprostorna potpora

Za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva u 2021. godini nabavljene su godišnje licence za ažuriranje geoprostornih podataka, karata i publikacija Jeppesen, nužnih za provedbu sigurne i kvalitetne navigacijske pripreme i izvršenje letačkih zadaća poglavito u

uvjetima instrumentalnih pravila letenja u zračnom prostoru Republike Hrvatske i u inozemstvu. Vrijednost nabavljenih licenci iznosila je 740.000,00 kuna. Izrađeno je i otisnuto III. izdanje vojne zrakoplovne karte područja Republike Hrvatske u mjerilu 1:500 000. Za potrebe Hrvatske ratne mornarice osigurane su elektronske i papirnate navigacijske karte, priručnici i publikacije u ukupnom iznosu od 112.000,00 kuna. Nastavljena je realizacija obveza iz Međunarodnog programa za izradu vektorskih geoprostornih podataka razine mjerila 1:50 000 (MGCP program) i Međunarodnog programa za izradu digitalnog modela terena visoke točnosti (TREx program). Na temelju Programa suradnje za provedbu zračnog i multispektralnog snimanja iz zraka (*Multispectral Aerial Imagery and Light Detection and Ranging Data Collection – LIDAR*) između Ministarstva obrane i američke Nacionalne geoprostorno obavještajne agencije, tijekom 2021. godine završeno je LIDAR i zračno snimanje vojnih poligona „Eugen Kvaternik“ u Slunju, „Josip Markić“ u Kninu i „Gašinci“ kod Đakovu. Izvršena je obrada snimljenih podataka te su izrađene ortofotokarte, Digitalni model terena i Digitalni model površina.

1.5.8. Zaštita okoliša

Zaštita okoliša i prirode na vojnim lokacijama provodi se u skladu s nacionalnom zakonskom regulativom i propisima Europske unije. Aktivnosti zaštite okoliša i prirode usmjerene su na primjenu i ispunjavanje okolišnih normi, učinkovito sprječavanje onečišćenja okoliša i prirode te očuvanja prirodnih resursa, umanjivanja i ublažavanja rizika za okoliš i prirodu kao posljedice vojnih aktivnosti, praćenje i očuvanje biološke raznolikosti te razvijanje svijesti o zaštiti okoliša i prirode kao važnog segmenta ljudskog djelovanja.

Sustavno praćenje stanja zraka, vode, tla, prirode i seizmičkih aktivnosti uzrokovanih vojnim djelovanjem provodi se na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ u Slunju, a monitoring stanja morskog okoliša obavljen je u uvali Stupica Mala na otoku Žirju radi kontrole utjecaja vježbi podvodnog rušenja na područje ekološke mreže Natura 2000. Rezultati monitoringa pokazali su kako vojne aktivnosti na praćenim lokacijama nemaju negativan učinak na stanje okoliša. U 2021. godini u suradnji s Državnim inspektoratom provedeni su inspekcijski nadzori u području okoliša na 17 vojnih lokacija.

Nastavljeno je praćenje i očuvanje biološke raznolikosti s posebnim segmentom praćenja populacije strogo zaštićenih životinjskih vrsta koje prirodno obitavaju na vojnim lokacijama kao i razvijanje svijesti o zaštiti okoliša i prirode kao važnog segmenta ljudskog djelovanja.

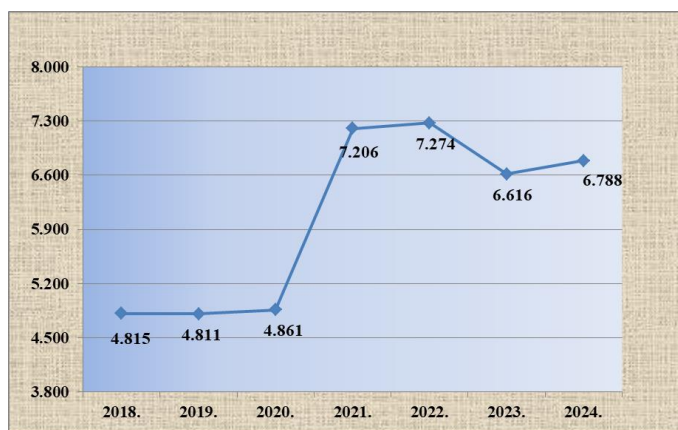
Nastavljena je izrada programa gospodarenja šumama posebne namjene na vojnim lokacijama na temelju Sporazuma s trgovačkim društvom „Hrvatske šume” d.o.o. U suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom izrađuje se program zaštite divljači za vojne lokacije na kojima obitava divljač. Program zaštite divljači za prostor vojnog poligona „Eugen Kvaternik” u Slunju povjeren je na provedbu trgovačkom društvu „Hrvatske šume” d.o.o. Program regulira aktivnosti zaštite strogo zaštićenih životinjskih vrsta i rijetkih stanišnih tipova za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže te ga je 2019. godine tadašnje Ministarstva zaštite okoliša i energetike ocijenilo ekološki prihvatljivim do 2029. godine.

Tijekom 2021. godine nastavljeno je krajobrazno uređenje dijela površina u vojarnama „1. gardijske brigade Tigrovi-Croatia” u Zagrebu i „7. gardijske brigade Pume” u Varaždinu.

1.6. Upravljanje financijskim resursima

Upravljanje financijskim resursima vođeno je načelom održavanja ravnoteže između ciljeva i potreba za sposobnostima utvrđenih planskim dokumentima i gospodarskim mogućnostima države. Velika pozornost u upravljanju financijskim resursima posvećena je provedbi fiskalne discipline te preuzimanju i podmirenju obveza u visini odobrenih sredstava poštujući pri tome zakonitost, učinkovitost, svrhovitost, transparentnost i ekonomično raspolaganje sredstvima uz zadovoljavanje uvjeta namjenskog trošenja sredstava u okvirima donesenim državnim proračunom Republike Hrvatske.

Državnim proračunom Republike Hrvatske donesenim 2020. godine za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu Ministarstvu obrane za 2021. odobrena su sredstva u iznosu od 4.801.780.350,00 kuna. Nakon izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2021. godini te uz suglasnost ministra financija za preraspodjelu, Financijski plan Ministarstva obrane za 2021. godinu značajno je povećan te je iznosio 7.206.229.350,00 kuna, što je najznačajnije izdvajanje za obranu od samostalnosti Republike Hrvatske.

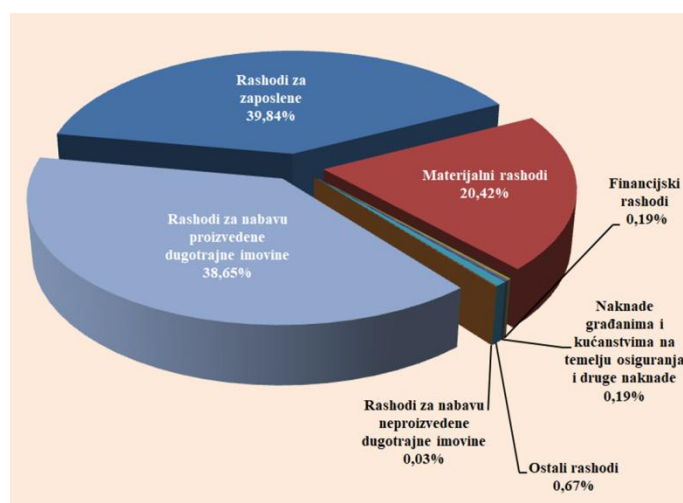

Prikaz 6. Financijski plan Ministarstva obrane po godinama u milijunima kuna

Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane u 2021. godini iznosilo je 6.882.432.547,00 kuna od čega se na rashode iz izvora Opći prihodi i primici odnosilo 6.870.157.993,00 kuna, što je 99,13 % plana ovoga izvora za 2021. godinu.

Rashodi poslovanja	Izvršenje u 2020.	Izvršenje u 2021.	Indeks	Struktura izvršenja 2021.
1	2	3	$4=3/2*100$	$5=3/ukupno$
Rashodi za zaposlene	2.665.041.460	2.742.267.405	102,90	39,84%
Materijalni rashodi	1.225.166.707	1.405.685.848	114,73	20,42%
Financijski rashodi	11.274.463	12.957.446	114,93	0,19%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	11.481.236	13.257.716	115,47	0,19%
Ostali rashodi	41.563.729	46.407.017	111,65	0,67%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	4.340.926	2.027.337	46,70	0,03%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	690.455.474	2.659.829.778	385,23	38,65%
UKUPNO	4.649.323.996	6.882.432.547	148,03	100,00%

Prikaz 7. Usporedba izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane prema ekonomskoj klasifikaciji

Prikaz 8. Struktura izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2021. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2021. godinu, 39,84 % ili 2,7 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje plaće (bruto), obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, regres i božićnica). U odnosu na 2020. godinu rashodi za zaposlene povećani su za 2,9 % zbog povećanja osnovice za izračun plaće u skladu s Dodatkom III Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine čine 38,65 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2021. godinu ili 2,7 milijardi kuna. Izvršeni rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najvećim se dijelom odnosi na opremanje Hrvatske vojske višenamjenskim borbenim avionom.

Nastavljena je realizacija započetih projekata opremanja Hrvatske vojske obalnim ophodnim brodovima, helikopterima, daljnja integracija sustava protuzračne obrane Republike Hrvatske u NATO sustav te razvoj CYBER sposobnosti. Nastavljeno je i opremanje materijalno tehničkim sredstvima, opremanje i modernizacija komunikacijsko-informacijskim sustavima te ulaganje u infrastrukturu. Za opremanje Hrvatske vojske u 2021. utrošeno je 1,97 milijardi kuna više nego u 2020. godini ili 285,23 %.

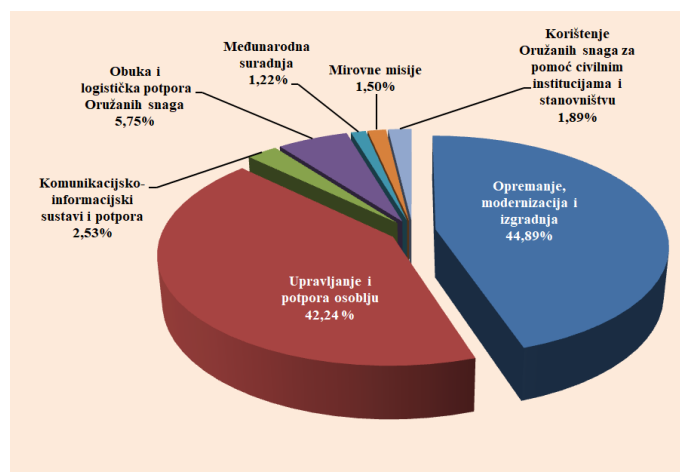
Materijalni rashodi čine 20,42 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2021. godinu ili 1,4 milijarde kuna. Izvršeni materijalni rashodi najvećim se dijelom odnose na održavanje materijalnih resursa, naknade zaposlenima (naknade za prijevoz, za rad na terenu u zemlji i inozemstvu, posebne oblike rada, naknade za stanovanje), usluge prehrane, rashode za energiju, usluge prijevoza te komunalne usluge. U odnosu na 2020. godinu ovi rashodi povećani su za 181 milijun kuna odnosno 14,73 % i najvećim dijelom su vezani uz troškove održavanja materijalnih resursa i energente.

Preostalih 1,08 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2021. godinu ili 74,6 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te na rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine. U odnosu na 2020. godinu za financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te na rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine utrošeno je 5,99 milijuna kuna više.

Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane u 2021. godini po programskoj klasifikaciji za 2021. godinu s usporedbom za 2020. godinu sadržani su u prikazu.

Program	Naziv programa	Izvršenje u 2020.	Izvršenje u 2021.	Index	Struktura izvršenja 2021.
	1	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
2504	Opremanje, modernizacija i izgradnja	1.030.830.258	3.089.242.714	299,68	44,89%
2505	Upravljanje i potpora osoblju	2.813.723.173	2.906.956.920	103,31	42,24%
2506	Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora	168.814.360	173.922.837	103,03	2,53%
2507	Obuka i logistička potpora Oružanih snaga	292.947.670	395.654.791	135,06	5,75%
2508	Međunarodna suradnja	55.664.518	83.951.408	150,82	1,22%
2509	Mirovne misije	151.614.034	102.946.671	67,90	1,50%
2606	Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu	135.729.982	129.757.207	95,60	1,89%
	U K U P N O	4.649.323.996	6.882.432.547	148,03	100,00%

Prikaz 9. Usporedba izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane prema programskoj klasifikaciji

Prikaz 10. Struktura izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2021. godini prema programskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2021. godini, 3,1 milijarda kuna ili 44,89 % sredstava utrošeno je u programu 2504 Opremanje, modernizacija i izgradnja. Najveći dio u iznosu od 2.404.523.570,00 kuna odnosi se na podmirenje obveza za predujam za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona. U 2021. godini nastavljeno je opremanje započelih projekata opremanja Hrvatske vojske obalnim ophodnim brodovima, helikopterima, daljnja integracija sustava protuzračne obrane Republike Hrvatske u NATO sustav te opremanje ostalim materijalno tehničkim sredstvima. Nastavljena je i izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata i infrastrukture čime se poboljšava kvaliteta prostora za život i rad djelatnika. Osigurana je kontinuirana opskrba klasama materijalnih sredstava i uslugama koje omogućuju redovno funkcioniranje Hrvatske vojske.

U programu 2505 Upravljanje i potpora osoblju utrošeno je 2,9 milijardi kuna ili 42,24 % ukupnih sredstava. Troškovi ovoga programa, osim rashoda za zaposlene (plaće, doprinosi i ostali rashodi za zaposlene), obuhvaćaju i naknade zaposlenima te ostalu personalnu potporu, uključujući troškove prijma osoblja i izobrazbu.

U programu 2507 Obuka i logistička potpora Oružanih snaga utrošeno je 395,7 milijuna kuna ili 5,75 % ukupnih sredstava čime je omogućeno osiguranje logističke održivosti, obučenost i uvježbanost Hrvatske vojske. Osiguran je nastavak ulaganja u remont i održavanje borbenih, neborbenih i sredstava opće namjene, provedba obuke i vježbi, kao i temeljno održavanje građevina.

Preostali iznos od 490,6 milijuna kuna ili 7,13 % ukupnih sredstava utrošeno je na provedbu aktivnosti u programima Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora, Međunarodna suradnja, Mirovne misije i Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu. Sredstva su utrošena za provedbu aktivnosti i projekata vezanih za konsolidaciju komunikacijsko-informacijskog sustava, sudjelovanje pripadnika Hrvatske vojske u operacijama potpore miru, misijama i aktivnostima pod vodstvom NATO-a, Ujedinjenih naroda i Europske unije, za provedbu aktivnosti međunarodne suradnje, protupožarne zaštite, hitnog medicinskog prijevoza, Obalne straže Republike Hrvatske, potrage i spašavanja i drugih netradicionalnih vojnih zadaća kojima su se pripadnici Hrvatske vojske uključili u pružanje pomoći i potpore civilnim institucijama i stanovništvu.

1.7. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Tijekom 2021. godine u funkcionalnom području komunikacijsko-informacijskih sustava, uz aktivnosti kojima je osigurano redovito funkcioniranje korisnika usluga i servisa komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, težišno se radilo na modernizaciji, informatizaciji i integraciji poslovnih procesa, povećanju sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te izgradnji komunikacijsko-informacijske infrastrukture i kibernetičkih sposobnosti. U cilju povećanja sigurnosti i pouzdanosti informacijskog sustava, završeno je opremanje računalnom opremom te su stvoreni preduvjeti za migraciju podatkovnih središta. Za potrebe rada u poslovnom komunikacijsko-informacijskom sustavu korisnici su opremljeni računalnom opremom i programskom potporom te je završena zamjena računala radi odgovarajuće zaštite od mogućih *cyber* ugroza. Završena je modernizacija komunikacijskog sustava izgradnjom treće faze projekta mrežne okosnice čime su sve vojne lokacije uvezane novom mrežnom opremom i kvalitetnijim linkovima. Nastavljena je konsolidacija stacionarnoga telekomunikacijskog sustava projektom konsolidacije računalnih domena informacijskog sustava te su osigurana licencna prava za uporabu softvera. Završena je prva faza te je započeta druga faza uspostave klasificiranih informacijskih sustava za razmjenu klasificiranih podataka na nacionalnoj razini. Uvedene su nove funkcionalnosti u Informacijski sustav za potporu poslovnim procesima u financijsko-materijalnom poslovanju radi daljnjeg poboljšanja učinkovitosti raspolaganja proračunskim sredstvima, transparentnosti sustava i racionalizaciji poslovanja.

Za potrebe modernizacije taktičkih radiokomunikacijskih sustava nabavljena je oprema za ugradnju radiouređaja na razne platforme koje se koriste u Hrvatskoj vojsci.

Osigurani su specijalizirani radiokomunikacijski uređaji koji osiguravaju interoperabilnost s oružanim snagama država članica NATO-a te MUPNet TETRA uređaji koji se koriste kod pružanja pomoći civilnim institucijama.

Nastavljen je proces suradnje sa Sjedinjenim Američkim Državama na temelju kojega će se osigurati opremanje operativnoga kibernetičkog središta, opremanje mobilnih timova za brzi odgovor na kibernetičke prijetnje i opremanje kibernetičkim poligonom, a radi podizanja razine sposobnosti djelovanja u kibernetičkom prostoru i ispunjenja NATO cilja sposobnosti.

Radi povećanja mogućnosti kibernetičke obrane tijekom 2021. godine formirani su kibernetički timovi za brzi odgovor i međusobnu pomoć u kibernetičkoj sigurnosti u okviru PESCO projekta Europske unije.

2. HRVATSKA VOJSKA

2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske

Uloga Hrvatske vojske utvrđena je Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o obrani. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske primarna je misija Hrvatske vojske, koja se provodi u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonima i sklopljenim međunarodnim ugovorima.

Hrvatska vojska aktivno pridonosi izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i povjerenja te pružaju potporu civilnim institucijama, uključujući kroz jačanje sustava domovinske sigurnosti.

Brze promjene, porast i razvoj sigurnosnih izazova zahtijevaju stalno preispitivanje i razvoj novih obrambenih sposobnosti, opremanje i modernizaciju, obuku i jačanje interoperabilnosti te prilagodbu organizacije i ustroja što se sustavno i planski provodi.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske

Tijekom 2021. godine nije bilo neposrednih vojnih prijetnji u smislu ugrožavanja teritorijalne cjelovitosti i suvereniteta Republike Hrvatske. Hrvatska vojska je racionalnim upravljanjem raspoloživim resursima provodila pripremu i obuku, planski se usmjerivši na razvoj novih i zadržavanje dostignutih sposobnosti te razinu spremnosti.

Značajan udio potencijalnih prijetnji i izazova nalazi se u domeni hibridnih i informacijskih djelovanja, gdje je posebna pažnja posvećena aktivnostima usmjerenim na prevenciju, izobrazbu i obuku.

Održavanje, jačanje i razvoj operativnih sposobnosti usklađuje se sa saveznicima u okviru NATO-a i Europske unije. Obuka razmjestivih i deklariranih snaga planirana je i usmjerena na provedbu aktivnosti i zadaća izravno povezanih sa specifičnostima pojedine misije, operacije ili aktivnosti. Opremanje, obuka i ocjenjivanje tih snaga provodilo se u skladu s mjerama ograničenja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 i planom njihova angažiranja.

U 2021. godini provedene su aktivnosti na području obuke i ocjenjivanja deklariranih snaga za NATO bazen snaga, kao i sa snagama za provedbu NATO vođenih operacija. Ocjenjivanja su provedena u skladu s NATO standardima, sve snage ocijenjene su kao „borbeno spremne“, čime pridonose odvratanju od agresije prema članicama Saveza.

Zaštita zračnog i morskog prostora Republike Hrvatske

Zaštita zračnog prostora provodi se u sklopu Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATO Integrated Air and Missile Defense System – NATINAMDS*) sa sustavima Središta za nadzor zračnog prostora, radarskim postajama te dežurnim borbenim dvojcem Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva. U tu svrhu tijekom 2021. godine nastavilo se s implementacijom projekta NATO integriranog zrakoplovnog sustava zapovijedanja i nadzora (*NATO Air Command & Control System Software Base Element – ASBE*). Navedenim informacijskim sustavima povećavaju se hrvatske sposobnosti provedbe zadaća nadzora i zaštite zračnog prostora te uvezivanje hrvatskog sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u sustav integrirane protuzračne i proturaketne obrane NATO-a.

Hrvatska ratna mornarica je u sklopu zadaća zaštite suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske pripremala, obučavala i održavala pomorske snage s tradicionalnim sposobnostima ratovanja na moru samostalno i u djelovanju sa saveznicima. Pripremane su i obučavane snage koje imaju sposobnosti zaštite suverenih prava i provedbe jurisdikcije Republike Hrvatske na moru u Isključivom gospodarskom pojasu i na otvorenom moru, koje obavljaju zadaće s drugim tijelima državne uprave. Hrvatska ratna mornarica nastavila je pridonositi savezničkoj pomorskoj sigurnosti kroz praćenje i dijeljenje situacijske pomorske slike korištenjem Automatskog sustava identifikacije (*Automatic Identification System – AIS*) podataka o brodovima u Jadranskom moru.

U provedbi zadaća osiguranja povoljnog režima plovidbe provedeno je 68 nadzora zona sigurnosti plovidbe oko energetske izvora Republike Hrvatske (plinskih platformi u sjevernom Jadranu – brodovima 62 puta, zrakoplovima šest puta). Tijekom provedbe zadaće nadzora morskog ribarstva, brodovi Obalne straže Republike Hrvatske pratili su aktivnosti i izvršili identifikaciju 135 ribarskih plovila (119 hrvatskih te 16 talijanskih ribarskih plovila).

U provedbi zadaća nadzora morskog ribarstva ovlaštene osobe Obalne straže Republike Hrvatske provele su 300 inspekcijskih pregleda ribarskih plovila te je izvršeno 10 zadaća pratnje stranih ratnih brodova kroz teritorijalno more i unutarnje morske vode Republike Hrvatske. Izvršeno je i praćenje 24 znanstveno-istraživačkih aktivnosti na moru, kao i plovidba sedam stranih brodova na temelju odobrenja ovlaštenih tijela te devet specijalnih plovila u potpori izgradnje Pelješkog mosta.

Snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva pod operativnim nadzorom Obalne straže Republike Hrvatske izvršile su 23 zadaće vezane za sigurnost plovidbe ili izviđanja morskog područja zbog mogućih onečišćenja.

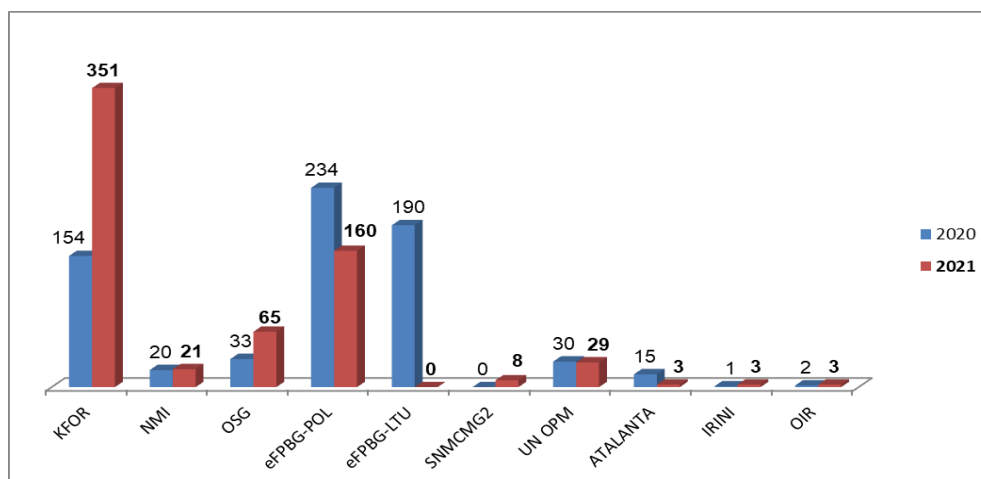
2.1.2. Doprinos međunarodnom miru i sigurnosti

Sudjelovanjem u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu Hrvatska vojska pridonosi izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i povjerenja. Doprinos se usklađuje na temelju politike jedinstvenog skupa snaga za potrebe NATO, EU i UN operacija, misija i aktivnosti.

Tijekom 2021. godine pripadnici Hrvatske vojske bili su razmješteni u operacije potpore miru kao pojedinci u zapovjedništva, timove i postrojbe operacija ili kao dio hrvatskih postrojbi i namjenski organiziranih snaga na temelju odluka Hrvatskoga sabora. Ukupno je u NATO, EU, UN i ostalim operacijama, misijama i aktivnostima bilo angažirano 643 pripadnika Hrvatske vojske od čega 48 žena. Tijekom 2021. godine Hrvatska vojska je pridonosila izgradnji međunarodnog mira i sigurnosti i putem snaga deklariranih za potencijalno raspoređivanje u NATO i EU okvirima. Ukupno je u deklariranim snagama u 2021. godini sudjelovalo 206 pripadnika Hrvatske vojske, od čega 21 žena.

U sklopu NATO-a, Hrvatska vojska sudjeluje u NATO inicijativi spremnosti (*NATO Readiness Initiative – NRI*) te u strukturi NATO snaga brzog odgovora (*NATO Response Force – NRF*), u skladu sa zahtjevima spremnosti za moguće angažiranje.

U okviru EU deklariranih snaga, Hrvatska vojska sudjeluje u Borbenoj skupini u prvom tromjesečju 2021. godine sa Saveznom Republikom Njemačkom kao vodećom nacijom te u drugoj polovici 2021. godine s Talijanskom Republikom. Sudjelovanje je na prijedlog Talijanske Republike produljeno na prvo polugodište 2022.

Prikaz 11. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u 2020. i 2021.

Uz doprinos u operacijama i deklariranim snagama, Hrvatska vojska je pridonosila međunarodnoj sigurnosti i sudjelovanjem u izgradnji multinacionalnih obrambenih struktura i razvoju zajedničkih obrambenih sposobnosti. Nastavljeno je sudjelovanje u Multinacionalnom divizijskom zapovjedništvu Centar (*Headquarters Multinational Division Centre – HQ MND-C*), sa sjedištem u Szekesfehervaru u Mađarskoj koje su osnovale Republika Hrvatska i Mađarska 2020. godine, dok se u 2021. godini kao osnivačica pridružila i Slovačka Republika.

Sudjelovanje u NATO operacijama i aktivnostima

Aktivnost ojačane prednje prisutnosti NATO-a u Republici Poljskoj

Hrvatska vojska sudjeluje u borbenoj skupini NATO aktivnosti ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj u skladu s odlukama Hrvatskoga sabora od 2017. godine s jednom bitnicom samohodnih višecjevnih lansera raketa „Vulkan“.

Pojavom novih sigurnosnih izazova i prijetnji te jačanjem nestabilnosti u neposrednom okruženju NATO-a od asimetričnih sukoba do hibridnih i terorističkih prijetnji, države članice usuglasile su se o potrebi jačanja zaštite granica te kolektivnoj sigurnosti i obrani država članica NATO-a.

Kao odgovor na promijenjene sigurnosne uvjete i nove ugroze, članice NATO-a su na samitu u Walesu 2014. godine usvojile Akcijski plan za spremnost radi stvaranja novih i jačanja postojećih operativnih sposobnosti NATO-a. Implementacija Akcijskog plana vodila je prema značajnim promjenama NATO postava snaga te je potaknula dugoročnu transformaciju NATO-a kroz tri ključne komponente: vojnu, političku i institucionalnu.

Na NATO samitu u Varšavi u srpnju 2016. zaključeno je kako je implementacija Akcijskog plana uspješno provedena, no zbog novih prijetnji i izazova koji imaju dugoročna obilježja države članice NATO-a odlučile su djelovati u dva osnovna smjera: dodatnim jačanjem kolektivnog odvrćanja i obrane jačanjem prednje prisutnosti na istoku NATO-a te projiciranjem stabilnosti izvan granica NATO-a izgradnjom institucionalne i sigurnosne arhitekture partnerskih država NATO-a.

Najkonkretniji oblik ojačanja kolektivnog odvrćanja i obrane NATO-a je odluka o uspostavi ojačane prednje prisutnosti NATO snaga na istočnom krilu NATO-a, što predstavlja snažnu poruku zajedništva i jedinstva država članica NATO-a, kao i unaprjeđenje transatlantske veze.

Pritom treba uzeti u obzir kako je jačanje prednje prisutnosti na istočnom krilu samo jedan segment sveukupnog jačanja odvratanja i obrane, u skladu sa savezničkom politikom spremnosti odgovora na trenutačne i eventualne buduće prijetnje.

Sve aktivnosti u okviru jačanja prisutnosti snaga na teritoriju istočnih saveznica u potpunosti su transparentne te se provode isključivo radi jačanja kolektivnog odvratanja i obrane.

Hrvatska vojska sudjelovanjem u ovoj aktivnosti NATO-a dodatno razvija sposobnosti te podiže interoperabilnost sa snagama drugih država članica, što izravno pridonosi jačanju odvratanja i kolektivne obrane NATO-a. Republika Hrvatska tako potvrđuje svoju predanost u implementaciji savezničkih odluka usvojenih na NATO samitu u Varšavi te nastavlja graditi međunarodnu vjerodostojnost te politički i vojni kredibilitet u okviru NATO-a.

Tijekom 2021. godine nastavljeno je sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država kao vodeće nacije, sa sastavnicama sedmoga i osmoga kontingenta, s 80 pripadnika po kontingentu.

Unatoč ograničenjima zbog pandemije COVID-19, tijekom 2021. godine kontingenti su sudjelovali na raznim obučnim, vježbovnim i humanitarnim aktivnostima. Sudjelovali su na vježbama uzbunjivanja i drugim vježbama borbene skupine. U sklopu pojedinih vježbi, ali i kao samostalne zadaće, oba kontingenta provodila su dnevna i noćna bojeva gađanja bitnicom samohodnih višecjevnih lansera raketa.

Slika 27. Ispraćaj osmoga hrvatskoga kontingenta u aktivnost ojačane prednje prisutnosti u Poljskoj

Sudjelovanje u NATO aktivnosti ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj planira se nastaviti sa sustavom samohodnih haubica 155 mm PzH 2000 HRV od siječnja 2023.

Operacija potpore miru KFOR na Kosovu

Operacija potpore miru KFOR na Kosovu od početka ima posebnu važnost za Republiku Hrvatsku jer se nalazi u njezinu neposrednom susjedstvu gdje eventualna pojava nestabilnosti ili izbijanje veće sigurnosne krize može imati implikacije na stabilnost i sigurnost područja jugoistočne Europe. Republika Hrvatska u toj operaciji sudjeluje od 2008. godine.

Republika Hrvatska je u 2021. godini sudjelovala s 34., 35. i 36. kontingentom u kojima je bio angažiran 351 pripadnik, od čega 25 žena.

Budući da je Zapovjedništvo operacije KFOR putem nadređenog Savezničkog zapovjedništva za operacije NATO-a učestalo izvještavalo saveznice o potrebi odgovarajuće popune operacije KFOR, Republika Hrvatska je povećala hrvatski kontingent s 40 na 150 pripadnika i jedan helikopter.

S tim u vezi, tijekom 2021. godine u operaciju potpore miru upućena je manevarska satnija u Regionalno zapovjedništvo Zapad pod vodstvom Oružanih snaga Talijanske Republike, a u sastavu kontingenta nalazila se i zrakoplovna sastavnica, izvidnički tim, tim bespilotnih letjelica, nacionalni obavještajni tim, nacionalni element potpore, mobilni medicinski tim te stožerno osoblje u Zapovjedništvu operacije.

Misija potpore miru „NATO misija u Iraku“

Republika Hrvatska sudjeluje u NATO misiji u Iraku od 2018. godine. Radi se o neborbenoj misiji uspostavljenoj radi daljnjeg jačanja iračkih snaga sigurnosti, kroz tehničko savjetovanje iračkih dužnosnika u Ministarstvu obrane i Uredu državnog savjetnika za nacionalnu sigurnost te obukom i savjetovanjem iračkih instruktora na vojnim akademijama i institucijama na područjima protueksplozivnog djelovanja, civilno vojnog planiranja, održavanja oklopnih borbenih vozila i vojne medicine. NATO usklađuje aktivnosti s drugim međunarodnim akterima u Iraku, ponajprije s Globalnom koalicijom, ali i Europskom unijom, kako ne bi došlo do udvostručavanja napora i resursa.

Republika Hrvatska u NATO misiji u Iraku sudjeluje od 2018. godine, s po 10 pripadnika. Tijekom 2021. godine u misiji potpore miru sudjelovala su tri kontingenta, s ukupno 21 pripadnikom.

Tri pozicije su tijekom 2021. godine promijenjene nakon preostroja misije. Pripadnici Hrvatske vojske obnašali su redovite zadaće prema opisu posla, uz povremeni izlazak pripadnika na savjetničkim dužnostima i izvan kampa Zapovjedništva u Bagdadu.

Operacija potpore miru „SEA GUARDIAN“ u Sredozemlju

Operacija potpore miru „SEA GUARDIAN“ započela je u studenome 2016. Svojom provedbom pridonosi razvoju regionalne pomorske sigurnosti, borbi protiv terorizma, osiguranju slobode plovidbe, borbi protiv proliferacije oružja za masovno uništenje, zaštiti ključne infrastrukture te razvoju sposobnosti ratnih mornarica partnerskih zemalja u Sredozemlju. Uspješnost operacije ima i na potencijalne sigurnosne prijetnje i održavanje sigurnog i stabilnog stanja u bližem području i prostoru Jadranskog mora, što značajno i izravno utječe na hrvatsko gospodarstvo i društveni razvoj.

Republika Hrvatska sudjeluje u operaciji potpore miru „SEA GUARDIAN“ od 2019. godine s do 35 pripadnika i jednim brodom Hrvatske ratne mornarice.

U 2021. godini snage Hrvatske ratne mornarice bile su angažirane u operaciji s četvrtim i petim kontingentom u ožujku i kolovozu 2021. Sve su zadaće provedene u koordinaciji s NATO mornaričkim zapovjedništvom (*Allied Maritime Command – MARCOM*) u skladu s operativnim planom operacije. U sklopu protokolarnih aktivnosti u rujnu 2021. organiziran je službeni posjet zapovjedništvu Pomorskog divizijuna Republike Malte, a provedena je i zajednička taktička vježba na moru s pomorskim snagama Republike Malte.

Aktivnosti Stalne NATO skupine protuminskih snaga 2

Stalna NATO skupina protuminskih snaga 2 (*Standing NATO Mine Countermeasure Group 2 – SNMCMG2*) su namjenski organizirane mornaričke snage trenutačno raspoložive za saveznička protuminska djelovanja na moru, težišno angažirane u području Sredozemlja i Crnog mora. Protuminsko djelovanje jedna je od ključnih sposobnosti pomorskih snaga u kontekstu doprinosa sigurnosti na moru. Djelovanje Stalne NATO skupine protuminskih snaga 2 kao sastavnice Snaga brzog odgovora ima izravan učinak na potencijalne sigurnosne prijetnje i održavanje sigurnosti i stabilnosti kako na Sredozemlju tako i na Jadranskom moru. Sigurnost i stabilnost Jadranskog mora značajno pridonosi razvoju i gospodarskom rastu Republike Hrvatske.

Sudjelovanje u Stalnoj NATO skupini protuminskih snaga 2 podrazumijeva provedbu zadaća neborbenih djelovanja s težištem na zajedničkom uvježbavanju i održavanju sposobnosti snaga te doprinos stvaranju cjelovite pomorske situacijske slike u realnom vremenu. Visoki zahtjevi interoperabilnosti i kompatibilnosti za angažiranje mornaričkih snaga u Stalnim pomorskim snagama NATO-a dio su ciljeva razvoja sposobnosti Hrvatske ratne mornarice.

Tijekom 2021. godine u aktivnost su upućena dva hrvatska kontingenta s po četiri pripadnika protuminskih ronitelja iz sastava Hrvatske ratne mornarice do četiri mjeseca. Budući da su protuminski ronitelji Hrvatske ratne mornarice tijekom višegodišnje bilateralne suradnje s protuminskim snagama ratne mornarice Talijanske Republike ostvarili vrlo visoku razinu zajedničkih sposobnosti, raspoređeni su na brodove Ratne mornarice Talijanske Republike, uz provođenje potrebnih priprema i integracije s posadama talijanskih brodova. Pripadnici Hrvatske vojske su u sklopu Stalne NATO skupine protuminskih snaga 2 provodili zadaće ili sudjelovali na vježbama unutar teritorijalnih voda Talijanske Republike, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Republike Turske i u području Crnog mora, Mramornog mora i Egejskog mora.

Operacija NATO-a „ALLIED SOLACE“ u Republici Kosovo

Operacija NATO-a „Allied Sollace“ u Republici Kosovu pokrenuta je nakon strateških smjernica NATO-a radi potpore evakuacije afganistanskih građana iz Afganistana. Pomoć se provodila u tri faze: zračni prijevoz afganistanskih državljana iz Katara i Kuvajta u privremene prihvatne centre, osiguranje/izgradnja privremenih prihvatnih centara koji pružaju uvjete i usluge nužne za svakodnevni život evakuiranih te omogućavanje potrebnih priprema za daljnje prebacivanje u konačne destinacije. Iako je operacija trebala završiti u studenome 2021., produljena je do 31. ožujka 2022. U skladu s odlukom Hrvatskoga sabora iz prosinca 2021. u operaciju NATO-a su u kamp Bechtel u Republici Kosovo u siječnju 2022. upućena dva pripadnika Hrvatske vojske (liječnik-pedijatar i medicinski tehničar).

Sudjelovanje u operacijama Europske unije

Operacija potpore miru „EU NAVFOR Somalija – ATALANTA“

Osnovni ciljevi operacije „EU NAVFOR Somalija – ATALANTA“ su zaštita plovila koja prevoze humanitarnu pomoć za Somaliju u sklopu Svjetskog programa za hranu i brodova koji pružaju logističku potporu snagama Afričke unije koje se nalaze u području

grada Mogadishua u sklopu misije Afričke unije u Somaliji (AMISOM), zaštita plovila koja prolaze područjem operacije, odvratanje, zaštita i suzbijanje kriminalnih radnji piratstva i oružane pljačke s područja Somalije te sudjelovanje u nadzoru ribarskih aktivnosti ispred obala Somalije. Provodi se od 2008. godine, a Republika Hrvatska sudjeluje od 2009. godine.

Tijekom 2021. godine u navedenoj operaciji sudjelovala su tri pripadnika Hrvatske vojske na šestomjesečnoj rotaciji, raspoređeni na dužnost u Zapovjedništvu operacije. Zadaće pripadnika Hrvatske vojske uključivale su redovito vođenje i ažuriranje statistike, procjenu rizika, procjenu učinkovitosti/efikasnosti operacije, uz provedbu svih preventivnih mjera sprječavanja te suzbijanja pandemije bolesti COVID-19. Pridonosili su i dostavi humanitarne pomoći stanovništvu Somalijske Republike i međunarodnoj globalnoj sigurnosti.

Operacija Europske unije „EUNAVFOR MED IRINI“

Europska unija pokrenula je 2020. godine operaciju „EUNAVFOR MED IRINI“ kao dio sveobuhvatnih napora usmjerenih na pronalazak rješenja i uspostavu mira i stabilnosti u Libiji. Cilj operacije je provedba embarga na oružje Libiji koristeći zračne, satelitske i pomorske resurse u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1970, 2292 te 2473. Operacija IRINI bi kroz provedbu potpornih zadataka trebala pridonijeti i provedbi mjera Ujedinjenih naroda za sprječavanje nezakonitog izvoza nafte iz Libije, u skladu sa rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, kao i izgradnji kapaciteta i osposobljavanju libijske obalne straže i mornarice i sprječavanju poslovnog modela mreža za krijumčarenje ljudi te za trgovinu ljudima. Nakon stečenog iskustva sudjelovanjem u operaciji „EUNAVFOR MED SOPHIA“, Republika Hrvatska aktivnim djelovanjem u operaciji IRINI izravno pridonosi razvoju sposobnosti Europske unije za upravljanje krizama. Tijekom 2021. godine Hrvatska vojska je sudjelovala u operaciji Europske unije „EUNAVFOR MED IRINI“ s tri stožerna časnika u Zapovjedništvu operacije u Rimu, Talijanska Republika.

Sudjelovanje u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda

UNMOGIP (Indija i Pakistan)

Operacija potpore miru UNMOGIP uspostavljena je Rezolucijom 47 i Rezolucijom 91 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda s mandatom osiguranja prekida vatre između indijskih i pakistanskih snaga sigurnosti u Kašmiru te povlačenja svih naoružanih snaga na njihovo područje. Pripadnici Hrvatske vojske u operaciji sudjeluju od 2002. godine s do deset

pripadnika na zadaćama koje se odnose na provedbu ophodnji u područjima postaja, zadaće na promatračkim postajama, zadaće obilaska pakistanskih vojnih postrojbi i utvrđivanja trenutnog stanja uzduž linije razdvajanja.

U 2021. godini u operaciji potpore miru UNMOGIP sudjelovalo je 17 pripadnika od kojih tri žene. Pripadnici Hrvatske vojske sudjeluju kao vojni promatrači, a dio je izvršavao i stožerne dužnosti u Zapovjedništvu operacije.

MINURSO (Zapadna Sahara)

Operacija potpore miru MINURSO uspostavljena je Rezolucijom 690 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1991. godine, a mandat obuhvaća nadzor prekida vatre, evidentiranje smanjenja marokanskih postrojbi u području odgovornosti operacije, motrenje ograničavanja postrojbi Maroka i Fronte Polisario na dodijeljena područja, identificiranje i registraciju kvalificiranih glasača, organiziranje i osiguranje provedbe slobodnog referenduma i objavu rezultata te smanjenje ugroza od neeksplozivnih minsko-eksplozivnih sredstava. Kako organizacija referenduma iz političkih razloga nije bila moguća, mandat operacije dopunjen je promatranjem prekida vatre i provedbom mjera za jačanje povjerenja. Operacija potpore miru MINURSO ključna je za izgradnju održive stabilnosti, ne samo područja Zapadne Sahare već i za izgradnju sigurnosti i ekonomskog prosperiteta sjeverozapadne Afrike u cjelini, čime se pridonosi i smanjenju migracijskih pritisaka na Europu. Pripadnici Hrvatske vojske u operaciji potpore miru MINURSO sudjeluju od 2002. godine. Nakon preustroja strukture snaga u operaciji potpore miru MINURSO tijekom 2019. godine smanjen je i broj pripadnika Hrvatske vojske. U operaciji potpore miru MINURSO 2021. godine sudjelovalo je 10 pripadnika Hrvatske vojske od kojih tri žene.

Dužnosti vojnih promatrača u bazama Ujedinjenih naroda uključivale su nadzor i ophodnju područja operacije, posjete postrojbama marokanske vojske i vojske Fronte POLISARIO, istrage slučajeva možebitnog kršenja primirja, prijavljenih demonstracija, pokreta i premještanja snaga te provedbu drugih zadaća u skladu s nalogom iz Zapovjedništva operacije. Vojni promatrači nadzirali su i druge aktivnosti sukobljenih strana, kao što su vježbe na poligonima, uništavanje minsko-eksplozivnih sredstava i neispravnog streljiva kao i obilježavanje prigodnih vojnih svečanosti.

UNIFIL (Libanon)

Operacija potpore miru u Libanonu (UNIFIL) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 425/426 1978. godine radi verificiranja izraelskog povlačenja iz Libanona, održanja mira i sigurnosti te pružanja potpore libanonskoj vladi u uspostavi uprave na cijelom državnom teritoriju.

Danas UNIFIL djeluje u okviru Rezolucije 1701 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda kojom je operacija proširena uključivanjem pomorske komponente. Uz zadaće definirane početnim mandatom UNIFIL nadzire prekid neprijateljstava te osigurava pristup humanitarnoj pomoći civilnom stanovništvu kao i siguran povratak raseljenih osoba. Pripadnici Hrvatske vojske u operaciji potpore miru UNIFIL sudjeluju od 2007. godine. Tijekom 2021. godine u privremenim snagama Ujedinjenih naroda u Libanonu sudjelovala su dva pripadnika Hrvatske vojske na dužnosti stožernih časnika za vezu u Zapovjedništvu operacije. Provođene su zadaće nadzora prekida neprijateljstava, pružanja pomoći libanonskoj vojsci u razmještanju na jugu Libanona i humanitarnim organizacijama u sigurnom povratku raseljenih osoba. Rotacija časnika na dužnosti stožernog časnika za vezu u zapovjedništvu u Libanonu provedena je u listopadu 2021.

Sudjelovanje u operacijama Koalicijskih snaga

Operacija koalicijskih snaga „INHERENT RESOLVE“

Operacija koalicijskih snaga „INHERENT RESOLVE“ je intervencija Koalicijskih snaga (75 partnera i država) pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država protiv tzv. Islamske Države, uključujući kampanje u Iraku i Siriji.

Uspostavljena je 2004. godine, a svrha operacije je eliminacija terorističke skupine ISIL i prijetnje koju ISIL predstavlja ne jedino u Iraku i regiji već i u Europi, kao i široj međunarodnoj zajednici.

Osim vojnoga, doprinos uključuje razna druga područja poput sprječavanja financiranja Islamske Države, razotkrivanja njezine prave prirode, pružanja humanitarne pomoći stanovništvu zahvaćenom sukobima itd. Koalicija pridonosi porazu ISIL-a u pet područja potpore partnera: obuka i opremanje, savjetovanje i pomoć zapovjednoj strukturi, obavještajna potpora, izviđanje i nadzor te upotreba preciznih zračnih i zemaljskih paljbi protiv vojnih ciljeva. Republika Hrvatska Koaliciji se pridružila 2014. godine, dok Hrvatska vojska u operaciji potpore miru UNIFIL sudjeluju od 2017. godine.

U 2021. godini u operaciji su sudjelovala tri pripadnika Hrvatske vojske koja su bila na stožernim dužnostima u Združenom zapovjedništvu koalicijskih snaga u kampu „ARIFJAN“, Država Kuvajt, a potom u kampu „Union III“ u Bagdadu u Republika Iraku.

2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama

U svrhu pružanja potpore civilnim institucijama i stanovništvu u slučaju katastrofa i velikih nesreća te potrage i spašavanja, Hrvatska vojska nastavila je 2021. godine razvijati i jačati sposobnosti potrebne za izvršavanje jedne od svojih temeljnih misija. Najveći je naglasak pritom stavljen na postrojbe kojima je provedba potpore civilnim institucijama primarna (eskadrila protupožarnih zrakoplova, Obalna straža Republike Hrvatske) odnosno dopunska zadaća (logističke i zdravstvene postrojbe, sposobnost traganja i spašavanja Zapovjedništva specijalnih snaga), kao i na formiranje namjenski organiziranih snaga težišno iz sastava Hrvatske kopnene vojske (inženjerijske postrojbe, postrojbe nuklearno-biološko-kemijske obrane). Organizacija, sustav obuke i standardi opremanja specifičnom opremom prilagođavaju se potrebama zadaća. U skladu s operativnim planovima i zahtjevima, Hrvatska vojska pružala je pomoć civilnim institucijama i stanovništvu sudjelovanjem u gašenju požara otvorenog prostora, zračnim prijevozom životno ugroženih osoba, prevoženjem timova i organa za transplantaciju, potragom i spašavanjem na kopnu, otocima i moru, borbi s pandemijom COVID-19, obrani od poplava te uklanjanju posljedica potresa.

Potpura u gašenju požara otvorenog prostora

Provedbene aktivnosti Hrvatske vojske u protupožarnoj sezoni 2021., u skladu s Programom aktivnosti Vlade Republike Hrvatske u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2021. godini odvijale su se od 21. lipnja do 23. rujna. Zaprimljeno je 278 zahtjeva Hrvatske vatrogasne zajednice, od čega 276 zahtjeva za angažiranje zračnih protupožarnih snaga te dva zahtjeva za angažiranje protupožarnih kopnenih snaga. Zračne snage su na gašenju požara i protupožarnim izviđanjima izvršile 5 381 let, ostvarile 852:25 sati naleta, izbacile ukupno 25 220 tona vode, utrošile 544 529 litara goriva, prevezle 7,5 tona tereta te potrošile 7 564 litre pjenila.

Slika 28. Gašenje požara kod Segeta Donjeg

Kopnene snage protupožarnih namjenski organiziranih snaga iz vojarne „Knez Trpimir“ Divulje angažirane su u kolovozu 2021. s 26 vojnika na gašenju požarišta Seget Gornji u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Na požarištu su bili angažirani 11:35:00 sati, gdje su dali velik doprinos u gašenju jednog od najvećih požara u Republici Hrvatskoj do sada. Tim besposadnih zrakoplovnih sustava angažiran je 13 puta od 21. lipnja do 23. rujna 2021. u izviđanju područja koja su procijenjena kao visokorizična s ciljem ranog otkrivanja požara i snimanja požarišta. Na protupožarnim izviđanjima provedeno je ukupno 14 letova i ostvareno 31:27:00 sati naleta.

Sve zadaće u 2021. godini izvršene su u skladu s odlukama, operativnim planom, zapovijedima i uz koordinaciju i suradnju kako unutar Hrvatske vojske, tako i s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom te ostalim tijelima sustava domovinske sigurnosti. Ukupno je za ove zadaće utrošeno 98.628.000,00 kuna odnosno 97,4 % od planiranoga.

Angažiranje snaga u okviru prijelaznih „rescEU“ kapaciteta

Republika Hrvatska nastavila je uspješnu suradnju s Europskom komisijom u okviru Mehanizma civilne zaštite Unije – rescEU. Za potrebe protupožarne sezone 2021. godine u prijelazne kapacitete rescEU deklarirana su dva aviona CL-415 Canadair. U 2021. godini Hrvatska vojska je uspješno izvršila četiri zadaće pružanja humanitarne pomoći u gašenju požara otvorenog prostora protupožarnim zrakoplovima u inozemstvu. Dva angažmana provedena su u okviru prijelaznih rescEU kapaciteta (Republika Turska i Helenska Republika), a dva u okviru bilateralne suradnje u Bosni i Hercegovini. Angažiranje u okviru rescEU mehanizma sufinancirala je Europska komisija.

Ukupno je na sva četiri angažiranja izvan Republike Hrvatske izvršeno 376 letova, ostvareno 102:40:00 sati naleta, izbačeno je 2 058 tona vode te utrošeno 92 793 litre goriva.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Hitni medicinski prijevoz helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva životno ugroženih, ozlijeđenih ili oboljelih osoba do zdravstvenih ustanova jedan je od iznimno važnih oblika pomoći civilnom stanovništvu i potpore zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske. Uloga Hrvatske vojske i njihova koordinacija s nadležnim tijelima za izvršavanje ovih zadaća uređena je Sporazumom između Ministarstva obrane, Ministarstva zdravstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu. U 2021. godini Hrvatska vojska je postupala po 789 zahtjeva za hitnim zračnim medicinskim prevoženjem. Prevezeno je 890 pacijenata i 102 pratitelja, od kojih su 86 bili strani državljani. Realizirana su 2 333 leta u trajanju od 900:35 sati, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu. U stalnoj 24-satnoj spremnosti nalazile su se osposobljene posade i dva transportna helikoptera te vojni medicinski timovi, koji su u operativnoj spremnosti u vojarni „Knez Trpimir“ u Divuljama te na otoku Krku u Zračnoj luci Rijeka. Realizirana su dva zahtjeva za prijevoz organa za transplantaciju. Prevezena su četiri člana tima, a u realizaciji zadaće prijevoza organa za transplantaciju ostvareno je šest letova u trajanju od 5:20 sati.

Traganje i spašavanje

Zadaće traganja i spašavanja na kopnu, otocima i moru u 2021. provedene su u suradnji i prema zahtjevima županijskih centara 112/operativnih centara civilne zaštite, Hrvatske gorske službe spašavanja i Obalne straže Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva sudjelovali su i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području, odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima. Za ove zadaće korišteni su helikopteri Mi-8MTV.

U zadaćama traganja i spašavanja na kopnu i otocima sudjeluje Hrvatsko ratno zrakoplovstvo s dva transportna helikoptera koji su bazirani u vojarni „Lučko“ i vojarni „Knez Trpimir“ Divulje te su operativno podređeni zapovjedniku Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Od 20 zaprimljenih realizirano je 17 zahtjeva traganja i spašavanja na kopnu i otocima. Provedena su 84 leta u trajanju od 27:00 sati naleta, kada je prevezeno 13 unesrećenih i 68 spasitelja. Realizirana su sva tri zaprimljena zahtjeva za angažiranje zrakoplova tako da je izvršen jedan let u trajanju od 1:40 sati naleta s Mi-8 MTV te dva leta u trajanju od 3:55 sati naleta PC-9 Obalne straže Republike Hrvatske. Od devet zaprimljenih zahtjeva za angažiranje plovila realizirane su sve zadaće čime je ostvareno 17 dana u plovidbi te je ostvareno 78:28 sati plovidbe.

Pandemija bolesti COVID-19

Hrvatska vojska je u 2021. godini nastavila provoditi mjere, radnje i postupke radi identifikacije zaraze virusom COVID-19, sprječavanja širenja zaraze te izolaciju i liječenje zaraženih i oboljelih pripadnika Hrvatske vojske, kao i civilnog stanovništva. U Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske kao predstavnik Ministarstva obrane sudjelovao je i zapovjednik Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. Organizacija života i rada pripadnika Hrvatske vojske odvijala se u skladu s epidemiološkom situacijom, odlukama Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, kao i preporukama Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo.

Angažiranje pripadnika, sredstava te uporaba infrastrukture Hrvatske vojske u svrhu borbe protiv pandemije obuhvaćala je:

- provođenje protuepidemijskih mjera dezinfekcije prostora, objekata i sredstava
- postavljanje infrastrukture u potpori kapacitetima za zbrinjavanje oboljelih civila i pripadnika Ministarstva obrane i Hrvatske vojske
- sudjelovanje pripadnika zdravstvene struke u potpori zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj
- cijepljenje pripadnika Ministarstva obrane i Hrvatske vojske
- potporu Hrvatskome zavodu za javno zdravstvo u provedbi organiziranog prijavljivanja građana za cijepljenje (deset radnih stanica u pozivnim centrima)
- prijevoz pacijenata.

Zaštita od poplava

Tijekom 2021. godine aktivnosti Hrvatske vojske bile su usmjerene na nastavak angažiranja u sanaciji posljedica poplave na području naselja Kokorići u Vrgorcu u prosincu 2020.

Osigurana je potpora u sanaciji posljedica poplave uklanjanjem zečjeg nasipa na prometnicama oko naselja Kokorići te angažiranjem inženjerijske postrojbe za izradu puta i sanaciju postojećih prometnica. Na provedbi zadaće angažirani su pripadnici Hrvatske ratne mornarice i inženjerijskih postrojbi Hrvatske kopnene vojske s 20 pripadnika, tri inženjerijska stroja i dva motorna vozila.

Potpora u uklanjanju posljedica potresa

Potpora u uklanjanju posljedica potresa na području Sisačko-moslavačke, Karlovačke i Zagrebačke županije provodila se ustrojenim, namjenski organiziranim snagama Hrvatske vojske i uspostavljanjem Taktičkog operativnog centra u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji. Zadaća je bila prikupljanje podataka s terena i praćenje aktivnosti postrojbi i pripadnika Hrvatske vojske u potpori uklanjanja posljedica uzrokovanih potresom. Uspostavljen je operativni tim Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske na čelu sa zapovjednikom Hrvatske kopnene vojske, kojega je poslije zamijenio zamjenik načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. Temeljna zadaća tima bila je koordinacija aktivnosti sa Stožerom civilne zaštite Republike Hrvatske i rukovođenje angažiranih snaga. Namjenski organiziranim snagama pridodani su kibernetički i vojni policijski timovi. Kao dio Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske uspostavljeno je Operativno središte stožera sastavljeno od predstavnika Ravnateljstva civilne zaštite, Hrvatske vatrogasne zajednice, Hrvatske gorske službe spašavanja, Hrvatskoga Crvenog križa, policije i Hrvatske vojske sa zadaćama koordinacije, razmjene informacija te osiguranja učinkovite i racionalne uporabe ljudstva i svih materijalno-tehničkih sredstava u području angažiranja.

Zadaće i aktivnosti potpore Hrvatske vojske u 2021. godini uključivale su:

- potragu i spašavanje životno ugroženih osoba
- raščišćavanje i saniranje prometnica i javnih površina na stradalom području
- potporu saniranju šteta nastalim na objektima (saniranje krovišta i dimnjaka)
- sanaciju klizišta
- izradu propusta
- uređenje pristupnih putova u dvorišta
- potporu u premještanju štíćenika javnih ustanova oštećenih u potresu
- inženjerijske radove u potpori izrade kontejnerskih naselja
- helikopterski prijevoz

- potporu u osiguranju energenata (električna energija, pogonsko gorivo)
- zdravstvenu potporu
- opskrbu vodom i hranom
- privremeno zbrinjavanje štíćenika domova za starije i nemoćne, kao i stanovnika Petrinje i okolnih naselja čiji su stambeni objekti srušeni u potresu (u vojarni su osigurani smještaj, prehrana i zdravstvena skrb za 404 osobe)
- izviđanje lokacija postavljanja, utovar, pretovar, prijevoz i postavljanje stambenih kontejnera, mobilnih kućica i šatora (pretovareno je 3833 kontejnera, postavljeno 400 kontejnera i 52 mobilne kućice)
- pomoć u prihvatu, prijevozu i razvrstavanju humanitarne pomoći (prevezeno 28 šlepera, cca 720 tona)
- geosondiranje nasipa na Kupi i Savi (Petrinja, Sisak) u suradnji s Hrvatskim vodama,
- odvoz urušenih dijelova građevina, snimanje kritične infrastrukture bespilotnim i besposadnim letjelicama u cilju detekcije zatrpanih osoba u ruševinama te izrada preliminarne procjene nastale štete
- angažiranje mobilnih timova za civilno-vojnu suradnju (provedeno 345 obilaska)
- izvlačenje i prevoženje arhivske građe iz civilnih i vjerskih ustanova
- pružanje komunikacijsko-informacijske potpore Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske, Operativnom središtu Stožera, izdvojenoj bazi Lekenik te Timu Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
- pružanje potpore Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske sa zadaćom pregleda i procjene oštećenih objekata u potresu (pregled izvršen na 1780 objekata)
- operativnu i logističku potporu nacionalnom Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović”, Petrinja.

U prvoj polovici 2021. godine dnevna angažiranost pripadnika Hrvatske vojske na uklanjanju posljedica potresa u prosjeku je iznosila do 60 pripadnika dnevno, a svakodnevno je bilo na raspolaganju 129 motornih vozila i strojeva (63 vozila za prijevoz tereta, 18 inženjerijskih sredstava, 10 specijalnih vozila, 10 sredstava za manipulaciju i 28 vozila za prijevoz osoba).

Slika 29. Hrvatska vojska pomaže na područjima pogođenim potresom

Slika 30. Pružanje potpore u postavljanju stambenih kontejnera na području Sisačko-moslavačke županije

Sudjelovanje Hrvatske vojske u protokolarnim aktivnostima na ukopima preminulih hrvatskih branitelja

Tijekom 2021. godine Hrvatska vojska je pružala potporu kod odavanja počasti preminulim hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata na temelju Sporazuma o odavanju vojne počasti na ispraćajima i ukopima hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata sklopljenim s Ministarstvom hrvatskih branitelja. Potpora je osigurana na 4355 ukopa uz angažiranje 44 522 pripadnika.

Potpore državnim i drugim tijelima

Hrvatska vojska pruža potporu i pomoć državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, udrugama proizišlima iz Domovinskoga rata i drugim udrugama te pravnim osobama.

Tako je 2021. godine potporu i pomoć pružila u 5 408 aktivnosti. Za pružanje potpore i pomoći Hrvatske vojske donosi se odluka ministra obrane koja se provodi po zapovijedi načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Premda je Zakon o obrani na snazi od 2013. godine, postupanje za traženje potpore Hrvatske vojske Predsjedniku Republike Hrvatske promijenilo se 2021. godine te Ured predsjednika Republike Hrvatske zahtjeve za potporu dostavlja načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske koji donosi zapovijedi bez odluke ministra obrane. Do 2021. godine zahtjevi za pružanje potpore iz Ureda predsjednika Republike Hrvatske dostavljali su se Ministarstvu obrane o čemu se donosila odluka ministra obrane i potpora se provodila dalje prema zapovijedi načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

U vezi s takvim postupanjem ministar obrane je upozoravao načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske da su materijalna sredstva kojima se koristi Hrvatska vojska u vlasništvu Republike Hrvatske, a njima upravlja i raspolaze Ministarstvo obrane. Ministar obrane kao čelnik državnog tijela za obranu fiskalno je odgovoran za zakonito i namjensko trošenje proračunskih sredstava za obranu.

Neisplata dnevnica za službeno putovanje i naknada za rad u terenskim uvjetima djelatnim vojnim osobama prouzročene su donošenjem takvih zapovijedi. Međutim, kako je briga Ministarstva obrane za materijalna prava vojnika, dočasnika i časnika koje je pokazalo kontinuiranim povećanjem plaća, unaprjeđenjem standarda života i rada djelatnih vojnih osoba izvršena je isplata dnevnica i naknada vojnicima i drugim djelatnim vojnim osobama koje su zadaće izvršili po zapovijedi i koje ne mogu biti odgovorne za takvo postupanje svojih nadređenih.

Uz navedene nepravilnosti vezane za korištenje materijalnih sredstava, izmjene postojećih procedura primijećene su i u prigodama vojnih svečanosti, davanja prisega te drugim događajima u Hrvatskoj vojsci koje se mogu protumačiti isključivo kao zloupotreba Hrvatske vojske za političke svrhe.

Radi daljnjeg unaprjeđenja i razvoja obrambenog resora i funkcioniranja Hrvatske vojske, plan je pristupiti izmjenama zakonskih propisa kako bi se precizirale pojedine odredbe zakona i kako bi se uklonila različita tumačenja u primjeni zakona, u interesu Hrvatske vojske.

2.2. Pregled stanja sposobnosti Hrvatske vojske

Razvoj sposobnosti usmjeren je na granske i združene NATO ciljeve sposobnosti s posebnim naglaskom na razvoj sposobnosti koje NATO definira kao prioritetne.

Posebna pozornost tijekom 2021. godine posvećena je procesu prilagodbe ustroja Hrvatske vojske u potpori dostizanja zahtijevanih sposobnosti i implementaciji NATO ciljeva sposobnosti. Nastavljeni su procesi uvođenja novih oružnih sustava i opreme u skladu s listom prioritetnih projekata opremanja i modernizacije: višenamjenskoga borbenog aviona, višenamjenskog helikoptera UH-60M „Black Hawk“, povećanog broja novih i moderniziranih borbenih oklopnih vozila BOV Patria CRO i obalnoga ophodnog broda. Radi razvoja vlastitih sposobnosti te doprinosu zajedničkim sposobnostima Hrvatska vojska osim u sklopu NATO-a pridonosi i razvoju sposobnosti Europske unije.

Najvažniji mehanizam razvoja tih sposobnosti je sudjelovanje u projektima Stalne strukturirane suradnje Europske unije (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*). Projekti Stalne strukturirane suradnje Europske unije u kojima sudjeluje Hrvatska vojska su: Vojna pokretljivost, Paket sposobnosti razmjestive vojne pomoći u slučaju katastrofe, Mreža logističkih čvorišta u Europi i potpora operacijama, Kibernetički timovi za brzi odgovor i zajedničko djelovanje, Unaprjeđenje pomorskog motrenja, Nuklearno biološko kemijsko motrenje kao usluga te projekt Zračna moć.

Tijekom 2021. godine započet je i proces izrade Kataloga obrambenih sposobnosti za izvršenje prve i druge misije s planiranim završetkom rada na katalogu u prvoj polovici 2022. godine. Katalog se temelji na važećim nacionalnim dokumentima obrambenog planiranja, a kao referentni dokumenti koriste se i NATO publikacije. Katalog obrambenih sposobnosti pružit će jasan prikaz razlike između trenutnog stanja i ciljanog stanja svih sposobnosti potrebnih za uspješno izvršenje misija i zadaća postrojbi, grana i zapovjedništava, a u konačnici i Hrvatske vojske u cjelini.

Ciljevi sposobnosti Hrvatske vojske

U okviru četverogodišnjeg ciklusa NATO obrambenog planiranja, u 2021. godini je završen proces implementacije ciljeva sposobnosti dodijeljenih Republici Hrvatskoj 2017. godine, a u listopadu 2021. Republika Hrvatska preuzela je novi paket NATO Ciljeva sposobnosti 2021.

Fokus je i dalje na razvoju i dostizanju sposobnosti srednje pješačke brigade s pripadajućim sposobnostima borbene potpore i službi borbene potpore. Zahtjevi koji proizlaze iz NATO ciljeva sposobnosti ugrađeni su u Vojne prioritete od 2023. do 2025. godine i definirani kao ključni u procesu izrade novoga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske.

2.3. Obuka i vježbe

Obuka u Hrvatskoj vojsci provodi se na jedinstvenim doktrinarnim načelima za sve tri misije, s usredotočenosti na razvoju i održavanju sposobnosti za provedbu dodijeljenih misija i zadaća u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te u cilju implementacije NATO Ciljeva sposobnosti.

U uvjetima pandemije bolesti COVID-19 u punom opsegu provedene su nužne obučne i vježbovne aktivnosti planirane za pripremu i obuku snaga koje se upućuju u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i druge aktivnosti u inozemstvu, ocjenjivanje deklariranih snaga te za održavanje dostignute razine operativnih sposobnosti. Obuka i vježbe radi postizanja i provjere novih operativnih sposobnosti bili su usredotočeni na kibernetičku obranu, strategijsko elektroničko izviđanje te na intenzivnu obuku na novonabavljenim sustavima unutar Republike Hrvatske ili sustavima u nabavi (UH-60M „Black Hawk“) u inozemstvu.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provedeno je kao standardizirani proces tranzicije civilne osobe u vojnika/mornara.

Obuka kadeta provedena je kroz zimske, ljetne i granske kampove koji se provode na poligonima i vježbalištima Hrvatske vojske.

U području obučavanja nastavljeno je s provedbom obuke za razvoj vođa u Središtu za razvoj vođa „Marko Babić“, Udbina, kroz koju su u dva provedena ciklusa obuke prošla 93 pripadnika Hrvatske vojske.

Provedene su Seleksijsko-klasifikacijska obuka i Temeljna obuka iz psiholoških operacija te je nastavljena obuka i mentoriranje pripadnika specijalnih snaga vezano za razvoj sposobnosti psiholoških operacija. Proveden je nadzor i ocjenjivanje elemenata potpore psiholoških operacija na vježbi „Udar 21“.

Zapovjedništvo specijalnih snaga dostiglo je punu operativnu sposobnost pomorske grupe specijalnih snaga u sklopu implementacije paketa Ciljeva sposobnosti 2021, za što je ocjenjivanje provedeno u sklopu vježbe „Meduza 2021“ prema NATO standardima.

Provedena su dva tečaja za ocjenjivače borbene spremnosti kopnenih snaga na kojima su osim pripadnika Hrvatske vojske sudjelovali i pripadnici država članica A5 inicijative (Crna Gora, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Albanija i Bosna i Hercegovina). Ocjenjivanje borbene spremnosti u 2021. godini provedeno je isključivo u potpori spremnosti deklariranih snaga za NATO inicijativu spremnosti, NATO Ciljeva sposobnosti 2021. te postrojbi za sudjelovanje u NATO operacijama potpore miru.

U Međunarodnom središtu za obuku specijalnih zračnih snaga sa sjedištem u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“, Zemunik Donji, za pripadnike Hrvatske vojske provedena su tri tečaja i dva modula iz područja planiranja specijalnih zračnih operacija.

Ujedno se u 2021. godini provodila i obuka namjenski organiziranih snaga predviđenih za potporu civilnim institucijama u zemlji prilikom katastrofa i velikih nesreća.

U 2021. godini od planiranih 60 vježbi (44 međunarodnih i 16 nacionalnih) provedena je 41 vježba (30 međunarodnih i 11 nacionalnih). Neprovedene vježbe nositelj je odgodio ili otkazao iz objektivnih razloga vezanih uz pandemiju bolesti COVID-19. Na vježbama je sudjelovalo 5 337 pripadnika Hrvatske vojske.

Najznačajnija vježba u 2021. godini „IMMEDIATE RESPONSE 21“, provedena je od 17. svibnja do 2. lipnja 2021. Naglasak je bio na logističkoj potpori kopnenih snaga u tranzitu i integraciji multinacionalnih snaga. Vježba je paralelno provedena u Republici Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Helenskoj Republici, Republici Kosovu, Saveznoj Republici Njemačkoj, Republici Poljskoj, Republici Sjevernoj Makedoniji, Republici Sloveniji i Republici Hrvatskoj. U Republici Hrvatskoj obučne su aktivnosti težišno provedene na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“, Slunj. Provedena je integracijska obuka te bojeva gađanja iz osobnog naoružanja, borbenih vozila, topničkog naoružanja i zrakoplova. Od partnerskih snaga sudjelovale su Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država s haubičkom bojnom, mehaniziranom satnijom s „Bradley“ borbenim vozilom pješastva te bitnicom „PATRIOT“ sustava protuzračne obrane, i Oružane snage Republike Slovenije s mehaniziranom satnijom i haubičkim vodom.

Slika 31. Vježba „Immediate Response 21“ uz sudjelovanje američkih i slovenskih pripadnika oružanih snaga

Vježba „Astral Knight 21“ provedena je od 13. do 21. svibnja 2021. kao združena vježba sa snagama na terenu (*Live Exercise – LIVEX*) te u simuliranom okruženju Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država s partnerskim članicama u sklopu Integrirane zračne i raketne obrane.

Cilj vježbe je razvoj mogućnosti zapovijedanja i kontrole Integrirane zračne i raketne obrane kroz više zapovjednih centara u Ramsteinu u Saveznoj Republici Njemačkoj, Središtu za nadzor zračnog prostora u Talijanskoj Republici, Republici Sloveniji, Republici Albaniji i Republici Hrvatskoj, zrakoplovima za upozorenja i zračnu kontrolu koji su aktivno sudjelovali u provedbi zračnih operacija te izmještenim lokacijama američkoga mobilnog tima za nadzor i upravljanje zračnim prostorom na Malom Lošinju i Cerklju na Krki, Republika Slovenija. Sudjelovala su 53 zrakoplova (49 aviona i četiri helikoptera) u zračnom i teritorijalnom prostoru Talijanske Republike, Republike Slovenije, Republike Albanije, Crne Gore i Republike Hrvatske.

Slika 32. Uspješno provedena vježba „Astral Knight 21“

Vježba „Udar 21“ provodila se od 11. do 22. listopada 2021. radi ocjenjivanja deklariranih snaga za provedbu zadaća punog spektra u skladu sa zahtijevanim sposobnostima pod simuliranim uvjetima bojišta. U odnosu na zahtijevane sposobnosti provedeno je ocjenjivanje svih sastavnica. Bojna grupa mehaniziranog pješništva na vježbi s bojnim gađanjem prikazala je uvježbanost i osposobljenost u brzom i učinkovitoj pripremi i provedbi borbenih djelovanja, kao i integraciji pridodanih elemenata vatrene potpore.

2.4. Logistička potpora

Logistička potpora provodila se u svrhu osiguranja provedbe redovitih zadaća, operacija potpore miru, pomoći civilnim institucijama i vojnim vježbama. Prioriteti su bili usmjereni na uspostavljanje logističke potpore u uvođenju novih sustava naoružanja i opreme, povećanje sigurnosti skladištenja i čuvanja ubojnih sredstava te osiguravanje ispravnosti ključnih borbenih sustava.

Provodile su se aktivnosti transporta, održavanja građevina, opremanja odjećom i obućom kao i pružanje potpore u osiguranju ostalih materijalnih sredstava i usluga. Udio rashoda logističkih troškova u odnosu na ukupne rashode u 2021. godini iznosio je 19,72 %.

2.4.1. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava

Temeljna zadaća održavanja materijalno-tehničkih sredstava u 2021. godini bilo je zadržavanje dostignute razine ispravnosti te smanjenje utjecaja posljedica pandemije bolesti COVID-19 na logističke lance opskrbe. Najveći udio troškova u strukturi održavanja po korisnicima odnosi se na materijalno-tehnička sredstva Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

U 2021. godini proveden je godišnji servis BOV Patria CRO u postrojbama Hrvatske kopnene vojske, a dvogodišnji i četverogodišnji u postrojbama Zapovjedništva za potporu. Kapacitetima ugovorenih dobavljača realizirani su radovi remonta hidro-pneumatskog ovjesa na pet vozila te protupožarnih sustava na dva vozila.

Nastavljen je višegodišnji i kontinuirani program generalne revizije tenkova M-84 u tvrtki Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. U 2021. godini završena je generalna revizija šest tenkova. Na uporabu Hrvatskoj vojsci predana su četiri vozila tipa M-ATV i jedan MRV koja su pripremljena u Remontnom zavodu Zapovjedništva za potporu. Težište je bilo na pripremi vozila za sudjelovanje u operaciji potpore miru KFOR na Kosovu.

Popravljen je i dovedeno u ispravno stanje 45 komada inženjerijskih sredstava. Veći popravci izvršeni su na 12 strojeva, izvršen je popravak i servisiranje inženjerijskih strojeva koji su bili na stalnim zadaćama sanacija potresnog područja u Petrinji i provedbi ekshumacija. Popravljeni su, servisirani i dovedeni u ispravno stanje četiri vučna elektroagregata, 21 prijenosni elektroagregat, 68 sredstava namijenjenih za obradu zelenih površina i protupožarnih pojaseva.

Održavanje komunikacijsko-informacijskih sustava, opreme i sredstava te nabava dijelova provodila se u prvom redu za sredstava koja se nalaze na uporabi, u/ili pripremi za misije i operacije. Pandemija bolesti COVID-19 uzrokovala je tržišne poremećaje i povećanje rokova isporuke te otežala realizaciju nabave i održavanja u predviđenim rokovima.

U remonta brodogradilišta na uslugu godišnjeg održavanja upućeno je 17 brodova i plovila, od čega je završen remont na njih 14.

Izvršena su godišnja održavanja topničkog naoružanja i propulzijskih sustava s ugradnjom novih, nabavljenih ili revidiranih motora te zamjena jednog sustava unutarnje brodske veze.

Izvršen je remont te je provedena nabava pričuvnih dijelova za potrebe održavanja helikoptera Mi-8/Mi-171SH i aviona MIG-21. Redovitim servisiranjem i održavanjem šest zrakoplova tipa CL-415 CANADAIR i šest AT-802 A/F AIR-TRACTOR osigurana je raspoloživost protupožarnih aviona tijekom trajanja protupožarne sezone. U Zrakoplovno-tehničkom centru d.d. izvršena je modifikacija komunikacijskog sustava na tri aviona CL-415, čime je završena potrebna modifikacija na svim avionima CL-415. Za potrebe održavanja školskih aviona PC-9M izvršena je ugradnja transmitera na šest aviona. Provedeno je redovito servisiranje i održavanje radarskog sustava FPS-117.

U srpnju 2021. zaprimljeni su i uskladišteni pričuvni dijelovi na letjelištu „Lučko” namijenjeni za potrebe održavanja helikoptera UH-60M „Black Hawk“ iz programa donacije.

Vršene su pripreme za prihvata helikoptera, zemaljske opreme, dokumentacije i američkog tima za primopredaju helikoptera UH-60M „Black Hawk“.

2.4.2. Opskrba materijalnim sredstvima

U području opskrbe materijalnim sredstvima 2021. godine nastavljena je nabava osobne opreme vojnika, ekonomično upravljanje opskrbom energentima, gorivom i mazivom te ubojnim sredstvima.

Materijalna sredstva klase III. – pogonska goriva, maziva i tekući energenti

Nabavljene količine goriva, maziva i tekućih energenata u 2021. godini osigurale su redovitu, neprekinutu i dostatnu opskrbu Hrvatske vojske za izvršenje svih zadaća u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Tijekom ožujka i travnja 2021. izvršene su znatne popune kapaciteta na benzinskim crpkama s pogonskim gorivima, po tadašnjim nižim cijenama, a ustrojstvene jedinice su popunu gorivom motornih vozila primarno vršile na benzinskim crpkama u nadležnosti Hrvatske vojske. Popuna spremnika pogonskih goriva na benzinskim crpkama u nadležnosti Hrvatske vojske izvršena je i potkraj 2021. godine, čime su stvorene pretpostavke za izvršenje redovitih zadaća u prvom polugodištu 2022. Realizirana je nabava motornih ulja i masti te sredstava za čišćenje, zaštitu i hlađenje.

Pogonsko gorivo kerozin (JET-A1) nabavljeno je prema potrebama angažiranja zrakoplova za redovite zadaće Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva (obuka, zaštita zračnog prostora) te pružanje pomoći civilnim institucijama.

Skladištenje i upravljanje kvalitetom materijalnih sredstava klase III. poboljšano je uporabom „plavog dizela“ za brodove Hrvatske ratne mornarice, uporabom mobilnih sustava za pretakanje i separiranje pogonskih goriva i ulja, provedbom kemijskih analiza i nadzorom kvalitete u laboratoriju za nadzor na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.

Materijalna sredstva klase V. – Ubojna sredstva (UbS)

Pričuve ubojnih sredstava u Republici Hrvatskoj skladište se u 14 vojnih skladišnih kompleksa. Zalihe ubojnih sredstava izvan Republike Hrvatske za potrebe postrojbi u operacijama potpore miru i misijama čuvaju se u terenskim skladištima savezničkih i partnerskih zemalja.

U 2021. godini nastavljena je optimizacija zaliha ubojnih sredstava industrijskim zbrinjavanjem i planskim uništavanjem rashodovanih, neperspektivnih i neispravnih sredstava te je u 2021. godini zbrinuto 994,40 tona viška neperspektivnih ubojnih sredstava.

2.4.3. Prehrana i usluge

Prehrana pripadnika Hrvatske vojske planira se i realizira na temelju propisa i ugovora zaključenih s trgovačkim društvom „Pleter-usluge“ d.o.o. te ostalim ugovornim dobavljačima usluga prehrane. Na dijelu izdvojenih lokacija i na brodovima provodila se priprema i podjela kuhanih obroka. Nabavljene su dostatne količine individualnih borbenih obroka, vode za piće, namirnica i hrane za službene pse. Usluga pranja i glačanja ostvarena je u skladu s ugovorima i potrebama Hrvatske vojske.

2.4.4. Prometna potpora

U Hrvatskoj vojsci u evidenciji se nalazi 1 612 nebojnih motornih vozila, od čega 1 370 vozila u vlasništvu i 242 vozila u najmu. U strukturi 1 370 nebojnih motornih vozila u vlasništvu je 38 marki i 147 tipova vozila. Zbog isteka resursa i ekonomske neisplativosti održavanja pokrenuti su postupci rashoda za određena motorna i priključna vozila.

Strateški transport

Organizacija strateškog prijevoza nacionalna je odgovornost, a Republika Hrvatska je u obvezi samostalno osigurati pristup kapacitetima strateškog prijevoza osoba i tereta potpisivanjem ugovora s nacionalnim i/ili međunarodnim prijevoznicima. U travnju 2021. potpisan je ugovor o pomorskom strateškom prijevozu između Ministarstva obrane i Agencije za podršku i nabavu NATO-a (*NATO Support and Procurement Agency – NSPA*) čime je ostvarena sposobnost pomorskog strateškog transporta, što je u potpori implementacije Ciljeva sposobnosti. Potpisivanjem ugovora za pomorski strateški prijevoz Republika Hrvatska postala je punopravnom članicom odbora za pomorski strateški prijevoz pri Međunarodnom centru za koordinaciju (*Multinational Coordination Center Europe – MCCE*). Pristupanjem ovom Centru te inicijativama *Multinational Sealift Steering Committee – MSSC*, *Air Transport and Air-to-Air Refueling and other Exchanges of Services – ATARES* i *Surface Exchange of Services – SEOS* stvoreni su preduvjeti za strateški transport snaga kopnom, morem i zrakom i realizaciju pripadajućeg NATO cilja sposobnosti.

Nacionalno središte za koordinaciju kretanja

Nacionalno središte za koordinaciju kretanja pruža potporu stranim oružanim snagama prilikom prolaska ili boravka na teritoriju Republike Hrvatske. Tijekom 2021. godine Nacionalno središte za koordinaciju kretanja u suradnji s Upravom za granice Ministarstva unutarnjih poslova, Upravom za konzularne poslove Ministarstva vanjskih i europskih poslova te Carinskom upravom Ministarstva financija, organiziralo je 742 kopnena provoza stranih oružanih snaga teritorijem Republike Hrvatske. Osiguran je smještaj kod 45 provoza stranih oružanih snaga.

Kodifikacija, normizacija i potpora zemlje domaćina

Tijekom 2021. godine u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci implementiran je modul „Kodifikacija materijalnih sredstava“ Logističkog informacijskog sustava (LOGIS), u kojem se centralizirano provodi kodifikacija materijalnih sredstava. U informacijskom sustavu LOGIS započeta je nadogradnja modula za materijalnu evidenciju u cilju integracije s informacijskim sustavom za materijalno knjigovodstvo.

Nacionalni kodifikacijski ured Hrvatska, koji djeluje u sklopu savezničkog sustava, proveo je zadaću prelaska na EML (*Extensible Markup Language*) format koji se koristi pri dodjeljivanju NSN (*NATO Stock Number*) i NCAGE koda (*National Commercial and Governmental Entity Code*) čime se omogućio detaljniji opis materijalnih sredstva u NATO sustavu kodifikacije.

U 2021. godini prihvaćeno je 90 i primijenjeno 37 NATO standardizacijskih dokumenata (STANAG-a), dostavljeno je nacionalno stajalište za 485, a primijenjeno je ili implementirano 136 STANAG-a. Ažuriran je Katalog sposobnosti za potporu zemlje domaćina (*Host Nation Support –HNS*) te je u listopadu 2021. dostavljen u nadležno NATO zapovjedništvo. Katalog nadopunjen novim civilnim i vojnim infrastrukturnim kapacitetima i lokacijama kojima se mogu koristiti članice NATO-a u sklopu potpore zemlje domaćina.

Zdravstvena potpora

Tijekom 2021. godine Vojno zdravstveno središte djelovalo je svim raspoloživim mjerama i sredstvima na prevenciji pandemije bolesti COVID-19. Nakon dolaska cjepiva započelo je cijepljenje pripadnika Hrvatske vojske, pri čemu su prednost imali kandidati za odlazak u misije i operacije (na temelju zahtjeva dobivenih od NATO-a, Europske unije i Ujedinjenih naroda), djelatnici angažirani na uklanjanju posljedica potresa, prioriteta zapovjedništva, zdravstvena služba, vojna policija, kao i pripadnici operativnih dežurstava.

Preventivna medicinska zaštita provodila se kroz epidemiološke izvide i mjere.

Tijekom 2021. godine zarazu su preboljela 4 133 pripadnika. Šestero pripadnika preminulo je od posljedica zaraze bolesti COVID-19.

Do kraja 2021. godine dostignuta je procijepljenost (minimalno jedna doza cjepiva) od 74,7 %, što uz preboljele obuhvaća više od 85 % pripadnika s određenom dozom imunosti. Uz navedeno, nabavljeno je 720 doza cjepiva protiv gripe.

Zadaće zdravstvene službe u 2021. godini, uz prevenciju pandemije bolesti COVID-19 bile su nastavak rotacija hrvatskih časnika na poziciji savjetnika za zdravstvo u zapovjedništvu operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, prijam pet doktora medicine, tri doktora veterinarske medicine, jednog dentalne medicine i jednog magistra farmacije kroz javne natječajne te upućivanje četiri vojna liječnika na specijalizacije za potrebe Ministarstva obrane. U isto vrijeme 10 doktora medicine dobilo je specijalizaciju za civilne ustanove.

Popunjavanje pozicije savjetnika za zdravstvo u zapovjedništvu operacije potpore miru KFOR na Kosovu pozdravio je NATO jer je popuna ove važne pozicije godinama predstavljala izazov.

Potpora civilnim institucijama imala je veći opseg nego 2020. godine. Cjelogodišnja pripravnost barokomore u Splitu zbrinula je 19 životno ugroženih pacijenata.

Zatvaranjem stacionara u Areni Zagreb, početkom siječnja 2021. završila je potpora civilnim institucijama u zbrinjavanju COVID-19 bolesnika. U potresom pogođenu Petrinju upućeni su vojni zdravstveni timovi te timovi vojne veterinarske inspekcije, radi zbrinjavanja civila smještenih u vojarni. Dolaskom cjepiva u Republiku Hrvatsku pružena je pomoć pri provedbi cijepljenja stanovništva u Petrinji, Dubrovniku i Šibeniku, rad u pozivnim centrima za prijavu građana za cijepljenje te pomoć u obavještanju kontakata zaraženih u Zagrebu.

Potkraj 2021. godine i u siječnju 2022., na zahtjev Opće bolnice Varaždin, upućeno je 10 medicinskih sestara za rad na COVID odjelu. Specijalisti medicine rada u Zavodu za zrakoplovnu medicinu i Zavodu za pomorsku medicinu u 2021. godini pregledali su 7 824 osobe.

Tijekom 2021. godine dio prostora Zavoda za zrakoplovnu medicinu (1000 m²) pretvoren je u odjel za izolaciju COVID-19 pacijenata. Odjel za hiperbaričnu i podvodnu medicinu Zavoda za pomorsku medicinu proveo je 156 pregleda za ronioce i 146 pregleda civilnih pacijenata upućenih na hiperbaričnu oksigenoterapiju. Vojni veterinari su u 2021. godini proveli 1311 redovitih i 24 izvanredna nadzora te 163 uzorkovanja hrane i vode za piće, bez nalaza odstupanja od propisanih normi.

Nakon potresa u Sisku i Petrinji uključeni su u nadzor higijene smještaja i prehrane u objektima vojarnje u Petrinji, nadzor pripreme hrane u vojnim lokacijama te provođenje potrebnih mjera deratizacije, dezinfekcije i dezinfekcije. U potresom pogođenim objektima provedeno je 186 nadzora, a deratizacijskih, dezinfekcijskih i dezinfekcijskih mjera u oko 1000 objekata. 2021. godine organizirano je 13 akcija dobrovoljnog darivanja krvi uz poduzimanje potrebnih epidemioloških mjera.

2.5. Izvanredni događaji

U 2021. godini najčešći uzrok izvanrednih događaja je ljudski faktor, dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, elementarna nepogoda, neispravnost materijalno-tehničkih sredstava i dr.

Prevenција izvanrednih događaja zadaća je zapovjednika na svim razinama vođenja i zapovijedanja u Hrvatskoj vojsci.

U 2021. godini svjedočili smo smrtnim slučajevima pripadnika Hrvatske vojske koji su se dogodili nevezano uz službu u Hrvatskoj vojsci odnosno izvan službe. Svi su navedeni događaji individualni.

Nesretni događaji dogodili su se pripadnicima Hrvatske vojske različite dobi i iz različitih postrojbi i mjesta službe te ni na jedan način nisu bili povezani.

Stradali pripadnici obavljali su liječničke preglede i nisu pronađeni indikatori koji bi upućivali na određene probleme i teškoće.

Izvanredni događaji u Hrvatskoj vojsci prate se i analiziraju kako bi se primjenjivale preventivne mjere. Tim pitanjima bavi se zapovjedni lanac, sigurnosno-obavještajni sustav, vojna policija te psihološka i zdravstvena struka.

U postrojbama Hrvatske vojske raspoređeni su vojni psiholozi čija je primarna zadaća pružanje psihološke potpore pripadnicima Hrvatske vojske. Profesionalni put razvoja karijere pripadnika Hrvatske vojske, od prijma u službu pa do prestanka službe, prati potpora vojnih psihologa.

U Hrvatskoj vojsci postoji nulta stopa tolerancije na prisutnost droge te je u kontekstu otkrivenih slučajeva u 2021. godini pojačan nadzor i poduzete stegovne radnje kako bi se takve događaje svelo na minimum.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju

Ministarstvo obrane 2021. godine nastavilo je s kontinuiranom potporom civilnim nositeljima i sudionicima obrambenih priprema u izradi planskih dokumenata u vidu slobodnog izražavanja i obuke. Kao nacionalni koordinator procesa implementacije NATO Mjera odgovora na krize u Republici Hrvatskoj Ministarstvo obrane kontinuirano prati i osigurava usklađenost i komplementarnost nacionalnih aktivnosti s NATO-ovim preporukama i procedurama. U izvještajnom razdoblju održano je nekoliko međuresornih sastanaka s nadležnim tijelima države uprave radi daljnjeg unaprjeđenja mehanizma koordinacije. Predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske aktivno su sudjelovali u međunarodnim aktivnostima usmjerenim na razmjenu iskustava i znanja na području jačanja civilno-vojne suradnje i kriznog upravljanja.

Iako je zbog pandemije bolesti COVID-19 većina aktivnosti bila putem videokonferencija, održana je zadovoljavajuća razina sudjelovanja u simulacijskim nacionalnim i međunarodnim vježbama i radionicama.

Nastavljene su i aktivnosti kontinuiranog razvoja i održavanja sposobnosti potpore zemlje domaćina koju Republika Hrvatska pruža oružanim snagama država članica NATO-a i drugih partnerskih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske te je u tu svrhu u listopadu 2021. provedeno ažuriranje Kataloga sposobnosti u okviru potpore zemlje domaćina.

3.2. Inspekcijski poslovi

Inspekcijski nadzori provedeni su u Ministarstvu obrane, Hrvatskoj vojsci i kod civilnih nositelja obrambenih priprema.

Težište rada Inspektorata obrane bilo je na nadzorima područja koja se odnose na potporu realizaciji ciljeva definiranih Strateškim planom Ministarstva obrane, na razvoj i održavanje obrambenih sposobnosti, svrsishodan i održiv doprinos kolektivnoj obrani i međunarodnoj sigurnosti te na pomoć civilnim institucijama. Provedeno je 34 planiranih inspekcijskih nadzora te sedam izvanrednih. Tijekom provedenih nadzora predložena je 231 mjera, od toga 73 mjere iz nadležnosti Ministarstva obrane, 155 mjera iz nadležnosti Hrvatske vojske te tri mjere iz nadležnosti civilnih nositelja obrambenih priprema.

Na području upravljanja ljudskim potencijalima nadzori su bili usmjereni na utvrđivanje postupanja u području prestanka djelatne vojne službe i ostvarivanja prava iz radnog odnosa.

U području upravljanja materijalnim i financijskim resursima težište inspekcijskih nadzora bilo je na sustavu zrakoplovno-tehničkog održavanja transportnog zrakoplovstva, području vojnoga graditeljstva, popisu imovine s financijskog aspekta, području rashodovanja i zbrinjavanja materijalnih sredstava s težištem na naoružanju i vojnoj opremi te provedbi odluka za poboljšanje stanja u području termoenergetskih postrojenja, instalacija i posuda pod tlakom u vojnim lokacijama.

3.3. Sigurnosno-obavještajni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija pružala je tijekom 2021. godine sigurnosno-obavještajnu potporu državnim tijelima, donositeljima odluka u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci te pridonosila aktivnostima sustava nacionalne i domovinske sigurnosti, kao i obavještajnoj potpori savezničkim aktivnostima. Usprkos posljedicama pandemije COVID-19, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija zadržala je kontinuitet prikupljanja podataka od sigurnosnog i obavještajnog značaja prilagođavajući pritom poslovne i tehničke kapacitete te pružala puni opseg sigurnosno-obavještajne potpore obrambenom sustavu, nacionalnim autoritetima i međunarodnim organizacijama. Ostvaren je iznimno značajan angažman na području međunarodne suradnje.

U 2021. godini Vojna sigurnosno-obavještajna agencija u ime Republike Hrvatske predsjedala je Vojnim obavještajnim odborom (*Military Intelligence Committee – MIC*) NATO-a. Kroz brojne angažmane na odborima te drugim formatima Vojna sigurnosno-obavještajna agencija pridonosila je usmjeravanju i oblikovanju strateških procesa od primarnog interesa za NATO obavještajnu zajednicu.

Uloga predsjedatelja MIC-a dodatno je intenzivirala aktivnosti bilateralne i multilateralne suradnje sa sigurnosno-obavještajnim tijelima NATO-a i Europske unije, kao i djelovanje u sklopu regionalnih inicijativa. U područjima sigurnosno-obavještajnog postupanja Vojna sigurnosno-obavještajna agencija djelovala je u smjeru provođenja sigurnosno-obavještajne potpore obrambenom sustavu i sudjelovanju hrvatskih i savezničkih komponenti u operacijama, pružanja protuobavještajne zaštite štićenih osoba, objekata, prostora i kritične infrastrukture, praćenju globalnih procesa, kao i društvenih i sigurnosnih procesa u okruženju koji utječu na Republiku Hrvatsku i njezine interese.

Radi stvaranja svjesnosti o prijetnjama i rizicima za obrambeni sustav te preventivnog djelovanja u suprotstavljanju prijetnjama i rizicima o prikupljenim obavještajnim, protuobavještajnim i sigurnosnim podacima izvješćivani su krajnji korisnici – donositelji odluka na svim razinama odlučivanja.

Usporedo je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija razvijala i jačala sposobnosti prikupljanja, obrade i analize podataka te djelovanja u kibernetičkom prostoru. Radi povećanja učinkovitosti intenziviran je razvoj novih tehnoloških rješenja. Sposobnosti u funkcionalnom području razvijane su kroz različite oblike edukacije koje su provedene vlastitim kapacitetima u Republici Hrvatskoj ili edukacijskim programima NATO-a u inozemstvu.

U 2021. godini nastavljeno je jačanje suradnje sa sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske u zajedničkim područjima rada, kao i suradnja s drugim državnim tijelima.

3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa

U 2021. godini Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet u suradnji s Fakultetom prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizirala je obuku na temu sigurnosti letenja za časnike iz sastava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva zadužene za sigurnost letenja. U 2021. godini Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet pratila je rad te je sudjelovala u radu zapovjedništva NATO-a, Europske komisije i EUROCONTROL-a i odbora. Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet tijekom 2021. godine surađivala je s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o. i Zrakoplovno-tehničkim centrom d.d. Sudjelovala je u radu zajedničkog odbora Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. i Ministarstva obrane iz područja komunikacije, navigacije i nadzora te fleksibilnog korištenja zračnog prostora, kao i u radu zajedničkog civilno-vojnog odbora između Ministarstva obrane i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo istovremeno predstavljajući Ministarstvo obrane na sastancima nacionalnih koordinatora za implementaciju Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1079/2012 od 16. studenoga 2012. o utvrđivanju zahtjeva za razmak između govornih kanala za jedinstveno europsko nebo. U sklopu redovitih zadaća Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet izdavala je te nakon validacije pristiglih podataka produljivala dozvole za održavanje vojnih zrakoplova, provodila nadzor organizacija za održavanje, obuku i nabavu pričuvnih dijelova, sudjelovala u izdavanju diplomatskih odobrenja za inozemne i tuzemne

državne zrakoplove, provodila ispite po ATPL teoriji za pilote te provela civilno-vojni nadzor bojne Zračnog motrenja i navođenja o usklađenosti s primjenjivim zahtjevima Europske komisije o jedinstvenom europskom nebu. Odjel za istraživanje nesreća proveo je istrage dviju zrakoplovnih nesreća i izradio sigurnosne preporuke.

Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet u 2021. godini organizirala i/ili sudjelovala je na sastancima tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru, na sastancima Središnje koordinacije i Stručnog tijela. U skladu s propisima pribavljala je odobrenja za uplovljavanje brodova Hrvatske ratne mornarice u unutarnje morske vode drugih zemalja, predlagala izdavanje odobrenja za uplovljavanje stranih ratnih brodova u unutarnje morske vode Republike Hrvatske radi službenih i rutinskih posjeta i posjeta radi obavljanja popravka stranih ratnih brodova u brodogradilištima te plovidbu unutarnjim plovnim putovima, pripremala je prethodne suglasnosti za znanstvena i ostala istraživanja na moru pod jurisdikcijom Republike Hrvatske.

3.5. Analiza vojnostegovnih poslova

Tijekom 2021. godine u radu je bilo 336 predmeta u kojima su bile stegovno prijavljene 343 vojne osobe, od kojih najviše iz kategorije vojnika/mornara.

Riješeno je 246 stegovnih prijava u kojima su donesene odluke u odnosu na 249 stranaka dok su za 90 stegovnih prijava stegovni postupci u tijeku. U odnosu na 175 stranaka utvrđena je njihova stegovna odgovornost za kršenje vojne stege te su im izrečene stegovne sankcije. Od toga je 156 stranaka proglašeno stegovno odgovornima za počinjenje 180 stegovnih prijestupa te su im izrečene stegovne kazne. U odnosu na 19 stegovno prijavljenih stranaka, kršenje vojne stege je, po provedenom postupku za prijavljene stegovne prijestupe, prekvalificirano u stegovne pogreške te su im izrečene stegovne mjere. U predmetima u kojima je utvrđeno počinjenje stegovnih prijestupa bilo je najviše stegovnih prijestupa dovođenja u stanje pod utjecajem droga ili odbijanja testiranja na droge. Od izrečenih stegovnih kazni najviše je izrečeno stegovnih kazni prestanka djelatne službe uglavnom zbog stegovnih prijestupa dovođenja u stanje pod utjecajem droga ili odbijanja testiranja na droge. Tijekom 2021. godine zaprimljeno je devet žalbi protiv rješenja o izricanju stegovnih mjera nadležnih zapovjednika i 16 žalbi protiv rješenja nadležnih zapovjednika o udaljenju iz službe.

Povodom upravnih tužbi podnesenih protiv rješenja Vojnostegovnog suda o stegovnoj odgovornosti u 2021. godini nadležni upravni sud donio je 12 presuda kojima je sedam tužbi odbijeno te su potvrđena osporena rješenja, dok su u pet upravnih sporova, osporena rješenja Vojnostegovnog suda te su predmeti vraćeni na ponovni postupak. Vojnostegovni sud raspravlja i o odgovornosti za štetu i obvezi naknade štete koju vojne osobe počine na imovini Republike Hrvatske dane na upravljanje Ministarstvu obrane. Tijekom 2021. godini riješeno je 80 predmeta, dok je u 34 predmeta u tijeku postupak utvrđivanja odgovornosti vojnih osoba za štetu.

3.6. Vojnopolicijski poslovi

U Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci vojna policija obavlja vojnopolicijske poslove u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima kojima se uređuje kazneni i prekršajni postupak te s drugim zakonima i podzakonskim propisima. Tijekom 2021. godine vojna policija postupala je u 436 događaja od kojih su 362 posljedica protupravnog ponašanja osoba i 84 događaji koji nisu nastali kao posljedica protupravnog ponašanja osoba. U odnosu na brojno stanje pripadnika Hrvatske vojske, udio počinitelja u događajima s protupravnim radnjama u 2021. godini iznosio je 1,8 %. Najmanje počinitelja zabilježeno je u kaznenim djelima, a najviše u događajima kršenja vojne stege ili povrede službene dužnosti. Od 436 događaja zabilježenih u 2021. godini u 241 događaju nisu zabilježene posljedice, dok su u 195 događaja zabilježene posljedice u vidu tjelesnih ozljeda i materijalne štete.

Sprječavanje kriminaliteta i kriminalističko istraživanje

Kriminalistička vojna policija je u 2021. godini dovršila kriminalistička istraživanja koja su rezultirala podnošenjem 97 kaznenih prijava nadležnim državnim odvjetništvima. Istražitelji kriminalističke vojne policije podnijeli su 29 kaznenih prijava, a u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova 68 kaznenih prijava.

Poslovi osiguranja i zaštite

Tijekom 2021. godine provedeno je neposredno osiguranje šticećenih osoba i osiguranje šticećenih objekata od posebnog interesa za Ministarstvo obrane.

Preventivne aktivnosti

Preventivne aktivnosti tijekom 2021. godine vojna policija provodila je u svrhu sprječavanja nastanka izvanrednih događaja. Primarno su se provodile aktivnosti sprječavanja zlouporabe alkohola i droga.

4. UPRAVNO-PRAVNI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. Upravni postupci i imovinsko-pravni poslovi

U 2021. godini u ustrojstvenoj jedinici Ministarstva obrane u čijoj je nadležnosti provođenje upravnog postupka zaprimljeno je 460 novih predmeta. Prema vrstama predmeta, 90 % odnosilo se na rješavanje po žalbama protiv prvostupanjskih rješenja u predmetima koji se odnose na status hrvatskoga branitelja iz Domovinskoga rata, a 10 % odnosilo se na rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa pripadnika Hrvatske vojske.

U 2021. godini pokrenuta su 324 upravna sporova koja su se u 95 % predmeta odnosila na tužbe u vezi s ostvarivanjem statusa hrvatskoga branitelja iz Domovinskoga rata, te je od toga broja upravnih tužbi do sada 189 tužbi odbijeno, a 26 tužbi usvojeno.

U vezi s postupanjem u parničnom i ovršnom postupku u kojem je stranka u postupku Republika Hrvatska – Ministarstvo obrane u 2021. godini zaprimljeno je 230 novih predmeta.

4.2. Javna nabava

U skladu s Planom nabave za 2021. godinu i planiranim financijskim sredstvima, tijekom 2021. godine provedeno je 737 postupaka nabave te su na temelju njih sklopljena 1022 okvirna sporazuma i ugovora.

Postupci javne nabave od posebnog interesa za Hrvatsku vojsku su nabava naoružanja i vojne opreme, generalna revizija tenka M-84, nabava usluga održavanja plovila Hrvatske ratne mornarice, nabava usluga održavanja letjelica Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva, nabava borbenih odora, modernizacija i održavanje komunikacijsko-informacijskog sustava, izgradnja i rekonstrukcija vojnih lokacija i građevina.

Pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave u 2021. godini izjavljene su dvije žalbe na postupke javne nabave u kojima je javni naručitelj Ministarstvo obrane, od kojih je jedna žalba odbijena i jedna usvojena.

Provedena je koordinacija sa Središnjim državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz nadležnosti toga Ureda. Radi što kvalitetnije i ekonomičnije provedbe postupaka javne nabave i poboljšanja procedura vezanih za nabavu robe, usluga i radova, sustavno se provodi koordinacija s ustrojstvenim jedinicama, kao i stručna edukacija djelatnika koji posjeduju certifikat iz područja javne nabave.

4.3. Ostala područja rada

4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Tijekom 2021. godine radilo se na unaprjeđenju, razvoju i poboljšanju komponenti sustava unutarnjih kontrola, a u potpori boljeg upravljanja prihodima i rashodima, upravljanja imovinom i obvezama, jačanju odgovornosti te postizanju racionalizacije i učinkovitosti u poslovanju. Samoprocjena sustava unutarnjih kontrola provedena je kroz proces davanja izjave o fiskalnoj odgovornosti, pri čemu je funkcionalnost sustava unutarnjih kontrola testirana u području planiranja i izvršavanja financijskog plana, javne nabave, računovodstva, izvještavanja, transparentnosti i upravljanja imovinom.

Kontrolom nad prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenjem proračunskih sredstava za programe i aktivnosti/projekte postignuta je veća odgovornost čelnika zaduženih za upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u Financijskom planu Ministarstva obrane za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu.

Izrađeno je godišnje izvješće o ostvarenim rezultatima na razini aktivnosti/projekta čime je ojačan sustav praćenja i izvješćivanja.

Proces upravljanja rizicima omogućio je donošenje kvalitetnijih odluka, bolje predviđanje i optimiziranje raspoloživih sredstva.

U skladu sa Strategijom upravljanja rizicima te Uputom za provedbu procesa upravljanja rizicima u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci, izrađen je Registar strateških i operativnih rizika u Ministarstvu obrane za 2021. godinu. Strateški i operativni rizici definirani su tijekom provođenja procesa programiranja, godišnjeg planiranja rada i upravljanja projektima. Izvještavanje o rizicima podrazumijeva izvještavanje o provedenim mjerama i statusu izloženosti strateškim i operativnim rizicima.

Koordinacija aktivnosti vezana za unaprjeđenje sustava unutarnjih kontrola provodila se kroz izradu internih akata iz proračunskog procesa i praćenje njihove primjene.

Provodila se edukacija, pružali su se savjeti i davala potpora rukovoditeljima u oblikovanju daljnjeg razvoja proračunskog procesa te jačanja financijskog upravljanja i kontrola.

4.3.2. Unutarnja revizija

Strateškim planom unutarnje revizije od 2021. do 2023. godine i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2021. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane i tijela u nadležnosti Ministarstva obrane, a usmjeravaju se na tri segmenta upravljanja: Sustavni pristup upravljanju, Upravljačku odgovornost i Postignutu vrijednost za uloženi javni novac. Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije za 2021. godinu provedeno je deset revizija.

U velikom dijelu revidiranih procesa uspostavljeni su odgovarajući kontrolni mehanizmi, a uočene slabosti prezentirane u revizijskim izvješćima ne utječu na funkcionalnost sustava unutarnjih kontrola u cjelini. Međutim, obvezuju na njihovo uklanjanje radi poboljšanja te podizanja razine upravljačke i fiskalne odgovornosti.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke koje pomažu usmjeravanju poslovanja prema postavljenim ciljevima.

4.3.3. Odnosi s javnošću

Tijekom 2021. godine naglasak u komunikaciji stavljen je na razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti, opremanje i modernizaciju Hrvatske vojske te sposobnosti doprinosa Hrvatske vojske međunarodnoj sigurnosti. Kontinuiranom suradnjom i komunikacijom s ciljnim skupinama te pravovremenim i transparentnim informiranjem osigurana je podrška javnosti provedbi svih aktivnosti Ministarstva obrane i Hrvatske vojske kao sastavnice sustava domovinske sigurnosti, od potpore civilnim institucijama u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19, pomoći u uklanjanju posljedica potresa, protupožarnoj zaštiti, helikopterskom medicinskom prevoženju do akcija traganja i spašavanja. Strateško komuniciranje, kao jedan od osnovnih ciljeva Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, provodi se kroz tri temeljna doktrinarna područja: odnosi s medijima, interna komunikacija i odnosi sa širom zajednicom.

Težište aktivnosti odnosa s javnošću u 2021. godini bilo je komuniciranje o aktivnostima Ministarstva obrane i Hrvatske vojske putem unutarnjeg i vanjskog informiranja, izdavanja tiskanih, multimedijalnih i elektroničkih publikacija te kroz aktivnosti promidžbe vojnog poziva. Kontinuirano se prate i analiziraju medijske objave te stavovi javnosti o temama vezanim uz Ministarstvo obrane i Hrvatsku vojsku kako bi se putem svih dostupnih komunikacijskih kanala, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i raznih oblika promidžbe, prilagodila i unaprijedila komunikacija s pojedinim ciljnim javnostima.

Nastavljajući praksu aktivne komunikacije s javnošću, u 2021. godini objavljeno je 974 novinarskih proizvoda (priopćenje, najava, vijest, promemorija, informacija za medije, obraćanje), a istodobno je odgovoreno na 4323 upita/zahtjeva, novinarskih, građanskih i stranih. U 2021. godini organizirano je 69 medijskih događaja. Za sve medijske događaje pripremljene su najave za medije, info materijali za medije, priopćenja te organizirano foto i videopraćenje. Koordiniran je dolazak medija na lokacije, organizirane su izjave pripadnika Hrvatske vojske za medije, provedeni su medijski treninzi pripadnika Hrvatske vojske te su izdavane suglasnosti za medijska istupanja pripadnika Hrvatske vojske.

Svi važniji događaji u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci (nabava višenamjenskoga borbenog aviona, predsjedanje Američko-jadranskom poveljom – A5, predsjedanje Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom – CEDC, Sajam vojne industrije – ASDA 2021, vježbe, međunarodne konferencije, obilježavanje obljetnica i sl.), kao i angažman Hrvatske vojske u potpori civilnim strukturama, vježbama i sudjelovanje u operacijama i misijama medijski su popraćeni. Zbog epidemiološke situacije većina planiranih promidžbenih aktivnosti koja je podrazumijevala izravan kontakt s pripadnicima ciljnih skupina nije provedena, dok se promidžba vojnog poziva organizirala putem online aktivnosti (online sajmovi, online suradnja sa srednjim školama, YouTube i Zoom radionice i predavanja i dr.). Tijekom 2021. godine provedene su dvije veće promidžbene medijske kampanje, a većina promidžbenih aktivnosti bila je usmjerena na promidžbu studijskih programa na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ i promidžbu poziva vojnog pilota. U 2021. godini nastavljeno je s komunikacijom putem interneta i društvenih mreža korištenjem raznih multimedijalnih sadržaja (YouTube kanal, FLICKR, LinkedIn, Twitter, Facebook stranica Sportaši u Hrvatskoj vojsci, Instagram). Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti te je u 2021. godini zabilježeno 1 136 006 pojedinačnih posjeta.

Na web stranici vojno-stručnog časopisa Hrvatski vojnik tijekom 2021. godine objavljeno je 673 tekstova na hrvatskom i 19 tekstova na engleskom jeziku, 24 videopriloga i 13 fotogalerija. Stranicu je posjetilo 353 238 posjetitelja. Na društvenim mrežama časopisa Hrvatski vojnik (Facebook, Twitter, Youtube, LinkedIn) nastavlja se trend povećanja broja posjeta, kao i aktivnog sudjelovanja čitatelja u komentarima, reakcijama ili dijeljenjima. Nastavljeno je s razvojem analize informacijskog okruženja, jedne od zadaća strateškoga komuniciranja te se sustavno prate i analiziraju medijske objave (tisak, TV, internet) čime se dobiva podloga za strateško planiranje svih komunikacijskih aktivnosti.

U 2021. godini izrađen je 361 pregled tiska, 243 dnevnih sažetaka medijskih objava, 47 tjednih analiza medijskih objava te izvanredne analize za pojedine događaje, teme ili aktivnosti. U 2021. godini izrađeno je i 30 različitih tiskovina (časopisi, brošure, knjige, katalozi) te 127 različitih grafičkih rješenja (plakati, deplijani, vizuali, akreditacije) informativnog, promidžbenog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja.

U pojedinim prigodama i dalje se razvijaju nove sposobnosti, kao što su prijenosi uživo aktivnosti i/ili događaja u Hrvatskoj vojsci na službenom YouTube kanalu, organizacija sastanaka, stručnih radionica i konferencija putem VTC-a i sl.

Tijekom 2021. godine na temelju 1595 zahtjeva civilnih struktura, vladinih i nevladinih udruga, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zahtjeva za najam i korištenje dvorana, sportskih terena, streljana, vojnih poligona te posjeta pomorskoj i zrakoplovnim bazama, organizirana je i koordinirana potpora Ministarstva obrane i Hrvatske vojske društvenoj zajednici. Hrvatskoj radioteleviziji i hrvatskim produkcijskim kućama pružene su potpore snimanju dokumentarnih i igranih filmova te serijala s tematikom Domovinskoga rata. Ostvarena je suradnja s Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom hrvatskih branitelja, Ministarstvom gospodarstva i održivoga razvoja te predstavnicima filmske industrije na projektima od strateškog, kulturnog, ekonomskog i turističkog interesa za Republiku Hrvatsku te su realizirana četiri igrana film inozemne produkcijske kuće, dva TV serijala i jedan dokumentarno-igrani film o pilotima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i jedan dokumentarno-igrani film na temu Domovinskoga rata.

5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA OD 2015. DO 2024.

Provedba projekata opremanja i modernizacije Hrvatske vojske u izvještajnom razdoblju, utvrđena Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2015. do 2024. godine, prikazana je u prilogu broj 5. Budući da je realizacija projekata provedena u bitno različitim okolnostima u odnosu na one iz godine donošenja Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske te da su uslijed nove geopolitičke situacije nastupile značajne promjene u europskoj sigurnosnoj arhitekturi, pristup i prioriteti u odlučivanju prilagođavani su novoj situaciji. Pritom se uz nacionalne prioritete primarno vodilo računa o obvezama sudjelovanja u izgradnji NATO-ova ojačanog postava odvrćanja i obrane, NATO ciljevima sposobnosti, obvezama u sklopu NATO inicijative povećanja spremnosti, kao i obvezama u okviru stalne strukturirane suradnje Europske unije.

PRILOZI

- 1.** Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u inozemstvu u 2021.
- 2.** Pregled pomoći civilnim institucijama u 2021.
- 3.** Pregled provedene vojne izobrazbe u 2021.
- 4.** Pregled obučnih događaja i vježbi u 2021.
- 5.** Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2015. do 2024.

Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u inozemstvu u 2021.

OPERACIJE POTPORE MIRU I MISIJE			ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1	2	3	4		5		6		7		8		
1.	34. HRVCON KFOR	KOSOVO	20	4	27	2	1	0	0	0	48	6	54
2.	35. HRVCON KFOR		27	4	66	4	52	6	0	0	145	14	159
3.	36. HRVCON KFOR		21	1	54	2	58	2	0	0	133	5	138
4.	4. HRVCON NMI	IRAK	5	0	2	1	0	0	0	0	7	1	8
5.	5. HRVCON NMI		3	0	3	0	0	0	0	0	6	0	6
6.	6. HRVCON NMI		3	1	2	1	0	0	0	0	5	2	7
7.	4. HRVCON OSG	MEDITERAN	6	2	17	0	7	0	0	0	30	2	32
8.	5. HRVCON OSG		7	2	18	0	6	0	0	0	31	2	33
9.	7. HRVCON Efpbg-POL	POLJSKA	14	1	20	1	42	2	0	0	76	4	80
10.	8. HRVCON Efpbg-POL		13	2	22	2	39	2	0	0	74	6	80
11.	1. HRVCON SNMCMG2	MEDITERAN	0	0	4	0	0	0	0	0	4	0	4
12.	2. HRVCON SNMCMG2		0	0	4	0	0	0	0	0	4	0	4
13.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	14	3	0	0	0	0	0	0	14	3	17
14.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	7	3	0	0	0	0	0	0	7	3	10
15.	UNIFIL	LIBANON	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
16.	ATALANTA	SOMALIJA	3	0	9	0	0	0	0	0	3	0	3
17.	IRINI	MEDITERAN	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
18.	INHERENT RESOLVE	KUVAJT	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
UKUPNO			151	23	239	13	205	12	0	0	595	48	643

Pregled pomoći civilnim institucijama u 2021. godini

Redni broj	Opis potpore	Broj potpora
1	Provođenje manifestacija	322
2	Inženjerijske potpore	11
3	Angažiranje klape i orkestra Hrvatske vojske	245
4	Zdravstveno zbrinjavanje	2559
5	Korištenje i smještaj u vojnim lokacijama	1508
6	Ustupanje materijalno-tehničkih sredstava	37
7	Korištenje zrakoplova	23
8	Korištenje plovnih objekata	68
9	Fizičko osiguranje	263
10	Ostalo	372
UKUPNO		5 408

Usporedni prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi časnika i dočasnika 2020. / 2021.

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2020.							Završene izobrazbe u 2021.							Usporedba 2020./2021. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			MORH i HV u RH	MORH iHV inozemstvu
	MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV			MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Ratna škola	10	0	10	8	1	0	1	8	0	8	9	2	0	2	-20 %	100 %
Zapovjedno-stožerna škola	29	1	30	10	4	0	4	27	2	29	10	2	0	2	-3 %	-50 %
Izobrazba časnika	48	16	64	0	0	0	0	47	13	60	0	0	0	0	-6 %	0 %
Napredna časnička izobrazba	49	13	62	0	3	0	3	24	5	29	0	5	0	5	-53 %	67 %
Temeljna časnička izobrazba	80	18	98	0	0	0	0	44	17	61	0	0	0	0	-38 %	0 %
ČASNICI UKUPNO	216	48	264	18	8	0	8	216	48	264	18	8	0	8	3 %	-69 %
Visoka dočasnička izobrazba	10	1	11	4	1	0	1	8	3	11	4	2	0	2	0 %	100 %
Napredna dočasnička izobrazba	52	4	56	3	0	0	0	62	3	65	0	0	0	0	16 %	0 %
Temeljna dočasnička izobrazba	57	5	62	2	0	0	0	326	16	342	6	0	0	0	452 %	0 %
Izobrazba za razvoj vođe	269	26	295	0	0	0	0	214	33	247	0	0	0	0	-16 %	0 %
DOČASNICI	388	36	424	9	1	0	1	610	55	665	10	2	0	2	57 %	100 %
UKUPNO	604	84	688	27	9	0	9	760	92	852	29	11	0	11	24 %	22 %

Pregled provedbe vojne izobrazbe u 2021. – usporedni prikaz završenih funkcionalnih izobrazbi časnika i dočasnika 2020./2021.

Funkcionalne izobrazbe	Završene izobrazbe u 2020.							Završene izobrazbe u 2021.							Usporedba 2020./2021. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			MORH HV u RH	MORH HV u inozemstvu
	MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV			MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	33	3	36	4	0	0	0	11	7	18	2	0	0	0	-50 %	0 %
Tečajevi u OSMVO	153	18	171	34	0	0	0	86	15	101	0	0	0	0	-41 %	0 %
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	79	1	80	0	0	0	0	67	2	69	0	0	0	0	-14 %	0 %
Ostali funkcionalni tečajevi	386	22	408	0	30	2	32	520	34	554	0	14	2	16	36 %	-50 %
UKUPNO	651	44	695	38	30	2	32	684	58	742	2	14	2	16	7 %	-50 %

Pregled provedbe vojne izobrazbe u 2021. – usporedni prikaz izobrazbi i testiranja stranog jezika u Središtu za strane jezike 2020./2021.

Strani jezik	Izobrazba u SzSJ 2020.			Testiranje 2020.						Izobrazba u SzSJ 2021.			Testiranje 2021.						Izobrazba usporedba 2020./2021 (%)	Testiranje usporedba 2020./2021 (%)	
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				Ukupno	Ukupno
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno			
Engleski	99	21	120	3573	452	4025	104	11	115	134	26	160	3528	550	4078	204	20	224	33 %	1,3 %	94,8 %
Njemački	9	0	9	105	19	124	0	0	0	11	8	19	81	22	103	0	0	0	111 %	-16,9 %	0,0 %
Francuski	4	2	6	25	6	31	0	0	0	3	1	4	18	7	25	0	0	0	-33 %	-19,4 %	0,0 %
Talijanski	0	0	0	10	3	13	0	0	0	6	1	7	9	4	13	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
UKUPNO	112	23	135	3713	480	4193	104	11	115	154	36	190	3655	585	4240	204	20	224	41 %	1,1 %	94,8 %

Tablični prikaz obučnih događaja i vježbi u 2021.

R.B.	NAZIV VJEŽBE	DRŽAVA PROVEDBE	RAZDOBLJE PROVEDBE	PRIPADNICI	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1.	MVV SERRATED EDGE 21	Hrvatska	23.2. – 15.3.	10	10.000
2.	MVV ASTRAL KNIGHT 21	Hrvatska Albanija Italija	13. – 21.5.	250	1.000.000
3.	MVV IMMEDIATE RESPONSE 21	Hrvatska, Slovenija Albanija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Njemačka, Grčka Slovačka, Poljska Bosna i Hercegovina	17.5. – 2.6.	800	3.500.000
4.	MVV CWIX 21	Hrvatska Poljska	7. – 25.6. 29.11.- 10.12.	25	445.000
5.	MVV DEFENDER 21	Hrvatska Njemačka	1. – 15.6.	50	400.000
6.	MVV EAGLE STORM 21	Hrvatska	10. – 28.9.	10	10.000
7.	MVV ROCK SHOCK	Hrvatska	30.8. – 17.9.	5	10.000
8.	MVV STEADFAST INTEREST 21	Rumunjska	11. – 16.10.	10	80.000
9.	VV SPEKTAR 21	Hrvatska	1. – 8.10.	50	150.000
10.	MVV COOPSEC 21	Hrvatska	6. – 8.12.	20	100.000
11.	MVV INTEGRATED RESOLVE 21	Hrvatska	9. – 11.11.	5	10.000
12.	VV ŠTIT 21	Hrvatska	12. – 16.4.	150	280.000
13.	VV STABILNOST 21/1	Hrvatska	19. – 23.4.	400	650.000
14.	MVV SABER GUARDIAN 21	Mađarska	25.5. – 11.6.	125	1.100.000
15.	MVV ADRIATIC STRIKE 21	Slovenija	17. – 21.5.	15	140.000
16.	MVV SAVA STAR 21	Hrvatska	20. – 24.9.	150	470.000
17.	VV UDAR 21	Hrvatska	11. – 22.10.	1.000	3.150.000
18.	VV STABILNOST 21/2	Hrvatska	11. – 22.10.	400	650.000
19.	MVV IEL MILU 21	Gruzija	8. – 11.11.	4	70.000
20.	VV ASDA 21	Hrvatska	29.9.	70	100.000
21.	MVV JOINT WARRIOR 21	Velika Britanija	26.4. – 3.5.	3	30.000
22.	MVV ADRIATIC PARTENRSHIP MIO EXERCISE 21	Hrvatska	7. – 11.6.	25	132.000
23.	VV BARAKUDA 21	Hrvatska	24. – 27.5.	250	370.000
24.	VV BRANCIN 21	Hrvatska	24. – 27.5.	50	10.000
25.	VV PRSTAC 21	Hrvatska	24. – 27.5.	165	180.000

R.B.	NAZIV VJEŽBE	DRŽAVA PROVEDBE	RAZDOBLJE PROVEDBE	PRIPADNICI	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
26.	MVV ADRION 21	Slovenija	21. – 25.6.	20	207.000
27.	MVV ADRIATIC PARTENRSHIP MINE COUNTERMEASURE EXERCISE 21	Slovenija	20. – 23.9.	6	28.000
28.	MVV HARPUN 21	Hrvatska	5. – 7.10.	900	727.000
29.	MVV ARCHER 21	Hrvatska Španjolska	12. – 16.4.	20	1.000
30.	MVV TAD 21	Španjolska	12. – 16.4.	1	15.000
31.	MVV SAFETY FUEL 21	Mađarska	6. – 12.6.	13	150.000
32.	MVV SAFETY TRANSPORT 21	Mađarska	6. – 12.6.	3	26.000
33.	MVV BLACK SWAN 21	Hrvatska Mađarska	1. – 15.5.	120	284.000
34.	VV MEDUZA	Hrvatska	25. – 29.10.	100	255.000
35.	MVV LAUFER 21	Hrvatska	17.5. – 02.6.	25	650.000
36.	MVV EUROPEAN WIND 21	Italija	7. – 25.6.	4	60.000
37.	VV ISTAR 21	Hrvatska	22.11. – 3.12.	25	50.000
38.	MVV CYBER MWCKE	Hrvatska Sjedinjene Američke Države	15. – 19.6.	10	45.000
39.	MVV CYBER COALITION 21	Hrvatska Estonija	29.11. – 3.12.	20	111.000
40.	MVV STEADFAST COBALT	Hrvatska NATO članice	Tijekom 2021.	26	1.092.000
UKUPNO				5 337	16.558.500

Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2015. do 2024.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske kopnene vojske	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm (PzH 2000)	Provedena je završna verifikacija sustava za upravljanje vatrom.
Opremanje osobnom opremom vojnika.	Nastavljeno je opremanje vojnom odorom i osobnom opremom.
Opremanje sredstvima za NBK zaštitu za vod NBKO i Oružane snage (osobna i kolektivna).	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i EOD za deklarirane postrojbe za NATO.	Izvršeno je opremanje.
Opremanje postrojbi opremom za taborovanje.	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje opremom i sredstvima ROLE-1.	Izvršeno je opremanje.
Opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP (program pomoći EDA).	U operativnu uporabu uvedeno je jedno lako oklopno vozilo i četiri vozila M-ATV.
Provedba revizije tenkova. Početak procesa modernizacije tenkova.	Provedena je revizija šest tenkova M84.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
Opremanje Obalne straže s pet obalnih ophodnih brodova.	Nastavljena je gradnja i opremanje četiri broda u seriji.
Modernizacija senzorskih, oružnih i pogonskih sustava RTOP 11 i 12.	Na RTOP 12 izvršena je zamjena tri motora te vraćanje u operativnu uporabu.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
Modernizacija radarskog sustava FPS-117.	U izradi je Taktička studija modernizacije i nadogradnje radara.
Projekt NATINADS.	Provedba projekta je u tijeku.
Projekt ASBE.	Provedba projekta je u tijeku.
Izgradnja i opremanje radionice za održavanje zrakoplovno tehničkih sredstava u 93. krilu.	U tijeku je izrada projektne dokumentacije.
Opremanje ispitno mjernom opremom i alatima za održavanje zrakoplova.	Djelomično je provedeno.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Zapovjedništva za potporu	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
Opremanje medicinskom opremom, terenskom opremom i vozilima za potporu sposobnosti ROLE-2.	Provedene su aktivnosti pripreme opremanja u suradnji sa strateškim partnerom.
Opremanje novim nebojnim vozilima.	Izvršeno je opremanje s kontejner-cisternom za vodu i kontejner-cisternom za gorivo te tri višenamjenska teretna vozila s navlakačem kontejnera.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
Izgradnja stacionarnih mreža MO i OSRH, temeljnih servisa i sustava upravljanja njima.	Završena je treća faza projekta.
Modernizacija podatkovnih središta.	Uspostavljeno je podatkovno središte za neklasificiranu mrežu te je u tijeku migracija servisa na novo podatkovno središte. U tijeku je opremanje podatkovnog središta za klasificiranu mrežu.
Modernizacija zajedničkih servisa MO i OS – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.	U tijeku je proces konsolidacije i standardizacije zajedničkih servisa.
Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (prva i druga bojna grupa).	Izrađena je studija izvodljivosti „Radio uređaj vojnika“.
Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (prva i druga bojna grupa).	Pokrenuto je dizajniranje sustava RKP za FMN Spiral 4.
Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (prva i druga bojna grupa).	Provedena je nabava opreme za ugradnju radio uređaja u borbena oklopna vozila Patria CRO.
Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.	Provodi se.
Unaprjeđenje interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.	Uspostavljen je sigurnosno akreditiran CFBL Net laboratorij.
Modernizacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj, uporaba, održavanje opreme.	Uspostavljen je proces održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava.
Modernizacija korisničkih interaktivnih usluga.	U operativni rad puštene su interaktivne usluge Globalni imenik i <i>Service point</i> .

Prikaz glavnih projekata izgradnje	
Plansko razdoblje 2015. - 2024.	Realizirano tijekom 2021.
HVU "Petar Zrinski" Zagreb Povećanje kapaciteta i standarda građevina (smještajni, učionički i nastavni prostori).	Dovršena je izgradnja i opremanje smještajne građevine. Nastavljeni su radovi na građevini kongresnog centra.
Remontni zavod, Jankomir, Zagreb Nastavak izgradnje i opremanja logističko-distribucijskog centra.	Provedena je izgradnja ST plinskog priključka.
Vojarna „Pukovnik Mirko Vukušić“, Zemunik Donji Rekonstrukcija građevina za smještaj i postojećih hangara za održavanje zrakoplova.	Provedeni su građevinsko obrtnički radovi uređenja dijela građevine broj 76.
Vojarna „Admiral flote Sveto Letica Barba“, Lora, Split. Uređenje objekata i infrastrukture u cilju povećanja energetske učinkovitosti (uređenje fasada, otvora, krovišta).	Provedena je sanacija i rekonstrukcija prostora građevine broj 7.
Vojarna „1. gardijske brigada Tigrovi - Croatia“, Zagreb Nastavak rekonstrukcija građevina radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija horizontalne infrastrukture.	Sanirano je krovšte na građevini broj 20. Provedeni su građevinsko obrtnički radovi.
Vojarna „4. gardijske brigada - Pauci“, Knin Izgradnja tehničkog bloka za održavanje i smještaj BOV PATRIA.	Završeni su radovi sanacije i adaptacije te opremanja građevine broj 1.